

Lovforslag nr. L 137. Fremsat den 15. december 2000 af socialministeren (Henrik Dam Kristensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension og andre love

(Førtidspensionsreform)

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 385 af 26. maj 2000, som ændret ved lov nr. 1087 af 13. december 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 udgår: », invaliditetsydelse«.
2. § 3, stk. 5, affattes således:
»Stk. 5. Retten til at modtage pension i udlandet efter stk. 2, 3 og 4 omfatter folkepensionens grundbeløb, førtidspension og tillæg efter §§ 14 og 69-72.«
3. I § 5, stk. 3, ændres »udbetalt« til: »fastsat«.
4. I § 7 indsættes efter »kapitel 4« : »og 4 a« og »§§ 17 og 17 a« ændres til: »§§ 14 og 14 a«.
5. Kapitel 2 og kapitel 3 affattes således:

»Kapitel 2
Folkepension

§ 12. Folkepension, der består af grundbeløb og pensionstillæg, kan udbetales til personer, der er fyldt 65 år.

§ 13. Ansøgning om folkepension indgives til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal sende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende fylder 65 år.

Personligt tillæg og helbredstillæg

§ 14. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom

efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Stk. 2. Der ydes personligt tillæg til betaling af varmeudgifter. Socialministeren fastsætter regler herom, herunder om egenbetaling. Socialministeren fastsætter endvidere regler om, at kommunalbestyrelsen kan yde varmetillæg med et højere beløb end fastsat i reglerne efter 2. pkt.

Stk. 3. Ud over personligt tillæg efter stk. 2 ydes der til folkepensionister uanset deres økonomiske forhold et tillæg til udgifter til petroleum, når anvendelsen af petroleum i dunke på højst 10 l er en nødvendig opvarmningsform i deres bolig. Tillægget svarer til afgiften på petroleum i henhold til lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. og lov om kuldioxidafgift af visse olieprodukter med tillæg af merværdiafgift og kan højst ydes for 2.000 l petroleum i dunk om året pr. husstand.

Stk. 4. Personligt tillæg efter stk. 1-3 kan tidligt ydes med virkning fra det tidspunkt, hvor folkepensionen er tilkendt, jf. § 12.

§ 14 a. Der ydes helbredstillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som den offentlige sygesikring yder tilskud til efter lov om offentlig sygesikring, jf. dog stk. 2. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Stk. 2. Helbredstillæg ydes ikke til betaling af pensionistens egen udgift til ydelser efter § 6, stk. 4, § 8 a og § 17 i lov om offentlig sygesikring.

Stk. 3. Til pensionister, der har valgt sikringsform 2 (gruppe 2-sikrede) efter lov om offentlig

sygesikring, ydes helbredstillægget til betaling af udgifter til ydelser efter §§ 8 og 9 i lov om offentlig sygesikring svarende til det beløb, der ville blive ydet, hvis pensionisten havde valgt sikringsform 1 (gruppe 1-sikret).

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om helbredstillæg.

§ 14 b. Helbredstillæg efter § 14 a udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 7.

Stk. 2. Ved opgørelsen af likvid formue indgår

- 1) indestående i pengeinstitutter m.v.,
- 2) kursværdien af obligationer,
- 3) pantebreve i depot,
- 4) kursværdien af deponerede børsnoterede aktier,
- 5) kursværdien af investeringsforeningsbeviser,
- 6) kontant beholdning og
- 7) andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet.

Stk. 3. Ved opgørelsen af formuen efter stk. 2 beregnes først summen af værdierne efter stk. 2, nr. 1-5. Hvis summen heraf ikke overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 7, indgår desuden formue efter stk. 2, nr. 6 og 7.

§ 14 c. Ved opgørelse af formue efter § 14 b bortses fra erstatning for tab af erhvervssevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om sikring mod følger af arbejdsskade,
- 4) lov om erstatning for vaccinationsskader,
- 5) lov om patientforsikring,
- 6) lov om lægemiddelskader,
- 7) cirkulære om statens erstatningsordninger for deltagere i praktisk erhvervsorientering,
- 8) lov om erstatning for skadelidte værnepligtige m.fl. eller
- 9) bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredsskabskorpset i forbindelse med humanitært hjælpearbejde.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade.

Stk. 3. Endvidere bortses fra godtgørelse og afkastet af godtgørelse til hiv-smittede blødere m.fl. og hiv-positive transfusionssmittede samt

fra erstatning og afkastet af erstatning, jf. lov om erstatning for skader ved lsd-behandling.

Stk. 4. Endelig bortses fra udenlandske erstatninger, der svarer til de i stk. 1-3 nævnte.

Indtægtsregulering

§ 15. Grundbeløb til folkepensionister nedsættes ikke på grund af indtægt, dog bortset fra indtægt ved personligt arbejde, jf. § 27.

Stk. 2. Pensionstillæg, personligt tillæg efter § 14, stk. 2 og helbredstillæg efter § 14 a, nedsættes på grund af indtægt, jf. § 29.

Kapitel 3

Førtidspension

§ 16. Førtidspension kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension,

- 1) at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og
- 2) at nedsættelsen er af et sådant omfang, at pågældende, uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal behandle en henvendelse om førtidspension i forhold til alle de muligheder, der findes for at yde hjælp efter den sociale lovgivning, jf. § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Personer, som ønsker at kommunalbestyrelsen alene tager stilling til spørgsmålet om førtidspension, kan dog anmode herom. I sådanne tilfælde træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, at sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension til en person, der ikke selv har rettet henvendelse herom.

§ 18. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension, når det er dokumenteret, eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at pågældendes arbejdsevne ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger.

§ 19. Grundlaget for en afgørelse om førtidspension skal bestå af

- 1) en redegørelse for at arbejdsevnen ikke kan forbedres,
- 2) en redegørelse for den pågældendes ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem. Redegørelsen skal udarbejdes i samarbejde med den pågældende, og dennes egen opfattelse af forholdene skal udtrykkeligt være anført,
- 3) den faglige forklaring på, hvorfor pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat,
- 4) den faglige forklaring på, at arbejdsevnen ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, eller
- 5) angivelse af en eller flere konkrete arbejdsfunktioner den pågældende med sin nedsatte arbejdsevne anses for at kunne udføre.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om krav til undersøgelse af arbejdsevne samt om sagsbehandling og fremgangsmåde i forbindelse med påbegyndelse og behandling af sager om førtidspension.

§ 20. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ikke kan blive selvforsørgende, jf. § 16. Kommunalbestyrelsen kan samtidig beslutte, at en sag skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om afslag på førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ved konkret angivne arbejdsfunktioner enten umiddelbart eller ved en nærmere angivet indsats, jf. § 16, kan blive selvforsørgende.

Stk. 3. Inden der træffes afgørelse om førtidspension, skal den person, som afgørelsen vedrører, have tilbud om i et møde at udtale sig over for den eller de personer, der skal træffe afgørelsen.

§ 21. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse senest 3 måneder efter tidspunktet for sagens overgang til behandling efter reglerne om førtidspension, jf. § 17, stk. 1, 3. pkt., og § 18. Dette tidspunkt skal fremgå af sagen og meddeles den pågældende. Hvis fristen i særlige tilfælde ikke kan overholdes, skal pågældende have

en redegørelse for, hvad der er årsag til den forlængede sagsbehandlingstid, og besked om, hvornår sagen forventes afgjort.

Indtægtsregulering

§ 21 a. Førtidspension nedsættes på grund af indtægt efter § 32 a.«

6. Overskriften til § 27 affattes således:

»Beregning af folkepension

Indtægtsgrundlag

7. § 28 ophæves.

8. § 29 affattes således:

»§ 29. Indtægtsgrundlaget for pensionstillæg, personlige tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. Indtægtsgrundlaget opgøres således:

- 1) Personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før det deri nævnte bundfradrag, samt aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytteskat.
- 2) Opgørelsesperioden for indtægtsgrundlaget efter nr. 1 er det senest afsluttede indkomstår. Indtægtsgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.
- 3) Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter nr. 1 og 2 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indtægtsgrundlaget, efter samme regler, som gælder for den forskudsregistrering, der sker på grundlag af den seneste slutligning efter lov om opkrævning af indkomstskat samt kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat for personer m.v. (kildeskat).

Stk. 2. Personer, der lever i et samlivsforhold, hvor den ene eller begge har modtaget pension fra før den 1. marts 1999, betragtes som enlige i forhold til opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter stk. 1, medmindre de indleder et nyt samlivsforhold efter den 1. marts 1999.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes indkomster efter stk. 1, der ikke er

skattepligtige her i landet, skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Stk. 4. I indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 3 foretages følgende fradrag:

- 1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i 1. pkt., der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages.
- 2) Fradrag for ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere.
- 3) Fradrag for efterlevelseshjælp efter § 85 a i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 5. Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg for en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension efter denne lov, nedsættes ægtefællens eller samleverens indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, med et fradragsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 4. Fradraget efter 1. pkt. skal dog som minimum svare til ægtefællens eller samleverens indtægter, der hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse, efterløn, overgangsydelse eller fleksydelse, på op til 10.000 kr.

Stk. 6. Den opgjorte indtægt afrundes nedad til nærmeste beløb, der er deleligt med 100.

Stk. 7. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af pensionstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 5.

Stk. 8. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af personligt tillæg og helbredstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 6.«

9. I § 29 a, ændres »17 a« til »14 a«, »17 c« ændres til: »14 c« og »17 b« ændres til: »14 b« 3 steder.

10. I § 30 ændres »27-29« til: »27 og 29«.

11. I § 31, stk. 1, ophæves 2. pkt.

12. § 31, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Personligt tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a nedsættes afhængig af den personlige tillægsprocent. Den personlige

tillægsprocent beregnes på grundlag af indtægten efter § 29. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1-4, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6.«

13. I § 31, stk. 4, ændres »den bliver« til: »den udgør« og »§ 49, stk. 1, nr. 13« ændres til: »§ 49, stk. 1, nr. 12«.

14. § 32 affattes således:

»§ 32. For meget udbetalt pension og boligstøtte kan fratrækkes i pensionen.«

15. Efter § 32 indsættes før *kapitel 5*:

»Kapitel 4 a

Beregning af førtidspension

Indtægtsgrundlag

§ 32 a. Indtægtsgrundlaget for førtidspension opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samleverens samlede indtægt. Indtægtsgrundlaget opgøres således:

- 1) Personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før det deri nævnte bundfradrag, samt aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra aktieudbytte på til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytteskat.
- 2) Opgørelsesperioden for indtægtsgrundlaget efter nr. 1 er det senest afsluttede indkomstår. Indtægtsgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.
- 3) Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter nr. 1 og 2 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indtægtsgrundlaget, efter samme regler, som gælder for den forskudsregistrering, der sker på grundlag af den seneste slutligning efter lov om opkrævning af indkomstskat samt kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat for personer m.v. (kildeskat).

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes indkomster efter stk. 1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Stk. 3. I indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 2 foretages følgende fradrag:

- 1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i 1. pkt., der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages.
- 2) Fradrag for ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere.
- 3) Fradrag for efterlevelseshjælp efter § 85 a i lov om aktiv socialpolitik.
- 4) Fradrag for sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode, hvori der foretages efterbetaling af pension, jf. § 32 d, stk. 1.

Stk. 4. For en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension efter denne lov, nedsættes ægtefælens eller samleverens indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, med et fradragsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 9.

Stk. 5. Den samlede opgjorte indtægt efter stk. 1-4 afrundes nedad til nærmeste beløb, der er deleligt med 100.

Stk. 6. Den opgjorte indtægt efter stk. 5 nedsættes med et fradrag, jf. § 49 stk. 1, nr. 10.

§ 32 b. Den første beregning af pension sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt opgjort efter § 32 a.

Nedsættelse af pensionen

§ 32 c. Førtidspension nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget jf. § 32 a, stk. 6, dog med 15 pct. hvis førtidspensionistens ægtefælle eller samlever også har ret til pension.

Stk. 2. En ægtefælles eller samlevers indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, kan højest nedsætte pensionen med et bestemt beløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 11.

Stk. 3. Pensionen udbetales ikke, hvis den udgør mindre end et minimumsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 13.

§ 32 d. I førtidspension, som efterbetales for en periode, der ligger forud for tilkendelsen, jf. § 33, stk. 2, fratrækkes sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse og kontanthjælp, der er udbetalt for den samme periode.

Stk. 2. For meget udbetalt pension og boligstøtte kan fratrækkes pensionen.«

16. I § 33, *stk. 1*, ændres »pension« 2 steder til: »folkepension«.

17. § 33, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Førtidspension udbetales månedsvis bagud med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er truffet afgørelse om førtidspension. Træffes afgørelse om førtidspension efter udløbet af den fastsatte frist i § 21, udbetales førtidspension med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder, fra behandlingen af førtidspensionssagen er påbegyndt. Førtidspension, jf. 1. og 2. pkt., udbetales tidligst fra den 1. i måneden efter at betingelserne for tilkendelse af førtidspension er opfyldt.«

18. I § 33 a, *stk. 1*, udgår: »efter § 14, jf. § 13, kan der efter modtagerens ønske« og »§ 2 b« ændres til: »§ 2 a«.

19. I § 33 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Førtidspensionister med pensionstilsagn fra ATP og andre pensionsordninger, der tilsammen overstiger grænsebeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 14, kan efter anmodning blive fritaget for betaling af ATP-bidrag.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

20. I § 33 a, *stk. 3*, der bliver stk. 4, ændres »betaler halvdelen« til: »betaler 1/3« og »anden halvdel« ændres til: »2/3 af bidraget«.

21. I § 33 a, *stk. 6*, der bliver stk. 7, indsættes efter sidste pkt.: »Socialministeren fastsætter regler om opgørelse af pensionstilsagn og fritagelse for indbetaling af ATP-bidrag efter stk. 3.«

22. Efter § 33 a indsættes:

»Supplerende pensionsordning

§ 33 b. Personer, der modtager førtidspension, kan betale bidrag til en supplerende pensionsordning. Bidraget udgør summen af det i § 15, stk. 1, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsatte beløb og 1 pct. af førtidspension efter § 16 for en enlig, jf. § 49, stk. 1, nr. 8.

Stk. 2. Modtageren af førtidspension betaler 1/3 af bidraget efter stk. 1, mens 2/3 betales af kommunen.

Stk. 3. Kommunen fratrækker modtagerens bidrag ved den månedlige udbetaling af pensionen med henblik på indbetaling af beløbet til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 4. Staten afholder kommunens udgifter til det supplerende pensionsbidrag efter denne lov.

Stk. 5. Socialministeren kan fastsætte regler om den konkrete udformning og administrative tilrettelæggelse af den supplerende pensionsordning.«

23. I § 37 udgår: »eller invaliditetsydelse«, og 2. pkt. ophæves.

24. I § 39, *stk. 1*, ændres »27-29« til: »27, 29 og 32 a«.

25. I § 39 a ændres »17 a« til: »14 a«, »17 b« ændres 2 steder til: »14 b« og »§ 49, stk. 1, nr. 12« ændres til: »§ 49, stk. 1, nr. 7«.

26. Efter § 43 indsættes:

»§ 43 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at retten til førtidspension efter § 16 skal være hvilende.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at førtidspensionen inddrages i tilfælde, hvor pensionisten ikke medvirker til de nødvendige undersøgelser, jf. kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, optræning eller andre foranstaltninger, der må antages mere varigt at kunne forbedre arbejdsevnen væsentligt.«

27. § 44 affattes således:

»§ 44. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om frakendelse af førtidspension, hvis der er sket en væsentlig forbedring af arbejdsevnen, som medfører, at pensionisten vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. I den forbindelse træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, hvorvidt pensionen skal bevares i indtil 3 måneder efter det tidspunkt, fra hvilket frakendelse efter 1. pkt. kan ske.

Stk. 2. Pensionisten kan selv rejse sag om frakendelse af pension.

Stk. 3. Efter det fyldte 60. år kan pension uden pensionistens samtykke ikke frakendes.«

28. I § 46, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår: », herunder bistands- og plejetillæg.«

29. § 46, *stk. 2*, ophæves.

30. I § 46, *stk. 3*, der bliver *stk. 2*, udgår i nr. 1 og 2: », herunder bistands- og plejetillæg«.

31. I § 47 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen skal gennemføre tilbagebetalingskrav efter §§ 42 og 43, *stk. 1*, ved en betalingsordning, som fastsættes under hensyn til, hvad pensionisten kan betale uden at komme til at mangle det nødvendige til sit eget eller familiens underhold.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

32. I § 47, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, indsættes efter »*stk. 1*«: », hvis en pensionist, som har betalingssevne, ikke overholder en betalingsordning efter *stk. 2*«.

33. § 49 affattes således:

»§ 49. Ved fastsættelse af pension anvendes følgende beløb:

- 1) Grundbeløb efter § 12 udgør 51.144 kr. årlig.
- 2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, *stk. 5*, udgør 217.300 kr.
- 3) Pensionstillæg efter § 12 udgør for enlige 51.480 kr. årlig og for gifte og samlevende 24.024 kr. årlig.
- 4) Fradragsbeløbet i den opgjorte indtægt for en ægtefælle eller samlever, som ikke modtager social pension, jf. § 29, *stk. 5, 1. pkt.*, udgør halvdelen af dennes indtægt op til 150.000 kr.
- 5) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for pensionstillæg efter § 29, *stk. 7*, udgør 47.900 kr. for enlige, og 96.200 kr. for gifte og samlevende.
- 6) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for personligt tillæg og helbredstillæg efter § 29, *stk. 8*, udgør 13.800 kr. for enlige og 27.500 kr. for gifte og samlevende.
- 7) Formuegrænsen for tildeling af helbredstillæg efter § 14 a udgør 50.100 kr.
- 8) Førtidspension efter § 16 udgør for enlige 152.880 kr. årlig og for gifte og samlevende 129.948 kr. årlig.
- 9) Fradragsbeløbet i den opgjorte indtægt for ægtefælle eller samlever, som ikke modtager social pension jf. § 32 a, *stk. 4*, udgør 129.948 kr.

- 10) Fradragsbeløbet i det samlede indtægtsgrundlag for førtidspension efter § 32 a, stk. 6, udgør 52.000 kr. for enlige og 82.600 kr. for gifte eller samlevende.
- 11) Førtidspension kan højst nedsættes med 25.980 kr. årlig på grund af ægtefællens eller samleverens indtægter, jf. § 32 c, stk. 2.
- 12) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 31, stk. 4, udgør 1/40 af grundbeløbet.
- 13) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 32 c, stk. 3, udgør 1/40 af førtidspensionen.
- 14) Grænsebeløbet for obligatorisk bidragsbetaling til ATP, jf. § 33 a, stk. 3, udgør 20.000 kr. årlig.
- 15) Bidraget til den supplerende pensionsordning, jf. § 33 b, udgør 4.212 kr. årlig.

Stk. 2. Ved fastsættelse af pensionen anses gifte og samlevende som enlige, hvis samlivet mellem parterne er ophævet. En person betragtes ikke som enlig, hvis pågældende efter samlivets ophævelse, jf. 1. pkt., samlever med en anden person end ægtefællen eller partneren.

Stk. 3. De beløb, der er nævnt i stk. 1, samt §§ 69-72, reguleres een gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Reguleringen sker 1. gang den 1. januar 2002.

Stk. 4. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 1, 3, 8, 9, 11-13 og 15 samt §§ 69-72, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, 4-7, 10 og 14, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Stk. 5. Det beløb, der medfører, at personligt tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a nedsættes med 1 pct., jf. § 31, stk. 3, beregnes som differencen mellem fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 5, og fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6, divideret med 100. Der beregnes et beløb for enlige og et beløb for gifte og samlevende.«

34. § 52, stk. 1, affattes således:

»§ 52. Staten afholder kommunernes udgifter til pension efter § 12. Kommunernes udgifter til pension efter § 16 afholdes af staten med 35 pct.«

35. § 52, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 14, stk. 1, og helbredstillæg efter § 14 a, afholdes af staten med 50 pct. Kommu-

nernes udgifter til personligt tillæg efter § 14, stk. 2 og 3, afholdes af statens med 75 pct.«

36. I § 57, stk. 2 og stk. 3, ændres »§ 28, stk. 1« til: »§ 29, stk. 1, og § 32 a, stk. 1«.

37. § 59 ophæves.

38. § 62, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved udøvelsen af de beføjelser, der er nævnt i stk. 1, finder §§ 18 og 21 ikke anvendelse på personer med bopæl i udlandet. Grundlaget for afgørelsen om førtidspension, jf. § 19, skal bestå af redegørelser for de forhold og omstændigheder, som kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder. Det er mulighederne for at blive selvforsørgende i bopælslandet, der er afgørende for afgørelsen efter § 20.«

39. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »864« til: »912«.

40. I § 69, stk. 1, 3. pkt., ændres »1.860« til: »1.980«.

41. I § 69, stk. 2, 2. pkt., ændres »2.616« til: »2.784«.

42. I § 69, stk. 2, 3. pkt., ændres »3.780« til: »4.020«.

43. § 70 ophæves.

44. I § 71, 2. pkt., ændres »5.184« til: »5.520« og efter »§ 31, stk. 1« indsættes: », som gældende indtil den 1. januar 2003«.

45. I § 72, stk. 1, 2. pkt., ændres »8.616« til: »9.180«.

46. I § 72 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »49, stk. 2, 2 pkt.,«: »som gældende indtil 1. januar 2003,« og »26.508« ændres til: »28.236«.

47. I § 72 c, stk. 1, 1. pkt. ændres »pensionister« til: »folkepensionister« og »32,2 pct.« ændres 2 steder til: »33,0 pct.«.

48. I § 72 c, stk. 1, 1. og 3. pkt. ændres »andre« til: »gifte og samlevende«.

49. I § 72 c, stk. 2, ændres »2000 til 32,6 pct.« til: »2002 med 0,4 procentpoint«.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 944 af 16. oktober 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 83, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Personer, der er tilkendt førtidspension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler, er ikke omfattet af bestemmelsen om servicebetaling efter § 83, stk. 1.«

2. § 84 affattes således:

»§ 84. Kommunen yder dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når merudgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne, og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

Stk. 2. Udmålingen af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, fx merudgifter til individuel befordring, håndsørkninger, og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.000 kr. pr. år, svarende til 500 kr. pr. måned. Tilskuddet beregnes med et basisbeløb på 1.500 kr. pr. måned. Basisbeløbet øges første gang med 500 kr. pr. måned til 2.000 kr. pr. måned, når de skønnede merudgifter overstiger 21.000 kr. pr. år, svarende til 1.750 kr. pr. måned. Herefter øges basisbeløbet med 500 kr. pr. måned, hver gang merudgifterne stiger henholdsvis 6.000 kr. pr. år og 500 kr. pr. måned. Tilskuddet afrundes til nærmeste hele beløb, der er deleligt med 500.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til og betingelserne herfor.

Stk. 5. Personer, der modtager førtidspension tilkendt efter de før 1. januar 2003 gældende regler, er ikke berettigede til ydelser efter denne bestemmelse, medmindre de tillige er bevilget personlig hjælpeordning efter § 77.«

§ 3

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 1017 af 17. november 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, nr. 4, udgår »eller førtidspension«.

2. § 2, stk. 1, nr. 5, affattes således:

»5) når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.«

3. I § 4, stk. 3, nr. 4, udgår »eller førtidspension«.

4. § 4, stk. 3, nr. 5, affattes således:

»5) når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.«

5. § 4, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Der ydes et tillæg, som udgør 1.260 kr. årligt, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, nr. 1, 2, 3 og 6, samt, når begge forældre modtager folkepension efter lov om social pension, nr. 4, og, når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, nr. 5.«

6. I § 5, stk. 2, 2. pkt., ændres »pensionist« til: »folkepensionist«.

7. I § 5, stk. 2, 3. pkt., ændres »pensionists« til: »folkepensionists«.

§ 4

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 266 af 12. april 2000, foretages følgende ændring:

1. Efter § 27 indsættes:

»§ 27 a. Hjælpen til personer, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening, kan pr. måned højst udgøre det beløb, der ville kunne udbetales, hvis ansøgeren havde været berettiget til fuld førtidspension.«

§ 5

I lov om individuel boligstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 25. november 1999, som ændret ved § 3 i lov nr. 404 af 31. maj 2000, § 5 i lov nr. 406 af 31. maj 2000 og § 5 i lov nr. 424 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, 1. pkt., ændres »der modtager eller får forskud på social pension« til: »der modtager folkepension«.

2. I § 2, stk. 1, 2. pkt., ændres »og som modtager en udenlandsk pension« til: »og som modtager en tilsvarende udenlandsk alderspension«.

3. I § 2, stk. 2 og 3, udgår »eller får forskud på«.

4. § 2 a, affattes således:

»§ 2 a. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der modtager førtidspension, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der modtager førtidspension, og som har husstandsfællesskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening.

Stk. 2. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der er stærkt bevægelseshæmmede, og hvis bolig er egnet herfor, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der er stærkt bevægelseshæmmede, der har husstandsfællesskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening, og som bor i en bolig, der er egnet for stærkt bevægelseshæmmede.

Stk. 3. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service, og som har husstandsfællesskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening.

Stk. 4. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der er fyldt 55 år og bor i et kollektivt bofællesskab, jf. kapitel 4 a, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov.«

5. I § 18, indsættes som stk. 2:

»*Stk. 2.* Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for personer omfattet af § 2 a, stk. 1-3.«

6. I § 22, stk. 1, 1. pkt. og § 22 a, stk. 1, indsættes efter »boligudgift, jf. kapitel 2«: »og 3«.

7. I § 22, stk. 3, og § 22 a, stk. 6, indsættes som 2. punktum: »Dette gælder dog ikke, hvis

- 1) et husstandsmedlem modtager førtidspension,
- 2) et husstandsmedlem er stærkt bevægelseshæmmede, og boligen er egnet herfor, eller
- 3) et husstandsmedlem modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service.«

8. § 30 affattes således:

»§ 30. Den beregnede boligydelse for lejere udbetales som tilskud.

Stk. 2. Den beregnede boligsikring for lejere udbetales som tilskud.«

9. § 31 affattes således:

»§ 31. Den beregnede boligydelse for ejere, herunder en pensionist, der bor i enfamilieshus eller ejerlejlighed, hvori pensionisten har anpart, og hvor alle ejerne bor i ejendommen, og en pensionist, der bor i en af boligerne i et tofamilieshus, som pensionisten ejer, udbetales som lån.

Stk. 2. Den beregnede boligsikring til ejere omfattet af § 2 a, stk. 1-3, udbetales som lån.«

10. I § 32, stk. 2, ændres »nr. 4« til: »nr. 6«.

11. I § 32 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* For boliger som nævnt i stk. 1, udbetales den beregnede boligsikring som 40 pct. tilskud og 60 pct. lån til personer omfattet af § 2 a, stk. 1-3.«

12. I § 34 indsættes efter »boligyldelse«: »og boligsikring«.

13. Overskriften til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Særregler om boligydelse i form af lån og boligsikring i form af lån«

14. I § 35, 1. pkt., indsættes efter »boligyldelse«: »og boligsikring«.

15. § 36, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Som betingelse for lån efter § 31 tinglyses på ejendommen et skadesløsbrev eller et ejerpantebrev med oprykkende prioritet til sikkerhed for tilbagebetaling af lånet med påløbne renter. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse for lån efter § 32, stk. 1, nr. 2-6, og § 32, stk. 3, jf. § 32, stk. 1, nr. 2-6.«

16. § 37 affattes således:

»§ 37. Hvis ansøgeren ikke har afviklet forfalden gæld vedrørende et tidligere modtaget boligydelselån eller boligsikringslån, kan kommunalbestyrelsen afslå at udbetale den del af den beregnede boligydelse eller boligsikring, der kan ydes som lån.«

17. I § 39 a ændres »lån ydet efter § 31, stk. 2, eller § 32, stk. 1, nr. 2-6,« til: »lån ydet efter § 31.«

18. I § 39 a indsættes som stk. 2:

»*Stk. 2.* Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for lån efter § 32, stk. 1, nr. 2-6, og § 32, stk. 3, jf. § 32, stk. 1, nr. 2-6.«

19. I § 40, stk. 3, ændres »§ 31, stk. 2,« til: »§ 31«.

20. § 50, stk. 1, affattes således: »For modtagere af social pension kan for meget udbetalt pension modregnes i boligstøtten.«

21. I § 50, stk. 2, ændres »hvor pensionisten tilkendes pension« til: »hvor pension tilkendes«.

22. I § 50, stk. 3, ændres »pensionisten« til: »boligstøttemodtageren«.

23. I § 72, stk. 1, nr. 19, indsættes efter »boligydelse«: »og for boligsikring«.

24. I § 75, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »§ 24 g, stk. 2,«: »§ 31, stk. 2, og § 32, stk. 3,«.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2003, jf. dog stk. 3-7.

Stk. 2. For personer, der er fyldt 60 år inden den 1. juli 1999, kan førtidspension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler tilkendes indtil det 67. år.

Stk. 3. § 1 gælder ikke for personer, der er tilkendt førtidspension, invaliditetsydelse eller bistands- og plejetillæg, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003, med undtagelse af nr. 3, nr. 18-22, jf. dog stk. 4, og nr. 31-32. For disse personer gælder fortsat de indtil da gældende regler i § 1, § 3, stk. 5, §§ 13-18, § 19, stk. 2-4, § 20 a, §§ 28-32, § 33, stk. 1 og 2, § 37, § 39, stk. 1, § 39 a, § 44, § 46, § 49,

§ 52, stk. 1 og 2, § 57, stk. 2 og 3, § 59, stk. 1-4, § 62, stk. 2, § 72, § 72 b og § 72 c i lov om social pension.

Stk. 4. Førtidspensionister, der er omfattet af stk. 3, kan fra den 1. januar 2003 vælge på frivillig basis at være omfattet af ATP-ordningen, jf. pensionslovens § 33 a, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 18-21, og af den supplerende pensionsordning, jf. pensionslovens § 33 b, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 22. Personer, som har valgt at være omfattet af den indtil 1. januar 2003 gældende bestemmelse i pensionslovens § 33 a, overgår automatisk til på frivillig basis at være omfattet af pensionslovens § 33 a, som gældende efter 1. januar 2003.

Stk. 5. For personer, der er tilkendt førtidspension, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003, gælder fortsat de indtil da gældende §§ 2, 4 og 5 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Stk. 6. § 27 a i lov om aktiv socialpolitik som affattet ved denne lovs § 4, nr. 1, finder anvendelse på personer, der er tilkendt førtidspension efter de fra den 1. januar 2003 gældende regler.

Stk. 7. Personer, der er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003, er dog uanset § 5, nr. 1 og 2 også efter udgangen af 2002 berettiget til boligstøtte efter de regler i lov om individuel boligstøtte, der gælder for modtagere af folkepension.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

I forbindelse med satspuljeforhandlingerne i efteråret 1994 blev satspuljepartierne enige om at nedsætte Førtidspensionsudvalg II, der skulle videreføre det arbejde, Førtidspensionsudvalget havde færdiggjort i februar 1992 om aktivering, beskæftigelse, førtidspension og myndighedsstruktur. Udvalget skulle se på betingelserne for tilkendelse af førtidspension - herunder også spørgsmålet om forenkling og bruttoficering.

Førtidspensionsudvalg II afsluttede sit arbejde i begyndelsen af juni 1996. Udvalget afgav 2 rapporter. Udvalgets 1. rapport fra januar 1996 indeholder forslag og anbefalinger om tilrettelæggelsen af kommunernes sagsbehandling i sager vedrørende ansøgning om økonomiske ydelser som kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspension m.v. Udvalgets 2. rapport fra juni 1996 indeholder modeller for indførelse af et nyt tilkendelseskriterium (nu benævnt arbejdsevnekriteriet) samt forslag til forenkling og bruttoficering af pensionsydelse.

Anbefalingerne i udvalgets 1. rapport dannede udgangspunkt for udformningen af retssikkerhedsloven, der trådte i kraft den 1. juli 1998 som led i socialreformen.

Der har siden været ført en bred politisk debat om en reform af førtidspensionssystemet, og som led i aftalen om finansloven for 2000 indgik Regeringen og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og Socialistisk Folkeparti en aftale om det rummelige arbejdsmarked og en førtidspensionsreform.

Regeringen og forligspartierne har efterfølgende drøftet og forhandlet en aftale om en førtidspensionsreform på plads, svarende til dette lovforslag.

Aftalen blev indgået den 8. december 2000.

Med aftalen ønsker forligspartierne at sikre, at personer, der har en arbejdsevne, som muliggør en tilknytning til arbejdsmarkedet også reelt får mulighed for at bruge ressourcerne gennem et arbejde.

Målet er fortsat, at flest muligt finder beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked og i udstøttede stillinger. Det kan også ske gennem anvendelse af overenskomsternes sociale kapitler og i forbindelse med arbejdsfstholdelse. Beskæftigelse skal ikke støttes hvis pågældende kan finde udstøttet beskæftigelse.

Det betyder samtidigt, at der skal gøres en indsats for, at også personer med en varig nedsættelse af arbejdsevnen får udstøttet beskæftigelse, fx gennem revalideringsforløb m.v.

Samtidig skal det sikres, at personer ansat i støttet beskæftigelse - fx fleksjob - har rimelige vilkår og rettigheder, der så vidt muligt svarer til andre personer på arbejdsmarkedet.

Forligspartierne ønsker med en førtidspensionsreform at styrke den aktivrettede indsats, at sikre personer, der ikke er i stand til at blive selvforsørgende, en forsørgelsesydelse, der kompenserer for den manglende arbejdsevne og at styrke retssikkerheden i sagsbehandlingen.

Aftalen om det rummelige arbejdsmarked og en førtidspensionsreform udmøntes således ved fremsættelsen af dette lovforslag om en førtidspensionsreform, og samtidig fremsættelse af forslag til lov om fleksydelse samt forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og andre love (Ændring af reglerne om fleksjob, ledighedsydelse, sagsbehandling m.v.)

Regeringen og forligspartierne er ved aftalens indgåelse enige om, at gennemførelsen af aftalen om det rummelige arbejdsmarked og en førtidspensionsreform skal følges tæt. Der er ligeledes enighed om, at såfremt forudsætningerne for aftalen viser sig ikke at holde, har aftalepartierne en forpligtigelse til at finde en løsning. Endelig er der enighed om, at der skal udarbejdes en redegørelse til Folketinget i folketingsåret 2006/7 om udviklingen på det rummelige arbejdsmarked og på førtidspensionsområdet.

2. Formålet med lovforslaget

Hensigten med lovforslaget er:

1. at styrke den aktivrettede indsats,

2. at give personer, der ikke er i stand til at blive selvforsørgende, en forsørgelsesydelse, der kompenserer for den manglende arbejdsevne,
3. at styrke retssikkerheden i sagsbehandlingen,
4. at få et mere enkelt og gennemskueligt pensionssystem,
5. at opnå større sammenhæng i regelsættet.

Med lovforslaget understreges vigtigheden af at prioritere en aktivtrettet indsats frem for en passiv forsørgelse. Der skal fokuseres på borgerens ressourcer frem for begrænsninger, således at borgeren, så vidt det er muligt, hjælpes til en aktiv tilværelse på arbejdsmarkedet. Kun hvis det ikke er muligt at hjælpe personen til at blive fastholdt eller bringe personen tilbage på arbejdsmarkedet på normale vilkår eller i støttet beskæftigelse, tilkendes der førtidspension. Herved får den aktivrettede indsats i alle henseender fortrinset frem for den passive forsørgelse.

Lovforslaget er således også med til at skabe en større sammenhæng i reglerne, idet det igennem hele sagsbehandlingsforløbet vil være personens evne til at kunne udføre opgaver på arbejdsmarkedet med henblik på at kunne blive selvforsørgende, der lægges til grund for sagsbehandlingen.

Det har været en vigtig faktor for forligspartierne bag lovforslaget at styrke retssikkerheden. Styrkelsen af retssikkerheden skal ske på flere plan. Lovforslaget indeholder for det første en klarere afgrænsning af reglerne for tilkendelse af førtidspension i forhold til de øvrige sociale ydelser, samt forslag om, at der anvendes samme sprogbrug og begreber igennem hele sagsbehandlingsforløbet. Derudover forslås det, at arbejdsevnebegrebet defineres indholdsmæssigt, sådan at tilkendelsesmyndighederne bliver i stand til at vurdere den enkeltes arbejdsevne og tage stilling til, hvornår der skal tilkendes førtidspension. For at styrke grundlaget for den kommunale administration af de nye regler skal anvendelsen af arbejdsevnebegrebet følges op af en uddannelsesindsats over for de kommunale sagsbehandlere. Der er endvidere lagt vægt på, at der sker en tæt opfølgning af den kommunale sagsbehandling både i form af løbende tilretning af sagsbehandlingsmetoden men også i form af en øget praksiskoordinering i årene efter lovforslaget ikrafttræden. Endelig vil Socialministeriet følge den kommunale sagsbehandling tæt og gøre brug af de reaktionsmuligheder, der er til rådighed i lovgivningen, såfremt der konstateres ulovligheder i kommunernes tildelelse/udmåling.

3. Lovforslaget i hovedtræk

Det er aftalt mellem forligspartierne, at det nuvæ-

rende førtidspensionssystem skal erstattes med et system, som bygger ovenpå et aktiverings- og revalideringssystem, hvor der sker en reel afprøvning af den enkeltes arbejdsevne.

Det er endvidere aftalt at førtidspensionsreformen skal bygge på følgende grundpræmisser:

- Førtidspension tilkendes efter arbejdsevnekriteriet
- Antallet af ydelsesniveauer reduceres
- Ydelsesstrukturen forenkles via bruttoficering og afskaffelse af særydelser
- Handicapkompensation ydes efter serviceloven
- Retssikkerheden styrkes bl.a. via indførelse af en sagsbehandlingsmetode

4. De enkelte elementer i lovforslaget

4.1. Indførelse af arbejdsevnekriteriet ved tilkendelse af førtidspension

Siden invalideforsikringsloven trådte i kraft i 1921 har udgangspunktet for tilkendelse af førtidspension været en væsentlig nedsættelse af erhvervsevnen. Der har gennem alle årene været fokuseret på tabet af erhvervsevnen, der indtil invalidepensionsloven i 1965 skulle være på mindst 2/3 og siden da på mindst halvdelen.

Dette har betydet, at det ved invaliditetsbedømmelsen har været vigtigt at dokumentere, hvilken invaliderende effekt ansøgerens lidelser medførte - eller med andre ord: hvad ansøgeren ikke kunne i forhold til personer med fuld erhvervsevne.

Erhvervsevnetabskriteriet virker imidlertid på flere måder uhensigtsmæssigt. Det virker ofte hindrende for en revalidering eller aktiverende indsats i forhold til den enkelte ansøger. Ansøgere skal dokumentere deres uegnethed til beskæftigelse for at blive berettiget til pension. Dette kan blokere for en aktiv medvirken til revalidering og andre alternativer til førtidspension.

Hvis ansøgeren skønnes pensionsberettiget, tilkendes der en pension, der er baseret på en graduering af erhvervsevnetabet. Der skelnes i den gældende lov mellem en erhvervsevnenedsættelse på omkring 100 pct., 66 pct. og 50 pct. Sådanne opgørelser er i praksis meget vanskelige at foretage og henvisninger til, at der evt. fortsat er en resterhvervsevne tilstede, kan forekomme helt uforståelige for ansøgeren. De gældende tilkendelseskriterier binder mange ressourcer til denne graduering af erhvervsevnenedsættelsen og giver grobund for en vedvarende utilfredshed med pensionsbedømmelsen hos mange ansøgere, der ikke får tilkendt den højeste pensionsform.

Erhvervsevnetabskriteriet har endvidere betydet, at det lægelige invaliditetsbegreb har domineret ved

pensionsbedømmelsen. Loven fastlægger, at erhvervsevnedssættelsen skal være begrundet i en varig sygelig tilstand, men det har samtidig været forudsat, at bedømmelsen af erhvervsevnedssættelsen skal være et samlet skøn over lægelige, erhvervsmæssige og sociale faktorer. I praksis har det lægelige skøn domineret ved pensionsbedømmelsen. Læger, der udtaler sig i pensionsager (alment praktiserende læger og speciallæger), udtaler sig ikke blot om ansøgerens diagnose men også om nuværende og fremtidige arbejdsmuligheder.

Disse forhold er uhensigtsmæssige. Lægelige udtalelser om sygdomstilstanden og behandlingsmuligheder er et nødvendigt grundlag for afgørelse af førtidspensionssager. Men læger har ikke en faglig indsigt, der giver dem mulighed for at udtale sig om arbejdsmarkedsforholdene eller fyldestgørende at vurdere aktiverings- og revalideringsmulighederne.

Erhvervsevnetabskriteriet har således ikke været et medicinsk, objektivt kriterium, men der er naturligvis gennem årene blevet fastlagt en praksis, der har udstykket rammerne. Praksis har over årene ændret sig til en nutidig opfattelse af, hvad der forstås ved fysisk eller psykisk invaliditet, der har kunnet begrunde tilkendelse af førtidspension.

Indvendinger mod erhvervsevnetabskriteriet fører efter forligspartiernes opfattelse til, at et andet kriterium nemlig arbejdsevne kriteriet vil være bedre egnet til at skabe mere forståelige pensionsafgørelser og sikre, at de personer, der har en reel arbejdsevne, får mulighed for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Det er ikke mindst afgørende for forligspartierne, at en ændring af tilkendelseskriteriet vil skabe sammenhæng til den aktiverende og revaliderende indsats, således at den hjælp, en person modtager efter den sociale lovgivning, vil være en kontinuerlig og sammenhængende hjælp, hvor sprogbrug og begreber vil være de samme og derfor genkendelige for personer, der modtager hjælp til aktivering eller revalidering eller får behandlet en sag om tilkendelse af førtidspension.

Selve begrebet »arbejdsevne« kan defineres som:

»evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til selvforsørgelse«.

Med denne definition af arbejdsevnebegrebet er det hensigten at udtrykke det samme som med erhvervsevnetabsbegrebet i 1921 - nemlig at fremhæve de karakteristika, der er afgørende for, om en person er i stand til at udfylde en stilling på arbejdsmarkedet i et sådant omfang, at pågældende er i stand til helt eller delvist at være eller blive selvforsørgende, dvs. er i

beskæftigelse på almindelige vilkår eller i fleksjob.

Men med arbejdsevnebegrebet er det en række »nye« karakteristika, der fremhæves, idet der tages højde for, at en række forhold er blevet vigtigere, når en persons mulighed for at udfylde en stilling på arbejdsmarkedet skal vurderes - end »blot« en fysisk invaliditetsgrad, som i væsentlig større grad end tidligere kan afhjælpes med hjælpemidler.

Arbejdsevnebegrebet er således defineret direkte i forhold til det aktuelle arbejdsmarked, og de krav der stilles som forudsætning for at kunne varetage konkrete arbejdsfunktioner. Dermed er »arbejdsevne« et dynamisk begreb, som forandres i takt med, at kravene til at kunne udføre konkret specificerede arbejdsopgaver ændrer sig - men også i takt med at selve arbejdsopgaverne ændrer sig fx på grund af den teknologiske udvikling.

Det forhold, at arbejdsevnebegrebet forandres og altid skal være i overensstemmelse med de krav, der stilles på arbejdsmarkedet, er centralt, idet det eneste formål med at foretage vurderinger af arbejdsevnen er, at gøre myndighederne i stand til at vurdere, om og i givet fald hvordan placering på arbejdsmarkedet er mulig med henblik på indtjening til forsørgelse.

Allerede på nuværende tidspunkt anvendes arbejdsevnebegrebet, når det skal vurderes, om og hvordan en person kan opnå beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Det er således arbejdsevnebegrebet, der anvendes, når der skal tages stilling til, om en person kan aktiveres, revalideres eller tilbydes fleksjob. Arbejdsevnebegrebet anvendes også, når der skal tages stilling til, om der kan påbegyndes sag om førtidspension, idet en sag om førtidspension først kan påbegyndes, når det er konstateret, at alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet.

Vurdering af arbejdsevnen

Med en definition af arbejdsevnen som: *»evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til selvforsørgelse«*, følger det, at arbejdsevnebegrebet er et bredt sammensat begreb, som afhænger af den enkeltes kompetencer vurderet i forhold til de krav, der stilles på arbejdsmarkedet.

De lægefaglige forklaringer bliver et delelement blandt en række social- og arbejdsmarkedsfaglige forklaringsfaktorer, når arbejdsevnen skal vurderes.

I forhold til arbejdsevnebegrebet er der behov for, at de social- og arbejdsmarkedsfaglige forklaringer styrkes - således at de kan fremstå som relevante og

forståelige beskrivelser af en persons arbejdsevne.

Kombinationen af de social- og arbejdsmarkedsfaglige samt de lægefaglige forklaringer skal kunne beskrive arbejdsevnen i relation til konkrete arbejdsfunktioner på arbejdsmarkedet. I forbindelse med anvendelsen af arbejdsevnebegrebet er det derfor nødvendigt, at de faktorer, der har betydning for vurderingen af arbejdsevnen, defineres, således at forskellige sagsbehandlere bedre bliver i stand til at komme frem til det samme resultat. Der er med andre ord behov for en metode til vurdering af arbejdsevnen, jf. afsnit 4.5.

4.2. Antallet af ydelsesniveauer reduceres

Førtidspensionssystemet er efter gældende regler et indviklet og svært gennemskueligt system. Der kan tilkendes 4 forskellige typer førtidspension, og de tilkendes hver især - undtagen den højeste førtidspension - efter flere forskellige kriterier. Det gør systemet svært at forstå for den enkelte borger, og der bruges mange administrative ressourcer på det. Dels bruger kommuner og ankemyndigheder ressourcer på at forklare, hvorfor der ikke blev tilkendt en højere førtidspension, og dels bruges der en del ressourcer på ansøgninger om forhøjelse af pension.

Med forslaget om ét ydelsesniveau opnås et gennemskueligt system for borgerne og sagsbehandlerne, hvilket igen vil medføre en øget retssikkerhed på området. Desuden kan de kommunale ressourcer i stedet anvendes mere konstruktivt på den aktiverende indsats.

Det er forligspartiernes opfattelse, at førtidspension skal tilkendes, når arbejdsevnen ikke kan gøre en person i stand til at varetage en jobfunktion, der giver pågældende mulighed for helt eller delvist at kunne forsørge sig selv. Om arbejdsindtægten opnås via beskæftigelse med eller uden offentlig støtte, dvs. ved beskæftigelse på almindelige vilkår eller i fleksjob, har principielt ingen betydning.

Der er igennem de seneste år foretaget en række initiativer med henblik på at udvikle et arbejdsmarked, hvor der er plads til grupper af personer, der ikke har en fuld arbejdsevne i behold, men som kan yde en arbejdsindsats på fleksible vilkår. I forbindelse med ændring af reglerne om fleksjob, som trådte i kraft den 1. januar 1998, kom der nye og bedre forudsætninger for, at personer, der ikke modtager social pension, og som har varige begrænsninger i arbejdsevnen, kan få en aktiv tilværelse på arbejdsmarkedet. Loven var bl.a. tænkt som et led i forberedelserne til en eventuel senere ændring af reglerne om førtidspension.

På grund af de forbedrede støttemuligheder i den øvrige sociale lovgivning - fx fleksjob m.v. - er det

ikke længere en forudsætning for hel eller delvis selvforsørgelse, at arbejdsevnen er 100 pct. Forligspartierne foreslår på den baggrund, og for at fremme aktiviteten - hvor alle trods begrænsninger i arbejdsevnen skal have mulighed for at bidrage til egen forsørgelse - at førtidspensionen først kan tilkendes, når andre aktivrettede støtteordninger ikke kan hjælpe en person til beskæftigelse og selvforsørgelse. Dette medfører, at snitfladen til førtidspensionssystemet afgrænses i forhold til fleksjobsystemet, der er den mest udvidede form for støttemulighed. Muligheden for bidrag til selvforsørgelse via fleksjob udelukker dermed tilkendelse af førtidspension.

Denne måde at afgrænse gruppen af potentielle førtidspensionister i forhold til arbejdsevnebegrebet svarer til den måde, hvorpå gruppen af potentielle fleksjobbere afgrænses: Personer, der kan opnå beskæftigelse uden løntilskud efter overenskomsternes bestemmelser, fx i aftalebaseret skånejob, eller som har en arbejdsevne, der kan forbedres ved revalidering eller ved kompensation i form af særlige arbejdsredskaber m.m. således, at der kan opnås job uden løntilskud, er ikke berettigede til fleksjob.

Med denne snitflade mellem fleksjob- og førtidspensionssystemet fås et entydigt socialt system uden overlappning i forhold til arbejdsevnen, og i alle henseender har den aktivrettede indsats fortrinsret fremfor den passive forsørgelse. Hvis det må konstateres, at der ikke kan tilkendes førtidspension, tilbydes den relevante støttede beskæftigelse/ledighedsydelse.

Hvis en fysik eller psykisk handicappet personen ved varetagelse af et fleksjob vil blive så fysisk eller psykisk afkræftet, at vedkommende varigt ikke vil være i stand til at restituere sig, vil den pågældende ikke være i besiddelse af en reel arbejdsevne, som kan udnyttes på arbejdsmarkedet. Personen vil derfor være berettiget til pension. Personer, der er i stand til at varetage et fleksjob, men som på grund af restitutionsbehovet og deres nedsatte funktionsevne ikke magter at klare visse opgaver i hjemmet, vil, såfremt de opfylder betingelserne, kunne få hjælp efter servicelovens regler om personlig og praktisk hjælp og/eller hjælp til dækning af merudgifter.

4.3. Forenkling af ydelsesstrukturen

Forsørgelsesydelse

Det foreslås, at førtidspensionsydelsen efter pensionsloven fremover skal dække almindelige forsørgelsesudgifter. Det betyder, at pensionsloven alene skal indeholde regler om kompensation for manglende indtjening ved erhverv og ikke regler om kompensation

for merudgifter på grund af handicap. Denne kompensation foreslås i stedet ydet efter lov om social service.

Som konsekvens heraf foreslås det, at bistands- og plejetillæg samt invaliditetsydelse ikke længere ydes efter pensionsloven, men at der ydes kompensation for handicap efter reglerne i forslaget til ændring af bestemmelserne i lov om social service.

På samme baggrund foreslås reglerne om personligt tillæg herunder helbrestillæg ophævet for kommende førtidspensionister. Ligeledes foreslås det, at status som førtidspensionist ikke længere skal have betydning for retten til ydelser efter børnetilskudsloven.

Med dette lovforslag vil pensionsloven herefter alene give mulighed for at yde et forsørgelsesbeløb til førtidspensionister.

For kommende førtidspensionister, som på grund af reglerne om optjening ikke er berettiget til fuld førtidspension, og som efter de gældende regler ville have mulighed for at få pensionen suppleret med personligt tillæg, foreslås det, at der i aktivloven indføres en bestemmelse, der giver adgang til at yde supplerende hjælp til disse.

Det foreslås endvidere, at de særlige regler om boligydelse for førtidspensionister ophæves, således at førtidspensionister på lige fod med andre kan søge om boligstøtte efter reglerne om boligsikring. For personer der er stærkt bevægelseshæmmede og herunder personer, der er tilkendt hjælpeordning efter servicelovens § 77 vil der fortsat være særbestemmelser for beregning af boligsikringen, jf. forslagets § 5, der omhandler ændringerne i lov om individuel boligstøtte. I overensstemmelse med forligsaftalen indføres der særregler i boligstøttelovens §§ 2a, 22 og 22a for beregning af boligsikring til førtidspensionister.

Som tidligere nævnt indebærer forslaget, at der kan ydes handicapkompensation efter reglerne i serviceloven. Kompensation for nedsat funktionsevne, herunder støtte til handicapbetingede merudgifter skal efter forslaget ydes efter de gældende regler i lov om social service og efter forslagets regler om kompensation for nedsat funktionsevne (merudgiftsydelsen), jf. afsnit 4.4. nedenfor.

Som konsekvens af forslaget om at gøre førtidspensionsydelsen til en forsørgelsesydelse, der ikke indeholder handicapkompensation, foreslås det endvidere, at reglerne om servicebetalingen efter § 83 i serviceloven for ophold i varige botilbud ophæves for personer, der modtager førtidspension efter de fra 2003 gældende regler. Reglerne om servicebetaling for personer, der modtager mellemste eller højeste førtidspension blev indført som betaling for de varige botilbuds særlige tilbud, som pensionister med mellemste

eller højeste pension, som bor i egen bolig, delvis selv skal betale.

Forslaget om ophævelse af servicebetalingen for førtidspensionister, som har fået tilkendt pension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler, understøtter samtidig bestemmelserne i socialreformen af 1. juli 1998, som ophævede institutionsbegrebet, således at den sociale service ydes uden hensyn til den berettigedes boform, og med særskilt fastsatte regler for egenbetaling for de enkelte ydelser.

Bruttificering af pensionsydelsen

Bruttificering anvendes som begreb for omlægning af skattefrie eller delvist skattefrie ydelser til ydelser, der er skattepligtige efter de almindelige regler.

Bruttificering indebærer ikke alene en skattemæssig ligestilling af pensionister med andre skattepligtige, men gør det også muligt at sammenligne pensionisters indtægtsforhold med andre borgeres økonomiske forhold. En bruttificering kan betragtes som en »normalisering« af de forskellige regler, der gælder for ydelser til pensionister og dermed et skridt bort fra at betragte pensionister som en svag gruppe, der pr. definition skal være omfattet af særregler. Skatte- og pensionsreformen i 1994 indeholdt en (indledende) delvis bruttificering på pensionsområdet.

Der foreslås derfor en bruttificering af pensionsydelsen, hvor den gøres fuldt og almindelig skattepligtig. Efter de gældende regler er dele af pensionsydelse skattefrie. Det drejer sig om førtidsbeløbet (ydes til modtagere af forhøjet almindelig førtidspension) og invaliditetsbeløb (ydes til modtagere af mellemste og højeste førtidspension).

Der foreslås en forenkling af førtidspensionsydelse til én bruttificeret (skattepligtig) førtidspensionsydelse. Pensionen skal bestå af ét beløb i stedet for - som efter gældende regler - at være sammensat af flere forskellige beløb og tillæg. I forlængelses heraf foreslås indtægts- og ægtefælleafhængigheden ændret.

Det foreslås at førtidspensionsydelsen skal svare til dagpengeniveauet for enlige og 85 pct. heraf for gift/samlevende.

4.4. Handicapkompensation ydes efter serviceloven

Forligspartierne er enige om, at Socialministeriet skal udarbejde en bekendtgørelse om ændringerne i serviceloven, med henblik på at styrke retssikkerheden og sikre ensartede kriterier for den individuelle og konkrete vurdering af den enkelte ansøger. Bekendtgørelsen skal omfatte formålet med bestemmelserne om kompensation for nedsat funktionsevne, klar defi-

F. t. l. vedr. social pension og andre love

inition af den berettigede personkreds, og fastlæggelse af retningslinier for sagsbehandlingen, og herunder anvendelse af skriftlige handleplaner.

I tilknytning til bl.a. forslaget om, at pensionslovens ydelse til førtidspensionister er en forsørgelsesydelse udbygges servicelovens regler for serviceydelser og merudgiftsydelser, der skal kompensere nedsat funktionsevne. Sådanne ydelser foreslås derfor at være skattefri og indkomstuafhængige.

Formålet med at samle reglerne om service og tilskud til konkrete behov som følge af en funktionsevnenedsættelse i serviceloven er at skabe ensartede vilkår for alle med en nedsat funktionsevne.

Som følge af bestemmelsen om, at ydelserne nu retter sig til alle, vil personkredsen for servicelovens § 84 være udvidet, og omfatte førtidspensionister og andre personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat funktionsevne, der betinger merudgifter ved den daglige livsførelse. Den gældende bestemmelse retter sig til en begrænset personkreds med betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Forslaget giver endvidere en standardiseret ydelse, og en høj startydelse, hvis den konkrete modtagers funktionsevnenedsættelse erfaringsmæssigt giver merudgifter udover 500 kr. månedligt og 6.000 kr. årligt.

Kommunerne har lang tids faglig ekspertise i anvendelse af funktionsevnebegrebet, idet alle ydelser, som efter den gældende servicelov tildeles til kompensation for en nedsat funktionsevne, bygger på dette begreb.

Socialministeriet vil fastlægge retningslinier for kommunernes sagsbehandling, og herunder anvendelse af handleplaner efter § 111 i serviceloven, som den nu er foreslået affattet efter forslaget om grundtaksfinansiering.

Det er samtidigt vigtigt og nødvendigt, at kommunen sikrer sig, at der sker den fornødne koordination af den samlede hjælp - både inden for kommunens egne forvaltninger og i relation til andre myndigheder.

Ved vurderingen af om der skal ydes hjælp efter bestemmelsen om merudgiftsydelse eller efter andre bestemmelser i serviceloven, fx bestemmelserne om praktisk og personlig bistand, er det vigtigt at kommunen holder sig formålet med at yde bistand for øje, idet der i nogle tilfælde vil være tale om flydende grænser mellem forskellige hjælpemuligheder, herunder også mellem naturalhjælp og kontantydelse.

Ydes støtten som naturalhjælp har kommunen en direkte forpligtelse til at sikre kvaliteten af og indholdet i de ydelser, der gives, mens det i højere grad vil være overladt til den pågældende selv at sikre sig den

rigtige bistand, hvis støtten ydes som et kontant tilskud. Derfor er det af afgørende betydning at hjælpen tilrettelægges i samarbejde med modtageren, og dennes nærstående og pårørende eller værge.

Her skal handleplanen fastlægge, hvilke ydelser, der er behov for, og hvilken kompensation, der kan ydes. Handleplanen kan »følge« personen rundt i systemet, kan revideres og udbygges.

Merudgiftsydelsen efter den foreslåede formulering af servicelovens § 84 ophører, når den berettigede fylder 65 år og opnår ret til folkepension. I forbindelse med overgang til folkepension, skal der foretages en grundig vejledning af den pågældende, hvor hans/hendes situation samlet tages op til vurdering, både med hensyn til pågældendes fremtidige økonomiske situation og behovet for praktisk og personlig hjælp, hjælpemidler m.v. Samtidig vil det være relevant at vurdere om pågældende vil være berettiget til personlige tillæg efter pensionslovens bestemmelser.

Funktionsevnekriteriet

Med servicelovens ikrafttræden fastsattes en ny målgruppebetegnelse, idet man forlod »vidtgående fysisk eller psykisk handicap«, og i stedet anvender betegnelsen »personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne«.

Årsagen til den nedsatte funktionsevne vil ofte være en lægeligt diagnosticeret lidelse, der angiver en betydelig og varig nedsættelse af kropslige eller kognitive funktioner, som fx syn, hørelse, lammelser, hjerneskade, men det er vurderingen af graden af funktionsevnenedsættelsen, der er afgørende for berettigelsen til de særlige handicapkompenserende ydelser, og ikke den lægelige diagnose.

I FN's standardregler om lige muligheder for handicappede anvendes begrebet *handicap* om tab eller begrænsninger af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Handicap betegner her således relationen mellem et menneske med nedsat funktionsevne og dets omgivelser. Handicapbegrebet bliver på den måde et dynamisk begreb, der angiver, at grænserne for, at et menneske med en funktionsevnenedsættelse kan leve et normalt liv integreret i samfundet, ændres i takt med samfundets udvikling.

Det nye handicapbegreb lægger vægt på de barrierer i det omgivende samfund, et menneske med en nedsat funktionsevne støder imod, relationen mellem en persons nedsatte kropslige eller kognitive funktion og mulighederne i det omgivende samfund.

Vurderingen af funktionsevnen hos det enkelte menneske bliver derfor efter de gældende regler sat i relation til de tre overordnede principper for handica-

pindsatsen:

- Solidaritetsprincippet, (skattefinansiering af ydelser).
- Sektoransvarlighedsprincippet (hver sektor er ansvarlig for »indretning«, støtte og ydelser på sit område) og
- Kompensationsprincippet, (kompensering for følgerne af nedsat funktionsevne).

Kompensationsprincippet tager udgangspunkt i, at kompensationsbehovet er forskelligt fra menneske til menneske og fra funktionsevnenedsættelse til funktionsevnenedsættelse. Tildelingskriterierne for de enkelte ydelser er fastsat efter dette princip, og for nogle ydelser er også udmålingskriterierne fastsat her ud fra.

Kompensation sker enten ved naturalthjælp eller ved kompensation for væsentlige merudgifter. Der lægges herved på den ene side vægt på, at den handicappede skal afholde udgifter på linie med hvad alle andre har. På den anden side skal personer med handicap ikke selv dække merudgifter, der er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Det er en helhedsvurdering af den samlede livssituation for den enkelte og dennes familie, der ligger til grund for både ydelser og samlet støtte.

Den personkreds, der vil kunne komme i betragtning til en merudgiftsydelse, vil efter forslaget være personer med en varigt nedsat funktionsevne, som kan kompenseres blandt andet ved støtte til dækning af merudgifter. Begrebet nedsat funktionsevne bruges som ved tildeling af alle servicelovens ydelser, der skal kompensere en nedsat funktionsevne, som fx personlig hjælp, ledsagelse og hjælpemidler.

Den endelige afgørelse af niveauet for hvilke merudgifter der skal dækkes, må fastlægges ved den praksis som de sociale nævn og Den Sociale Ankestyrelse træffer afgørelse om. I den forbindelse vil den Sociale Ankestyrelse blive anmodet om i de første fem år efter lovens ikrafttræden at prioritere koordinering af praksis på dette område højt, således at der så hurtigt som muligt fastlægges en sikker praksis på området.

Det er som udgangspunkt den ansvarlige bopæls- eller opholdskommune eller amtskommune, der fastlægger retningslinierne for behandlingen af de enkelte sager, og herunder hvilke procedurer den enkelte sagsbehandler skal følge, og i hvilke sager der skal indhentes faglig vurdering fra fx egen læge, fysioterapeut, speciallæge, hjælpemiddelinstitut m.fl., ligesom der kan aflægges hjemmebesøg for at vurdere boligindretning og funktionsevne.

Socialministeriet vil arbejde på at opstille en metode for ensartet sagsbehandling ved vurdering af disse spørgsmål inden lovens ikrafttræden.

Alle afgørelser skal efter de gældende forvaltningsretlige regler være skriftlige og begrundede og indeholde vejledning om klagemuligheder.

Der er som altovervejende hovedregel adgang til at klage over en kommunal eller amtskommunal afgørelse om ydelser til enkeltpersoner til Det Sociale Nævn i det pågældende Amt. Afgørelserne herfra vil kunne ankes til Den Sociale Ankestyrelse, hvis de har principiel eller generel betydning, og herunder fx i forbindelse med nye regler og praksisfastlæggelse på området. For personlig og praktisk hjælp efter § 71 i serviceloven er der fastsat særlige klageregler.

Retssikkerhed og metode for sagsbehandling og grundlag for tildeling af handicapkompenserende ydelser

Som nævnt er det et led i aftalen om førtidspensionsreformen m.v., at der indføres en ensartet metode for sagsbehandling af bl.a. sager om førtidspension, i forbindelse med indførelse af arbejdsevnekriteriet i stedet for erhvervsevnetabskriteriet.

På tilsvarende måde vil Socialministeriet i samarbejde med kommuner, de relevante faglige praktikere på handicapområdet, og den fornødne juridiske ekspertise på området for retssikkerhed, arbejde på at udvikle en metode for sagsbehandling ved tildeling af handicapkompenserende ydelser, inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2003.

Bagatelgrænse

Lovforslaget indfører en absolut bagatelgrænse på 6.000 kr. i årlige merudgifter, før der kan udbetales tilskud. Begrundelsen er, at det vil give en væsentlig besparelse i administrative udgifter, og der skønnes også at være en mindre besparelse i direkte udgifter. Mange får i dag omkring 150 til 300 kr. om måneden. Personer, der efter en økonomisk transgvurdering ikke har midler til at afholde udgifterne kan få støtte efter bestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik.

4.5. Styrkelse af retssikkerheden via indførelse af en sagsbehandlingsmetode

Retssikkerhed og metode udgør et selvstændigt punkt i forligsaftalen om en førtidspensionsreform.

Parterne er enige om, at der sammen med indførelse af arbejdsevnekriteriet skal indføres en metode, der kan sikre, at alle relevante oplysninger indhentes, og at borgeren medinddrages, således at hele processen med afdækning af mulighederne for at udnytte arbejdsevnen sker i tæt samarbejde med borgeren. Ligeledes er der enighed om, at der skal gennemføres en uddannelsesindsats i anvendelse af arbejdsevnekriteriet/tilkendelse af førtidspension efter de nye regler i

alle landets kommuner, således at anvendelsen af arbejdsevnekriteriet sker efter hensigten og borgeren dermed får en ensartet og korrekt afgørelse.

Socialministeriet har netop afsluttet et projekt om metode for god sagsbehandling på førtidspensionsområdet. Metoden sætter retssikkerhed og kvalitet i fokus. Dels gennem en tydeliggørelse af kravene til dokumentation, beskrivelse og vurdering - dels ved en fælles systematik, der reducerer afhængigheden af den enkelte sagsbehandlers erfaringsgrundlag og metode. Der skal ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt være forskel på, hvordan de enkelte sager gennemføres, men forskellene skal afspejle forskelle i borgerens situation og behov, frem for forskelle der kan tilskrives den enkelte sagsbehandler. Dette understøtter metoden til god sagsbehandling på førtidspensionsområdet.

Metoden er udarbejdet i tæt samarbejde med 8 kommuner, der er udvalgt således, at de tegner et bredt billede af forskelligheder blandt landets kommuner. De 8 kommuner har bidraget aktivt til at udvikle og afprøve metoden over et forløb på 2 år. Metoden er blevet til med afsæt i analyser af behandlingen af førtidspensionssager i de 8 kommuner og er efterfølgende implementeret i kommunerne.

Metoden har bl.a. fokuseret på selve visitationsafgørelsen, dvs. afgørelser hvori der skal tages stilling til, om der kan påbegyndes sag om førtidspension. Det har derfor været centralt, at metoden kan afdække borgerens arbejdsevne, idet der i forbindelse med påbegyndelse af sag om førtidspension skal tages stilling til, om det er muligt at skabe forbedring via aktivering, revalidering eller behandling. Derved udgør metoden et redskab i forhold til arbejdsevnekriteriet og vil derfor kunne udgøre det metodiske grundlag for sagsbehandling efter denne førtidspensionsreform, som indebærer at arbejdsevnekriteriet indføres som tilkendelseskriterium.

I tilknytning til forslaget om anvendelse af metoden ved behandling af sager om førtidspension foreslås der indført en bemyndigelsesbestemmelse i lov om aktiv socialpolitik, jf. forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og andre love (Ændring af reglerne om fleksjob, ledighedsydelse, sagsbehandling m.v.).

Efter denne bemyndigelsesbestemmelse kan socialministeren fastsætte regler om anvendelse af metoden til vurdering af arbejdsevnen i forbindelse med påbegyndelse og behandling af sager om revalidering og fleksjob. Sagsbehandlingen vil således skulle foregå efter samme retningslinier og med anvendelse af samme begreber ved arbejdsevnevurderingen på det so-

ciale arbejdsmarkedsrettede område og efterfølgende i vurderingen med henblik på førtidspension.

Overordnet set tjener metoden to formål:

Metodens første formål er at understøtte en afklaringsproces sammen med borgeren og samtidig understøtte en udvikling af borgerens ressourcer, så de kan anvendes i arbejdsrelaterede sammenhænge, herunder eventuelt forandre borgerens opfattelse af egne ressourcer og udviklingsmuligheder. Sagsbehandlingen skal gennem hele forløbet sammen med borgeren sætte fokus på muligheder frem for barrierer. Inddragelsen af borgeren understøtter dermed også retssikkerhedslovens bestemmelse om, at borgeren skal medinddrages i sagsbehandlingen.

Indsatsen for at udvikle borgerens ressourcer vil normalt fortrinsvis finde sted i det forudgående sagsbehandlingsforløb. I det omfang, der fortsat arbejdes på at opnå en forandringsproces sammen med borgeren i forløbet frem mod en afgørelse om førtidspension, vil det ske som en videreførelse af det tidligere arbejde og bygge ovenpå resultaterne af den forebyggende indsats. Metoden medvirker til at sikre, at der foregår en kontinuerlig og systematisk indsamling og overdragelse af oplysninger fra det tidligere sagsforløb til en eventuel sag om førtidspension.

Metodens andet formål er at understøtte, at der bliver truffet en korrekt afgørelse om førtidspension. Der skal opbygges et systematisk og relevant dokumentationsgrundlag, og afgørelsen skal begrundes på en entydig og forståelig måde.

Disse to formål indebærer, at der på en og samme tid arbejdes frem mod etablering af det nødvendige dokumentationsgrundlag og frem mod at opnå en udviklingsproces sammen med borgeren.

Metoden fastlægger, hvilke ressourceparametre der er centrale, når arbejdsevnen skal vurderes. Disse elementer udgør tilsammen en kortlægning af borgerens ressourceprofil. De enkelte elementer, der indgår i ressourceprofilen, er nærmere beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Ressourceprofilen skal betragtes som en ramme for beskrivelsen af og arbejdet med borgeren, hvor det afgørende som nævnt er, at alle sagsbehandlere arbejder ud fra de samme præmisser - i stedet for at foretage vurderinger, der er baseret på egne holdninger og erfaringer. Kravet om det udvidede dokumentationsgrundlag gør sagsbehandlerne i stand til at dokumentere, om borgeren har eller kan udvikle en arbejdsevne i forhold til en konkret jobfunktion.

Ved at have undersøgt og beskrevet de forskellige ressourceparametre bliver sagsbehandleren i stand til at »matche« borgeren i forhold til jobfunktioner på ar-

bejdsmarkedet. Skal der gives afslag på førtidspension, skal det begrundes med en anvisning af, hvilke jobfunktioner borgeren kan (eller kan bringes til at kunne) varetage. Det forhold, at der stilles krav om positivt at angive, hvilke jobfunktioner kommunen vurderer, at pågældende kan varetage, betyder, at begrundelserne i forbindelse med afslag og tilkendelse af førtidspension bliver mere specifikke og konkrete.

For at bibringe sagsbehandlere den fornødne viden om konkrete jobfunktioner på arbejdsmarkedet er det nødvendigt, at metoden forankres i et samspil med fx arbejdsmarkedets parter m.fl. Det afgørende er, at det ikke er den enkelte sagsbehandlers kendskab eller mangel på samme til konkrete jobfunktioner, der bliver afgørende for, om der kan tilkendes førtidspension eller ej. Det bliver således en kommunal forpligtelse at bibringe sagsbehandlere den fornødne viden og foranstalte de fornødne samarbejdsrelationer om konkrete jobfunktioner.

Herudover er der i metoden også fokuseret på en række formkrav til sagsbehandlingen. Det drejer sig om de formelle forvaltningsretlige krav for, hvordan sagsbehandlingsforløbet skal afvikles, dvs. eksempelvis overholdelse af regler for, hvordan der skal partsføres, hvilke tidsfrister der skal overholdes m.v.

Som nævnt indføres samme metode i forbindelse med sager om revalidering og fleksjob, således at resourceprofilen kan danne grundlag for sammen med brugeren at udpege den aktiveringsaktivitet eller revalideringsaktivitet, ansættelse i udstøttet job (skånejob efter de sociale kapitler) eller fleksjob, der matcher brugeren bedst.

Uddannelse af sagsbehandlere

For at styrke de enkelte sagsbehandlers kompetencer i forhold til vurderingen af arbejdsevne vil der blive gennemført en uddannelsesindsats over for de kommunale sagsbehandlere og sagsbehandlere i de sociale nævn (statsamterne). Metoden og de udviklede værktøjer vil udgøre omdrejningspunktet for uddannelsesindsatsen.

Undervisningen af sagsbehandlere i anvendelsen af metoden til afdækning af en borgers arbejdsevne har især til formål at sikre den ensartethed i behandlingen af førtidspensionssager og den styrkelse af retssikkerheden for borgerne, som er hensigten med at opstille mere præcise krav til afgørelsesgrundlaget i en førtidspensionssag.

Uddannelsesindsatsen skal tilrettelægges således, at den kan være gennemført i alle landets kommuner og statsamter inden lovforslagets ikrafttrædelse den 1. januar 2003.

Der er afsat midler af satspuljen til dækning af udgifterne til uddannelsesindsatsen.

Der skal ske en tæt opfølgning af den kommunale sagsbehandling – både i form af løbende tilretning af sagsbehandlingsmetoden men også i form af en øget praksiskoordinering i årene efter lovforslagets ikrafttræden. Endelig skal Socialministeriet følge den kommunale sagsbehandling tæt.

4.6. Forbedret pensionsopsparing for førtidspensionister

Der foreslås indført en opsparingsordning for førtidspensionister med henblik på udbetaling sammen med folkepensionen.

Formålet er dels at sikre førtidspensionister bedre vilkår ved overgang til alderspension, dels at kompensere kommende førtidspensionister for nedsættelsen af pensionsalderen fra 67 til 65 år og for den indkomstnedgang, der er en følge af, at de handicapkompenserende ydelser efter forslaget bortfalder ved det 65. år.

For kommende førtidspensionister (tilkendt pension efter de regler der er gældende fra den 1. januar 2003) foreslås:

1. Obligatorisk betaling af ATP-bidrag. Staten betaler 2/3 pct. og førtidspensionisten 1/3 af bidraget. For førtidspensionister med pensionstilsagn (fra ATP, arbejdsmarkedspensionsordninger m.v.) over 20.000 kr. årligt er ordningen dog frivillig.
2. Mulighed for frivillig betaling af bidrag til en ny supplerende pensionsordning. Bidraget svarer i størrelse til summen af et ATP-bidrag (2.684 kr. årligt i 2001 – det ville svare til et procentbidrag til en arbejdsmarkedspensionsordning på knap 1,8 pct.) og bidraget til Den Særlige Pensionsopsparing ved en indtægt svarende til den forslåede førtidspensionsats (1.529 kr. årligt – svarende til 1 pct. af 152.880 kr.). Samlet bidrag efter afrunding udgør 4.212 kr. Staten finansierer 2/3 af bidraget.

De nuværende førtidspensionister får mulighed for på frivillig basis at blive omfattet af ATP-ordningen og af den supplerende pensionsordning.

Det er forudsat, at de forbedrede opsparingsmuligheder for førtidspensionister skal træde i kraft samtidig med de øvrige elementer i førtidspensionsreformen.

Den ny supplerende pensionsordning (nr. 2 ovenfor) forudsættes administreret af ATP. Dette skønnes at ville minimere administrationsomkostningerne. Det skal ske på en måde, der sikrer individualitet i denne pensionsordning, herunder i forbindelse med dødsfald.

De nuværende førtidspensionister kan efter gældende regler vælge at bidrage til ATP på frivillig basis med 50 pct. statslig finansieringsandel. Det har ca. 35.000 eller 13 pct. af alle førtidspensionister valgt at gøre. Bidrag til ATP-ordningen går til alderspension og dødsfaldsydelser til ægtefæller og børn. Førtidspensionister er ikke omfattet af SP-ordningen. De førtidspensionister, der har eller får tilkendt førtidspension efter de indtil den 1. januar 2003 gældende regler, og som har valgt eller vælger at være omfattet af den frivillige ATP-ordning, overgår automatisk til at være omfattet af ordningen, jf. forslaget til ændring af pensionslovens § 33 a, med den deri indeholdte forbedrede statslige finansiering af bidraget. Disse pensionister kan dog fortsat vælge at udtræde af ordningen.

Mange af de kommende førtidspensionister kan have optjent pensionsrettigheder i en arbejdsmarkeds-pensionsordning m.v. De vil derved typisk være sikret en høj dækningsgrad (forholdet mellem rådighedsbeløbet som folkepensionist og rådighedsbeløbet som førtidspensionist). For denne gruppe kan det virke uhensigtsmæssigt at gøre den nuværende frivillige ATP-ordning obligatorisk. For at imødekomme dette foreslås, at førtidspensionister med pensionstilsagn fra ATP og andre pensionsordninger på over 20.000 kr. årligt skal kunne fritages for at betale til ATP-ordningen.

Pensionsydelse og dækningsgrad

For en kommende førtidspensionist vil den årlige ATP-pension ved indbetaling af ATP-bidrag siden pensionistens 25. år udgøre godt 14.500 kr. ved ét fuldt ATP-bidrag. Den supplerende pensionsopsparring vil andrage ca. 18.700 kr. ved indbetaling i samme periode. Den samlede mulige pensionsydelse udgør således ca. 33.200 kr.

Det skal bemærkes, at der er en vis usikkerhed omkring pensionsydelse fra ATP, da en reform af ATP-ordningen er undervejs.

Bidraget til den supplerende pensionsordning er et fast beløb på 4.212 kr., hvilket svarer til ca. 2,8 procent af førtidspensionsydelsen for en reelt enlig førtidspensionist. Bidraget reguleres med satsreguleringsprocenten. Ydelserne fra ATP og den supplerende pensionsordning er ved udbetaling fra det fyldte 65. år livsvarige pensionsydelse.

Forligspartierne er enige om, at et flertal i Folketinget efterfølgende kan ændre på den tekniske udformning af den supplerende pensionsordning.

Det bemærkes, at nærværende lovforslag af hensyn til overskueligheden er udarbejdet under den forudsætning, at Folketinget vedtager L 111 – Forslag til

lov om ændring af lov om social pension (Ophævelse af reglen om tillæg for fiktiv indtægt og ændring af regler for beregning af pensionstillæg til gifte m.v.). Skulle dette ikke ske, vil socialministeren fremsætte ændringsforslag til nærværende lovforslag.

Der forventes senere at blive fremsat lovforslag om konsekvensændringer i anden lovgivning, som dette lovforslag medfører.

Administrative konsekvenser for det offentlige

Der er på finansloven samlet afsat 60 mill. kr. i årene 2000-2003 til efteruddannelse af sagsbehandlere i kommuner og statsamter (de sociale nævn).

Reformen forventes først og fremmest at have administrative konsekvenser i en indkøringsperiode, hvor de kommunale forvaltninger skal vænne sig til at arbejde med det nye tilkendelseskriterium. Efter indkøringsperioden forudsættes de administrative omkostninger ved det nye tilkendelseskriterium at kunne holdes indenfor de ressourcer, der er afsat på området i dag.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget til førtidspensionsreform træder i kraft fra 1. januar 2003. Personer, som er tilkendt førtidspension eller for hvem der er påbegyndt sag herom før 1. januar 2003, er ikke omfattet af forslaget. De økonomiske konsekvenser i dette lovforslag skal ses i forlængelse af de samtidige fremsatte lovforslag om fleksydelse og ændrede regler for fleksjob og ledighedsydelse.

Det er usikkert, hvor mange personer, der vil få tilkendt førtidspension efter arbejdsevnekriteriet. Det skyldes, dels den generelle usikkerhed om det fremtidige omfang af personer med nedsat arbejdsevne, dels usikkerhed om antallet af tilkendelser af førtidspension efter arbejdsevnekriteriet i forhold til det nuværende erhvervsevnetabskriterium.

Antallet af personer, som i fremtiden vil have nedsat arbejdsevne, som varigt forhindrer dem i at udføre (støttet) beskæftigelse med henblik på selvforsørgelse er således vanskeligt at forudsige.

Ses der på tilkendelser af førtidspension igennem de sidste mange år, er antallet af tilkendelser faldet år for år. Fra knap 30.000 årligt i slutningen af 1980'erne over 20-25.000 i midten af 1990'erne til ca. 13.000 i 1999. Det peger således på, at også omfanget af personer med varigt nedsat erhvervsevne efter gældende regler er vanskeligt at forudsige. Samlet set vil det derfor ikke efterfølgende kunne vurderes, hvad tilkendelsesniveauet ville være ved det nuværende kriterium.

I overensstemmelse med aftalen tager beregningen

af de økonomiske konsekvenser udgangspunkt i, at der vil blive tilkendt omkring 13.000 førtidspensioner efter arbejdsevnekriteriet svarende til niveauet i 1999 for tilkendelser af førtidspension efter det nuværende tilkendelseskriterium.

Antallet af førtidspensionister efter de nye regler skønnes til 6.400 helårspersoner i 2003, 19.100 i 2004, 31.100 i 2005 og 42.300 i 2006. I 2020 skønnes antallet af førtidspensionister efter de nye regler til 143.300. Det skønnes endvidere, at omkring 1.300 personer i 2003, 2.500 i 2004 og 3.300 i årene derefter vil skulle igennem et kortere eller længere forløb for-

ud for beskæftigelse i fleksjob. Det anslås, at der i forhold til det antal personer, som er i fleksjob efter gældende regler, vil komme yderligere 400 personer i fleksjob i 2003, 2.300 i 2004, 4.100 i 2005, 6.300 i 2006 og i 2020 skønnes antallet til 22.200 personer. Det skønnes endvidere, at 70 pct. af personerne, som er visiteret til fleksjob, vil betale bidrag til fleksydelsesordningen, jf. det samtidigt fremsatte lovforslag om fleksydelse.

Antallet af personer akkumulerer hen over årene. Nedenfor vises en oversigt over det skønnede antal helårspersoner i årene 2003 til 2006.

Oversigt over antallet af personer (helårspersoner)

	2003	2004	2005	2006	2010	2020
<i>Personkreds</i>						
Nye førtidspensionister	6.400	19.100	31.100	42.300	82.300	143.300
Midlertidige ydelser (visitation)	1.300	2.500	3.300	3.300	3.300	3.300
Fleksjob	400	2.300	4.100	6.300	13.400	22.200
Ledige mellem fleksjob	0	300	500	700	1.500	2.500
Tilbagetrækning	100	300	700	1.000	2.800	5.000

De økonomiske konsekvenser af førtidspensionsreformen består i, at ovenstående persongruppe i stedet for førtidspension efter gældende regler inkl. ydelser i tilknytning til førtidspension (eksempelvis boligydelse), enten skal have førtidspension efter forslaget eller skal visiteres til fleksjob m.m. Forslaget træder i kraft 1. januar 2003. Det er derfor nødvendigt at skønne over, hvilke ydelser personkredsen ville få ved uændrede regler, og hvilke ydelser de i stedet får efter forslaget.

Efter de gældende regler er en række af de ydelser, der gives til forsørgelsen af førtidspensionister, skattefrie. Efter forslaget bruttoficeres førtidspensionsydelsen, ligesom de øvrige forsørgelsesydelse, persongruppen skønnes at skulle modtage, er skattepligtige. En del af finansieringen af de nye ydelser kommer derfor fra øgede indkomstskatter.

Der foreslås endvidere en alderspensionsordning for kommende førtidspensionister. Forslaget består af

to elementer. Førtidspensionister omfattes af ATP-bidragpligten og får mulighed for frivilligt at tilmelde sig en supplerende pensionsordning. Staten betaler 2/3 af det samlede bidrag til ATP-ordningen og til den supplerende opsparingsordning.

Det skal bemærkes, at merudgiftsydelse efter forslaget til § 84 i serviceloven ikke er knyttet til modtagelse af førtidspension. Personkredsen kan derfor ikke afgrænses – som for de øvrige ydelser – til personer, der efter gældende regler ville blive tilkendt førtidspension. Det kan betyde, at udgifterne stiger hurtigere i de første år efter bestemmelsen er indført, end det er forudsat.

Som det er fremgået ovenfor, er der stor usikkerhed om virkningerne af det nye arbejdsevnekriterium og ved opgørelsen af det fremtidige antal personer med nedsat arbejdsevne. Denne usikkerhed gør sig også gældende ved opgørelsen af de økonomiske konsekvenser, som fremgår af nedenstående oversigt.

Økonomiske konsekvenser (mill. kr. pl-2001)

	2003	2004	2005	2006	2010	2020
Førtidspension	-823	-2451	-3997	-5460	-10696	-18933
Andre ydelser efter pensionsloven ¹⁾	-44	-133	-215	-291	-552	-927
Børnetilskud	-23	-64	-98	-128	-197	-184
Boligyldelse	-53	-156	-256	-352	-698	-1276
Bruttoficer	-125	-375	-613	-840	-1622	-2764
Gældende ATP-opsparring (nye)	-2	-5	-8	-11	-21	-35
Gældende regler	-1.070	-3.184	-5.187	-7.082	-13.786	-24.119
Forsørgelse						
Førtidspension m.m.	867	2584	4206	5737	11210	19744
Ledighedsydelse	63	117	153	199	309	444
Andre midlertidige ydelser	109	281	422	452	561	697
Løntilskud, fleksjob	37	213	390	593	1259	2090
Fleksydelse	6	33	75	129	367	682
Efterløn ²⁾	4	11	15	16	18	17
Boligsikring	21	57	94	128	252	448
Forsørgelse i alt	1.107	3.296	5.355	7.254	13.976	24.122
Handicapkompensation m.m.	52	155	252	343	669	1171
Støtte til personer på arb.markedet	53	90	105	117	149	193
Opsparingsordning (nye)	19	58	94	128	250	435
Opsparingsordning (nuværende)	190	176	156	138	96	34
Andet	8	23	35	46	79	134
Andet end forsørgelse	322	502	642	772	1243	1967
Forslag i alt	1.429	3.798	5.997	8.026	15.219	26.089
Økonomiske konsekvenser	359	614	810	944	1.433	1.970

Note: 1) Omfatter bistands- og plejetillæg, invaliditetsydelse, personlige tillæg og varmetillæg.

2) Der er ikke tale om nye personer, der opnår ret til efterløn, men om personer, der fortsætter på efterløn i stedet for at overgå til almindelig førtidspension.

De samlede økonomiske konsekvenser af forslaget skønnes til 359 mill. kr. i 2003, 614 mill. kr. i 2004, 810 mill. kr. i 2005 og 944 mill. kr. 2006. I 2020 skønnes forslaget at indebære merudgifter på 1.970 mill.

kr.
De samtidige fremsatte lovforslag om førtidspensionsreform, fleksydelse og ændrede regler om fleksjob og ledighedsydelse skal dels finansieres ved provenu-

et fra nedsættelsen af folkepensionsalderen fra 1. juli 2004, dels ved træk fra satsreguleringspuljen. Tabel-

len nedenfor viser trækket på satsreguleringspuljen frem til 2010.

**Oversigt over samlede økonomiske konsekvenser af førtidspensionsreformen m.m.
(mill. kr. pl-2001)**

År	Udgifter ved førtidspensionsreformen m.m.				Finansiering	
	Lovforslag om førtidspensionsreform	Lovforslag om fleksydelse	Lovforslag om fleksjob og ledighedsydelse	I alt	Nedsat folkepensionsalder	Satsreguleringspulje
2001	-	-11	19	8	0	8
2002	-	-24	60	36	0	36
2003	359	-27	55	387	0	387
2004	614	-29	49	634	0	634
2005	810	-21	51	840	4	836
2006	944	-16	52	980	11	969
2007	1086	-12	54	1128	15	1113
2008	1220	-9	54	1265	30	1235
2009	1336	-9	55	1382	64	1318
2010	1433	-9	56	1480	108	1372

I forbindelse med den i lovforslaget omtalte redegørelse for Folketinget i folketingsåret 2006-2007 foretages en vurdering af den samlede reforms økonomiske konsekvenser, herunder behovet for en eventuel efterregulering i forhold til satsreguleringspuljen. I forbindelse med større afvigelser fra det forudsatte kan der også efterfølgende ske efterregulering.

De økonomiske konsekvenser af forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre erhvervsmæssige eller miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Tilkendelsesgrundlag - arbejdsnevnekriterium

Førtidspension er efter de gældende regler omfattet af reglerne i Rådets forordning nr. 1408/71 om social sikring for vandrende arbejdstagere. Den forenklede ydelsesstruktur og anvendelse af arbejdsnevnekriteriet vil ikke indebære ændringer heri. Førtidspension kan således fortsat tilkendes personer, som har bopæl i et andet EU/EØS-land, og som har optjent ret til pension, såfremt betingelserne i forslaget til affattelse af pensionslovens § 16 er opfyldt.

Da det kan være vanskeligt at dokumentere arbejdsværdien for personer med bopæl i udlandet, foreslås det

i forslaget til pensionslovens § 62, stk. 2, at §§ 18 og 21 ikke finder anvendelse for denne persongruppe. Endvidere foreslås det, at grundlaget for førtidspension jf. § 19 skal bestå af en redegørelse for de forhold og omstændigheder, som kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder. Ved afgørelsen efter forslaget til pensionslovens § 20 lægges mulighederne for at blive selvforsørgende i bopælslandet til grund.

Personligt tillæg

Retten til personligt tillæg er begrænset til pensionister, der modtager folkepension efter forslaget til affattelse af pensionslovens § 14 og vil således ikke kunne udbetales til personer, der modtager førtidspension efter de nye regler. Dette gælder også for førtidspensionister, som modtager pension efter reglerne i Rådets forordning nr. 1408/71.

Pensionistens forsørgelsesbehov tilgodeses dels med en højere grundydelse til førtidspensionisterne og - om nødvendigt - med en særlig ydelse til brøkpensionister efter forslaget til § 27 a i lov om aktiv social politik. Ydelsen efter den foreslåede § 27 a i lov om aktiv socialpolitik er ikke omfattet af reglerne i Rådets forordning nr. 1408/71 om social sikring og kan ikke eksporteres til personer med bopæl i udlandet, som modtager førtidspension efter de nye regler. Der foretages således en omlægning af ydelsesstrukturen, hvorefter førtidspensionens eksportable

grundydelse beløbsmæssigt overstiger grundbeløb og pensionstillæg efter gældende regler. Det eksportable personlige tillæg erstattes således beløbsmæssigt af den højere eksportable grundydelse for førtidspension. Det vil hermed ikke vil være i strid med fællesskabsretten, at retten til personlige tillæg kun tilkommer folkepensionister, idet førtidspensionister med bopæl i et andet EU/EØS-land ikke stilles ringere som følge af reformen.

Handicapkompenserende tillæg

På grund af den ændrede ydelsesstruktur udbetales handicapkompenserende tillæg (bistands- og plejetillæg) til førtidspensionister ikke efter lov om social pension. I stedet udbetales merudgiftsydelsen efter forslaget til § 84 i lov om social service, hvis anvendelsesområde udvides til også at omfatte førtidspensionister.

De handicapkompenserende tillæg efter lov om social pension er eksportable i medfør af bestemmelserne i Rådets forordning nr. 1408/71 om social sikring, idet de indgår i førtidspensionen efter lov om social pension. Merudgiftsydelsen efter forslaget til § 84 i lov om social service er ikke eksportabel, idet den ikke betragtes som en social sikringsydelse.

Udvidelsen af anvendelsesområdet for merudgiftsydelsen efter servicelovens § 84 til at omfatte personer, som modtager førtidspension indebærer ikke, at

ydelsen bliver en egentlig social sikringsydelse efter Rådets forordning nr. 1408/71. Den nævnte forordning omhandler ud over de egentlige sikringsydelser også de »særlige ikke-bidragsspligtige ydelser« efter artikel 4, stk. 2a. De »særlige ikke-bidragsspligtige ydelser« er ydelser, som enten supplerer sikringsydelserne - eksempelvis pensioner - eller ydelser, hvis formål udelukkende er at sikre særlig beskyttelse af handicappede.

Når anvendelsesområdet for merudgiftsydelsen udvides til også at omfatte personer, der modtager førtidspension, bliver ydelsen en »særlig ikke-bidragsspligtig ydelse«, idet den både supplerer den sociale pension og har til formål at »sikre en særlig beskyttelse af handicappede«.

De »særlige ikke-bidragsspligtige ydelser« skal som hovedregel eksporteres til personer med bopæl i andre EU/EØS-lande. Det er muligt at foreslå, at de »særlige ikke-bidragsspligtige ydelser« ikke skal følge hovedreglen, men forbeholdes personer med bopæl i det land, der udbetaler ydelsen. Dette forudsætter dog en forordningsændring, som Regeringen agter at foreslå. En sådan forordningsændring kan kun vedtages med enstemmighed.

Høring

Lovforslaget er sendt i høring samtidig med fremsættelsen.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	2003: 359 mill. kr. 2004: 614 mill. kr. 2005: 810 mill. kr. 2006: 944 mill. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Efter en indkøringsperiode forventes forslaget ikke at medføre administrative merudgifter.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til afsnittet ovenfor om forholdet til EU-retten.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvensændring som følge af, at de handicapkompenserende ydelser foreslås tildelt efter servicelovens regler. Der henvises til de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Til nr. 2

Forslaget er af redaktionel karakter.

Til nr. 3

Af den gældende bestemmelse i § 5, stk. 3, fremgår det, at når en førtidspensionist overgår til folkepension, udbetales folkepensionen med det samme antal fyrretyvendedele som det, hvormed pensionen hidtil har været udbetalt. Med forslaget ønskes det tydeliggjort, at muligheden for at optjene ret til pension ophører, når en person principielt er berettiget til ydelser efter loven, uanset om ydelsen konkret kommer til udbetaling.

Til nr. 4

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 5

For at fremme overskueligheden foreslås det, at de særlige regler om folkepension samles i kapitel 2 og de særlige regler om førtidspension i kapitel 3.

Til § 12

Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i § 12.

Til § 13

Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i § 20.

Til § 14

Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i § 17 med en præcisering af, at personligt tillæg ydes til folkepensionister.

Til §§ 14 a – 14 c

Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i §§ 17 a – 17 c om helbredstillæg.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 19 med de ændringer, der følger af, at bestemmelsen efter forslaget alene regulerer indtægtsreguleringen af folkepension.

Til § 16

Det foreslås, at førtidspension tilkendes personer, hvis arbejdsevne er varigt nedsat i et sådant omfang, at en arbejdsindsats, der muliggør selvforsørgelse, er udelukket.

Ved arbejdsevne forstås en persons evne til at kunne opfylde de krav, der stilles for at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver på arbejdsmarkedet med henblik på at opnå en indtægt til selvforsørgelse.

Arbejdsevnekriteriet fokuserer således på en persons muligheder for aktuelt eller i fremtiden at blive i stand til at udføre arbejdsmæssig beskæftigelse. Det afgørende er, hvad en person kan eller kan bringes til at kunne vurderet i forhold til enhver form for arbejde på arbejdsmarkedet. Der skal derfor ikke alene ses på eventuelle tidligere erhverv, eller på personens ønsker til et bestemt erhverv men derimod bredt på nuværende og fremtidige beskæftigelsesmuligheder.

Ved bedømmelsen af arbejdsevnen må der ikke tages hensyn til eventuelle strukturproblemer på arbejdsmarkedet, fx høj arbejdsløshed, men de beskrevne arbejdsfunktioner skal eksistere i rimeligt omfang på det eksisterende arbejdsmarked.

Arbejdsevnekriteriet er et fremadrettet begreb, der fokuserer på evner og muligheder. Kriteriet indebærer en helhedsbedømmelse af en persons samlede situation og muligheder i forhold til arbejdsmarkedet. Arbejdsevnekriteriet forudsætter og understøtter en tidlig, aktiv og forebyggende indsats.

Personer, hvis arbejdsevne gennem aktivering eller revalidering mv. er forbedret på en sådan måde, at de pågældende vil kunne henvises til at søge beskæftigelse på det normale arbejdsmarked, vil ikke kunne tilkendes førtidspension. Det samme gælder personer, hvor det efter en bedømmelse af arbejdsevnen omfang viser sig, at der enten direkte eller gennem revalidering vil kunne varetage et arbejde, som den pågældende vil kunne varetage med anvendelse af de eksisterende støttemuligheder, eksempelvis et fleksjob.

Varighedskravet understreger, at arbejdsevnekriteriet er et fremadrettet begreb, der fokuserer på evner og muligheder. Alle muligheder for at personen kan overvinde de barrierer, der står i vejen for, at pågældende kan udnytte sine ressourcer på arbejdsmarkedet, skal i princippet være afprøvet.

Ved vurderingen af om varighedskriteriet er opfyldt, for så vidt angår behandlingsmæssige foranstaltninger, skal det undersøges, om der er konkrete behandlingsmuligheder, der realistisk og uden fare for liv og færlighed kan gennemføres med henblik på at opnå en bedring i tilstanden. Dette skal fremgå af do-

kumentationen i den enkelte sag.

Vurderingen af, hvorvidt nedsættelsen af arbejds-
evnen er varig, er helt central og et udtryk for, at før-
tidspension er en varig forsørgelsesydelse i modsæt-
ning til sygedagpenge og kontanthjælp.

Der kan dog i ganske særlige tilfælde tilkendes før-
tidspension, selvom det ikke helt kan udelukkes, at
der på længere sigt kan opnås en vis forbedring af ar-
bejdsevnen ved yderligere forsøg på behandling. Der
skal dog være tale om personer med en alvorlig lidel-
se, som betyder, at de på afgørelsestidspunktet vurde-
res at være ude af stand til at kunne blive selvforsør-
gende ved indtægtsgivende arbejde som udgangs-
punkt indenfor en længere periode på omkring 5 år.
Sådanne sager skal tages op til ny vurdering på det
tidspunkt, hvor det forventes, at der kan gennemføres
yderligere behandlingsmæssige foranstaltninger. Der
henvises til bemærkningerne til § 20, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærknin-
ger i afsnit 4.1.

Til § 17

Det foreslås, at det i overensstemmelse med retssik-
kerhedsloven fastslås, at kommunen skal behandle en
henvendelse om førtidspension i forhold til alle de
muligheder, der findes for at give hjælp efter den so-
ciale lovgivning. Det er som hovedregel ikke muligt at
anmode om, at en henvendelse om førtidspension al-
ene skal behandles i forhold til muligheden for tilken-
delse af førtidspension. Bestemmelsen svarer til ind-
holdet af de gældende regler.

Kommunen skal således ud fra en helhedsvurdering
træffe afgørelse om, hvilken foranstaltning der er den
rigtige i den konkrete sag, og ikke kun tage stilling til
den ydelse, som borgeren konkret har henvendt sig
om.

Efter retssikkerhedslovens § 7 skal kommunen se-
nest 8 uger efter første henvendelse om førtidspension
(løbende hjælp til forsørgelse) foretage en vurdering
af pågældendes situation og behov på længere sigt, og
borgeren skal have skriftlig besked om kommunens
vurdering

Træffes der afgørelse om, at borgeren skal have en
anden hjælp end den, der konkret er rettet henvendelse
om, kan afgørelsen indbringes for det sociale nævn ef-
ter de almindelige klageregler.

Kommunens afgørelse om iværksættelse af arbejds-
markedsrettede initiativer er samtidig en afgørelse om
ikke at ville påbegynde en sag om førtidspension, dvs.
et afslag på pension, som således kan indbringes for
det sociale nævn.

Bestemmelsen giver dog en person adgang til at an-
mode om, at kommunen ved en henvendelse om før-

tidspension alene tager stilling til spørgsmålet om før-
tidspension. I sådanne tilfælde træffer kommunen af-
gørelse om, at sagen på det foreliggende dokumenta-
tionsgrundlag direkte overgår til behandling efter reg-
lerne om førtidspension.

Kommunen bør i disse tilfælde orientere den pågæl-
dende om, at behandlingen af sagen vil ske på det
foreliggende grundlag. Det vil sige, at et mangelfuldt
dokumentationsgrundlag kan medføre, at pågældende
ikke kan tilkendes førtidspension.

Behandlingen af disse sager skal også ske efter reg-
lerne i § 19, dvs. ved anvendelsen af sagsbehandlings-
metoden, jf. bemærkningerne til § 19, stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 2* giver kommunen adgang til
af egen drift at starte behandlingen af sag om førtids-
pension til en borger, der ikke selv har henvendt sig
herom. Bestemmelsen svarer til § 21 i den gældende
lov. Som et eksempel på bestemmelsens anvendelses-
område kan nævnes unge – eventuelt med ophold på
døgninstitution – med en betydelig nedsat psykisk
funktionsevne som følge af udviklingshæmning. I så-
danne tilfælde bør behandlingen af sag om førtidspen-
sion påbegyndes, så afgørelse kan være truffet og ud-
betaling af pension kan ske med virkning fra det
fyldte 18. år.

Til § 18

Det foreslås, at det som hovedregel er en forudsæt-
ning for behandling af en sag om førtidspension, at det
er dokumenteret, at en persons arbejdsevne ikke kan
forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behand-
lingsmæssige samt andre foranstaltninger.

Det dokumentationsgrundlag, der skal foreligge,
omfatter de oplysninger, der vil være nødvendige for
at tage stilling til sagen efter reglerne om førtidspen-
sion, jf. §§ 19 og 20.

I særlige tilfælde vil det ud fra den eksisterende fag-
lige viden om betydelige fysiske og psykiske funkti-
onsevnenedsættelser og om visse alvorlige sygdoms-
tilstande og deres prognoser være klart, at en praktisk
afprøvning af arbejdsevnen med henblik på forbed-
ring vil være åbenbar formålsløs eller endog vil kunne
indebære risiko for forværring af personens tilstand. I
sådanne tilfælde kan en sag undtagelsesvis behandles
efter reglerne om førtidspension, uden at der forinden
er iværksat aktiverings- og revalideringstiltag mv.
Som eksempler på tilfælde, hvor en afprøvning af ar-
bejdsevnen vil kunne anses for at være åbenbar for-
målsløs, kan nævnes personer med en betydelig ned-
sat psykisk funktionsevne som følge af udviklings-
hæmning, personer med en alvorlig hjerneskade eller
en alvorlig sindslidelse samt personer med alvorlige
lidelser, hvor de medicinske behandlingsmuligheder

er udtømte og prognosen er, at sygdommen er fremadskridende eller kort levetid.

Behandlingen af disse såkaldte »glatsager« skal også ske efter reglerne i § 19, dvs. ved anvendelse af sagsbehandlingsmetoden, jf. bemærkningerne til § 19, stk. 2.

Der fremgår af forslaget til bestemmelsen, at kommunen skal træffe en egentlig afgørelse om sagens overgang til behandling efter reglerne om førtidspension.

Til § 19

I forslaget til affattelse af pensionslovens § 19 angives kravene til hvilke oplysninger, faglige forklaringer og vurderinger, der skal danne grundlaget for en afgørelse om førtidspension. Formålet hermed er at få en større gennemskuelighed med hensyn til grundlaget for afgørelsen samt en større ensartethed. Kravene til afgørelsesgrundlaget sigter mod at højne kvaliteten i sagsbehandlingen.

Ud over en redegørelse for, at grundlaget for sagens behandling som pensionssag anses for opfyldt, skal der udarbejdes en beskrivelse af personens ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem i forhold til arbejdsmarkedet. I samme proces beskrives hvilke barrierer, der forhindrer en fuld udnyttelse af potentialet, og det vurderes, i hvilken grad disse kan overvindes via målrettet socialt arbejde. Ressourceprofilen og vurderingen af borgerens udviklingsmuligheder skal udarbejdes i nært samarbejde med den pågældende, og pågældendes egen opfattelse af disse forhold skal være anført. Er der fx uenighed mellem sagsbehandleren og den pågældende om resourceprofilen og udviklingsmulighederne, skal denne uenighed fremgå af sagen.

Med udgangspunkt i en beskrivelse af resultatet af den praktiske afprøvning og en redegørelse for den pågældende borgers ressourcer og barrierer i forhold til arbejdsmarkedet, skal der endvidere udarbejdes en faglig forklaring, som synliggør årsagerne til den nedsatte arbejdsevne.

Ved udtrykket en faglig forklaring forstås her en redegørelse, hvor præmisserne for de relevante vurderinger og konklusioner er gennemskuelige og kan efterprøves i praksis.

Vurderes det, at den varigt nedsatte arbejdsevne ikke lader sig udnytte til selvforsørgelse, heller ikke med den støtte, som kan ydes efter den sociale eller anden lovgivning, skal der gives en faglig forklaring på årsagerne hertil.

Vurderes det på baggrund af den faglige forklaring om årsagen til den nedsatte arbejdsevne, at pågældende har mulighed for at udføre et arbejde, skal der an-

gives en eller flere konkrete arbejdsfunktioner, som pågældende anses for at kunne udføre.

I forslaget til affattelse af pensionslovens § 19, stk. 2, foreslås det, at socialministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om krav til undersøgelsen af en persons arbejdsevne samt om sagsbehandling og fremgangsmåde i forbindelse med påbegyndelse af en sag om førtidspension.

Hensigten med at opstille krav til arbejdsevnevurderingens proces og indhold ved behandling af en sag om førtidspension, er at styrke borgerens retssikkerhed og sikre dokumentation i afgørelser af sager om førtidspension. Borgerens retssikkerhed styrkes ved, at der opnås gennemskuelighed og ensartethed i sagsbehandlingsprocessen og ved, at borgeren inddrages i hele forløbet.

Et fyldigt og gennemskueligt dokumentationsgrundlag baseret på tydeliggjorte præmisser sikrer kvaliteten af afgørelsen og bevirker, at afgørelsen bliver forståelig og sammenlignelig. Målet er at opnå processuel ligebehandling og tilstræbe objektivitet i den forstand, at forskellige sagsbehandlere bliver i stand til at komme frem til samme resultat i sammenlignelige sager. Derfor stilles der krav om, at sagsbehandleren anvender en metode, som gør det gennemskueligt, hvilke resourceparametre der skal belyses, og sikrer dokumentation for vurdering og resultat.

Efter den udviklede sagsbehandlingsmetode afklares en række resourceparametre - på grundlag af oplysningerne i sagen - ud fra hvilke der foretages et integreret skøn.

Ressourceprofilen udgør en analyseramme, som skal styre indsamlingen af de dokumenterbare data i arbejdet med at beskrive og vurdere borgerens resourceprofil.

Der er desuden formuleret en række krav til sagsbehandlingsprocessen og dens resultater med henblik på at få skabt et ensartet og gennemskueligt sagsbehandlingsforløb og dokumentation for den socialfaglige praksis.

Indholdet i arbejdsevnevurderingen

Metoden opstiller fjorten parametre til afklaring af en persons arbejdsevne i form af en samlet afvejning af ressourcer og barrierer. Valget af parametre er sket på grundlag af konkrete overvejelser om, hvilke forhold der er relevante for en persons muligheder for placering på arbejdsmarkedet.

Disse parametre omfatter ikke blot de ressourcer, som er i anvendelse, men også de passive ressourcer, der ofte vil kunne udvikles og anvendes. Samme fjorten parametre anvendes med modsat fortegn til at be-

skrive barrierer. I beskrivelsen overvejes særligt hvilke barrierer, der kan overvindes eller reduceres, og hvilke barrierer, der må anses for absolutte.

I modellen til afklaring af en borgers ressourceprofil indgår følgende parametre:

- 1) Drømme og ønsker. Indeholder borgerens drømme, ønsker og visioner for sin egen fremtid - herunder i forhold til arbejdsmarkedet, samt hvilke drømme og ønsker borgeren selv mener, at det er muligt at realisere.
- 2) Uddannelse. Indeholder de formelle uddannelser, som borgeren har påbegyndt, gennemført eller afbrudt, samt eventuelle kompetencegivende kursusforløb. Det afklares, om kompetencerne umiddelbart er anvendelige, eller om de kan udbygges, så de bliver konkret anvendelige.
- 3) Indlæringsevne. Indlæringsevnen kan belyses ud fra borgerens erfaringer med at tilegne sig ny viden. Det angives på hvilke områder, borgeren har positive indlæringserfaringer og eventuelle foreliggende indlæringsblokeringer. Som eksempel kan nævnes en borger, der har en god indlæringsevne, når bare ikke der optræder tidspres eller overvågning i indlæringssituationen.
- 4) Intelligens. Herved forstås de intelligensmæssige forudsætninger for at skaffe sig overblik og indsigt og håndtere normale eller komplekse arbejdsfunktioner. Eksempelvis vil intelligensen kunne være så lav, at det må vurderes som urealistisk at placere borgeren på arbejdsmarkedet.
- 5) Arbejdsmarkedserfaring. Arbejdsmarkedserfaring handler om hvilke kvalifikationer, formelle såvel som uformelle, borgeren har opnået i ansættelsesforhold eller andre jobmæssige sammenhænge. Formålet er at afdække, hvilke kvalifikationer der umiddelbart kan anvendes, og hvilke der kan udbygges fx gennem jobtræning eller uddannelse.
- 6) Arbejdsidentitet. Indeholder borgerens forestilling om en fremtid på arbejdsmarkedet. Afklaringsgen handler om, hvorvidt borgeren kan se sig selv som selvforsørgende og med hvilket tidsperspektiv.
- 7) Fritidsinteresser. En gennemgang af, hvad borgeren foretager sig i sin fritid, kan bidrage væsentligt til at afklare borgerens ressourcer. Det kan forekomme, at borgeren foretager sig noget i sin fritid, som reelt kan udnyttes eller udvikles i forhold til arbejdsmarkedet. Eksempelvis kan nævnes en ufaglært arbejder, der i sin fritid er regnskabsfører i en større forening og dermed har kendskab til bogholderi m.m.
- 8) Præstationsforventninger. Her afklares borgerens forventninger til sin præstationsevne på arbejdsmarkedet og sine præstationer i øvrigt. Borgerens forestilling om egen præstationsevne kan fx være kendetegnet ved en positiv eller negativ forventningsspiral.
- 9) Konfliktberedskab. Under parameteren konfliktberedskab tilstræbes en afklaring af borgerens typiske reaktionsmønstre, når der opstår konflikter. Formålet er at vurdere, om borgeren har gode eller dårlige forudsætninger for at tackle konflikter, som kan opstå i det daglige samarbejde på en arbejdsplads.
- 10) Sociale kompetencer. Indeholder forhold som borgerens personlige hygiejne, almindelige fremtræden og forståelse for spilleregler (»takt og tone«) i omgangen med andre mennesker.
- 11) Omstillingsberedskab. Her afklares borgerens erfaringer med at skulle tilpasse sig og fungere i nye og uvante sammenhænge. Eksempelvis at arbejde i en ny virksomhed, at få nye arbejdsopgaver og at fungere sammen med nye kolleger.
- 12) Støtte i netværket. Her beskrives familieforhold, venskaber og omgangskreds. Formålet er at afdække, om der er praktisk og psykisk opbakning i hjemmet eller omgangskredsen til at borgeren opnår en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- 13) Bolig og økonomi. Beskrivelsen af disse forhold tjener til at afklare, om der er underliggende incitament, der påvirker borgerens ønske om at udnytte og udvikle sin arbejdsevne i negativ retning.
- 14) Helbredsforhold. Er der tale om en fysisk sygdom, dvs. foreligger der objektive fund ved den kliniske sygdomsbeskrivelse, afklares sygdommens betydning for funktionsevnen i forhold til arbejdsområder og i forhold til konkrete arbejdsopgaver. Er der misforhold mellem borgerens egne (subjektive) klager og de lægelige (objektive) fund, beskrives dette. I tilfælde af psykisk sygdom beskrives om der er tale om en kronisk sindssygdom. Under helbredsforhold skal det også afklares, om borgeren har et misbrug af psykoaktive stoffer.

Der kan ikke på baggrund af ressourceprofilen laves en samlet »score«, der angiver omfanget af arbejdsevnen. Det skyldes, at vægtningen af de enkelte ressourceparametre og sammenhængen mellem dem afhænger af den enkelte borgers forhold.

Vægtningen af de forskellige ressourceparametre og sammenhængene mellem dem vil blive tydeligere gennem sagsbehandlingsforløbet. Jo tættere sagsbe-

handleren og borgeren kommer på, hvilke aktiviteter der kan være relevante i den konkrete sag, desto klarere vil vægtningen og samspelet mellem ressourceparametrene blive. Det vil således blive tydeligere, hvilke elementer der hos borgeren rummer ressourcer og barrierer, og dermed hvilke elementer der er centrale at arbejde videre med for at udnytte borgerens udviklingsmuligheder og realisere potentialet.

Proceduren for arbejdsevnevurderingen

Metoden påvirker fremgangsmåden ved behandling af en sag om førtidspension. Arbejdet med ressourceprofilen kan nedbrydes i en række selvstændige opgaver, som skal være udført i enhver sagsbehandlingsproces.

- a) Med inddragelse af alle relevante oplysninger i sagen beskrives og vurderes borgerens ressourcer og barrierer på grundlag af fjorten ressourceparametre. For hver enkelt parameter beskrives og vurderes betydningen for borgerens arbejdsevne. Resultaterne af tidligere arbejds- og afprøvningsforløb indgår som dokumentation for de foretagne vurderinger.
- b) Det afklares løbende, om der er enighed mellem borgeren og sagsbehandleren om ressourceprofilen.
- c) Når sagsbehandleren vurderer, at der er behov for supplerende oplysninger, indhentes disse, og der foretages en fornyet vurdering. Oplysninger om de konkrete krav og muligheder på arbejdsmarkedet indhentes løbende.
- d) Det vurderes, om det beskrevne forhold mellem ressourcer og barrierer kan ændres ved aktivrettede foranstaltninger, behandling m.v.
- e) Ressourceprofilen omsættes til potentialer, dvs. til mulige arbejdsfunktioner. Borgerens eventuelle forslag til mulige arbejdsfunktioner skal inddrages.
- f) Der formuleres en handleplan, hvor det præciseres, hvilke mål der stræbes efter at opnå og med hvilke midler.
- g) Det vurderes, om det på baggrund af det fastlagte forhold mellem ressourcer og barrierer og de konkrete arbejdskrav er muligt at »matche« borgeren i forhold til arbejdsfunktioner på arbejdsmarkedet, dvs. om der kan anvises en konkret jobfunktion, hvor der er overensstemmelse mellem den konstaterede arbejdsevne og kravene til varetagelse af arbejdsfunktionen.

Proceduren for vurdering af arbejdsevnen illustrerer, at ressourceprofilen er dynamisk og ændrer sig undervejs i sagsforløbet. Ressourceprofilen og vurderingen af arbejdsevnen kan ændre sig, fordi der foreligger nye oplysninger i sagen, fordi borgeren udvikler sine ressourcer og/eller overvinder barriere

rer undervejs i sagsforløbet.

Gennemførelsen af den forudgående sagsbehandling ved anvendelse af ressourceprofilen leder frem til én ud af to mulige konklusioner:

- h) Arbejdsevnen muliggør ikke selvforsørgelse, hvilket fører til en indstilling om tilkendelse af førtidspension.
- i) Matchningen begrundes en eller flere arbejdsplaceringer, hvilket fører til en indstilling om afslag på førtidspension.

Eksempel på afdækning af arbejdsevnen efter sagsbehandlingsmetoden

Beskrivelse af borgeren: En 55-årig folkeskolelærer med liniefag i idræt og musik. Beskæftiget med undervisning indenfor disse områder gennem 30 år. Sygemeldt 14 måneder i forbindelse med operation for en diskusprolaps (Niveau L4/5). Efter operationen for et halvt år siden har der været belastningsrelaterede lændesmerter med udstråling til venstre ben. Ved den kliniske undersøgelse findes ingen lammelser eller føleforstyrrelser. Der konstateres en smertebetinget bevægeindskrænkning i alle retninger. Gangen fri. Erklæringsudstedende neuromedicinske speciallæge vurderer, at tilstanden er stationær.

I fritiden har pågældende livet igennem dyrket forskellige mekaniske interesser. Tidligere drejede det sig om reparation af gamle biler og motorcykler. De senere år har computere været i fokus i en sådan grad, at borgeren ikke alene kan reparere de fleste typer, men også betjene udstyret på et avanceret plan. Indlæringsberedskabet er højt både indenfor det boglige område og med hensyn til tekniske procedurer. Gift med jævnaldrende kvinde gennem 27 år. Parrets to børn er selvforsørgende og bor ikke hjemme. Arbejdssidentiteten stærkt bundet til hidtidigt arbejdsområde. Kan således ikke forestille sig at blive selvforsørgende i et andet job. Grunden er ikke negative præstationsforventninger, men en overbevisning om at det ikke er muligt for ham at trives med andet arbejde end undervisning. Vennekredsen er stor og stabil. Psykisk og socialt er han fleksibel og vant til at arbejde sammen med mange forskellige mennesker under skiftende omstændigheder. Alkohol lejlighedsvist ellers intet forbrug af psychoaktive stoffer. Boligforholdene er gode og familien er ikke gældsbelastet. Afventer afgørelse om arbejdsskadeserstatning, idet diskusprolapsen opstod i forbindelse med arbejdsbetinget idrætsudøvelse.

Resultat af afprøvning: Arbejdsprøvet indenfor kontorområdet. Af 80 mulige dage møder pågældende 58 gange og præsterer herunder trods en optimal arbejdspladsindretning kun en brugbar indsats i tre til

fire timer. Afprøvningen vurderes som relevant i forhold til ressourcebeskrivelsen.

Vurdering af ressourcer: God til at lære både teoretisk og praktisk betonet stof. Fleksibel og samarbejdsvant. Principielt gode præstationsforventninger. Godt netværk. Klienten er enig i ressourceprofilen.

Vurdering af barrierer: Belastningsrelaterede lændesmerter. Negativt omstillingsberedskab. Uafklaret arbejdsskadeserstatningssag. Sidstnævnte forhold mener borgeren ikke selv har betydning for forløbet.

Vurdering af barrierernes betydning for resultatet af afprøvningen: Under afprøvningen fremtræder pågældende smerteklagende, opgivende og noget trist. Det stærkt negative omstillingsberedskab vurderes at have væsentlig betydning for forløbet.

Er det dokumenteret, at arbejdsevnen ikke muliggør selvforsørgelse eller bidrag hertil? Under forløbet er der ikke gjort forsøg på at ændre borgerens negative omstillingsberedskab og på at diskutere dets og arbejdsskadeserstatningssagens mulige indflydelse på resultatet af afprøvningsforløbet. Afprøvningen tilgodeser heller ikke borgerens oplagte færdigheder indenfor undervisning og IT. En mere ressourcenær afprøvning vurderes her at kunne bevirke en ændring af det negative omstillingsberedskab.

Indstilling: Det foreslås, at der gives afslag på førtidspension. Arbejdsevnen vurderes at kunne forbedres gennem en kombination af en socialfaglig behandlingsindsats og en uddannelses- og placeringsplan, hvor der sigtes mod formelle kompetencer indenfor IT-området eventuelt kombineret med undervisning.

Kendskab til arbejdsmarkedsforhold

Kendskab til arbejdsmarkedet og de krav, der stilles til de forskellige arbejdsfunktioner, bliver således en væsentlig forudsætning for vurderingen af en persons mulighed for at udnytte eller udvikle sin arbejdsevne med henblik på at opnå selvforsørgelse. Jo færre ressourcer, der er at bygge på hos en borger, jo mere specifik viden er det nødvendigt at have om de konkrete jobfunktioner.

Det er en forudsætning, at der af kommunen gøres en stor indsats for at oparbejde en viden om arbejdsmarkedet og et samarbejde med de relevante aktører. Der bør af kommunen udarbejdes procedurer for sagsbehandlernes samarbejde med de relevante interne og eksterne samarbejdspartnere, fx beskæftigelseskonsulenter, arbejdsløshedskasser, fagforeninger og virksomheder.

Endvidere vil de lokale koordinationsudvalg kunne være med til at opbygge viden om arbejdsmarkedsforholdene. Udvalgene har til formål at udvikle samar-

bejdet lokalt vedrørende den forebyggende indsats for personer, der har svært ved at klare sig på arbejdsmarkedet. Udvalget skal bidrage til at øge beskæftigelsesmulighederne for denne gruppe af borgere. I udvalgene mødes de vigtigste aktører i dette samarbejde: Arbejdsmarkedets parter, repræsentanter for handicaporganisationerne, de praktiserende læger, Arbejdsmarkedsstyrelsen og kommunen.

Det bliver således en kommunal forpligtelse at bringe sagsbehandleren den fornødne viden om konkrete jobfunktioner på arbejdsmarkedet fx via opbygning af forskellige samarbejdsrelationer.

Med henblik på at styrke den aktive sociale indsats foreslås i det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og andre love (Ændring af reglerne om fleksjob, ledighedsydelse, sagsbehandling m.v.) at indføre en bestemmelse om en styrket kommunal formidlingsindsats.

Styrkelsen kan fx ske ved at etablere en formidlingsenhed, der varetager formidlingsopgaver, eller ved at indgå aftaler med en formidlingsenhed eller med andre virksomheder med erfaring og indsigt i formidling af job. Formidlingsenhederne vil primært være rettet mod en styrket formidling af fleks- og skånejob.

Desuden foreslås en styrkelse af tilbud efter aktivloven i form af aktivering og revalidering. Styrkelsen kan ske ved at kommunerne indgår aftaler med private virksomheder, foreninger, organisationer eller andre om at varetage tilbudene.

Til § 20

Efter forslaget til affattelse af pensionslovens § 20, stk. 1, er det en betingelse for tilkendelse af førtidspension, at det ud fra en samlet faglig vurdering af de oplysninger og faglige forklaringer, som efter forslaget til § 19 skal foreligge forud for en afgørelse, må anses for dokumenteret, at den pågældendes arbejdsevne varigt ikke gør det muligt at varetage en arbejdsfunktion i tilstrækkeligt omfang på arbejdsmarkedet. Kommunen kan i sin afgørelse beslutte, at en sag skal tages op til vurdering på et senere tidspunkt, der fastsættes af kommunen. Bestemmelsen svarer til § 59, stk. 1, nr. 4, i den gældende lov om social pension.

Behovet for en afgørelse om ny vurdering kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Afgørelse om ny vurdering skal meddeles borgeren i forbindelse med afgørelsen om pension.

Efter forslaget til affattelse af pensionslovens § 20, stk. 2, er det en betingelse for afslag på førtidspension, at det må anses for dokumenteret, at pågældende med

sin afdækkede arbejdssevne kan varetage konkret angivne arbejdsfunktioner eventuelt efter optræning, revalidering eller anden indsats. Ved arbejdsfunktioner forstås såvel egentlige stillingsangivelser som aktiviteter der udføres i forskellige jobs (fx montagearbejde). Som nævnt under bemærkningerne til § 16 skal de beskrevne arbejdsfunktioner eksistere i rimeligt omfang på arbejdsmarkedet. Forudsætter varetagelsen af den eller de beskrevne arbejdsfunktioner en forudgående indsats fx i form af revalidering, må der gives tilbud om iværksættelse af den nødvendige indsats efter lov om aktiv socialpolitik.

For at styrke borgerens mulighed for at deltage i behandlingen af sin sag foreslås det i *stk. 3*, at borgeren, inden der træffes afgørelse om førtidspension, skal have tilbud om at møde frem og udtale sig over for den eller de personer i kommunen, som er tillagt kompetencen til at træffe disse afgørelser.

Efter retssikkerhedslovens § 4 skal borgeren have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. Den Sociale Ankestyrelse har i en principiel afgørelse fundet, at en borger ikke havde et retskrav efter retssikkerhedslovens § 4 på et møde med det kommunale pensionsnævns deltagere, før der blev trukket afgørelse i pågældendes sag. Borgeren havde alene krav på at udtale sig over for en repræsentant for nævnet.

Det bemærkes, at der er tale om et tilbud, som det står borgeren frit for at udnytte, og at den, som ønsker at give fremmøde, i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler vil have adgang til at tage en bisidder med til mødet.

Til § 21

Forslaget viderefører indholdsmæssigt bestemmelsen i den gældende lovs § 20 a, *stk. 3*. Kommunen skal således træffe afgørelse om førtidspension inden for en frist på 3 måneder fra sagens overgang til behandling efter reglerne om førtidspension.

Det foreslås præciseret, at tidspunktet for sagens overgang til behandling som en førtidspensionssag skal fremgå af sagen, og at dette tidspunkt skal meddeles til borgeren.

Baggrunden for fastsættelsen af en frist for behandlingen af pensionssagen er, at kommunen i de fleste sager allerede vil have et fyldigt oplysningsgrundlag som følge af den forudgående indsats for at forbedre arbejdssevnen ved relevante foranstaltninger, jf. forslaget til § 18.

Kan fristen på grund af ganske særlige forhold ikke overholdes, skal kommunen give borgeren en nærmere redegørelse for baggrunden for forsinkelsen af afgørelsen, og hvornår sagen forventes afgjort. Det forudsættes, at der gives en individuel redegørelse, hvori

de særlige omstændigheder, der har forsinket afgørelsen, forklares nærmere.

Til § 21 a

Bestemmelsen fastslår, at førtidspensionen er indtægtsafhængig.

Til nr. 6

Da der efter forslaget ikke længere vil være sammenhæng mellem beregning og nedsættelse af henholdsvis folkepension og førtidspension, foreslås det, at reglerne behandles i hvert sit kapitel. Kapitel 4 vil efter forslaget indeholde reglerne om beregning af folkepension.

Til nr. 7

Efter forslaget ophæves bestemmelsen som en konsekvens af de foreslåede regler om opgørelse af indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension.

Til nr. 8

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende § 29 med de redaktionelle ændringer, der følger af ophævelsen af § 28, som den gældende § 29 indeholder henvisninger til. Herudover er forslaget til § 29 udarbejdet i overensstemmelse med de ændringer, der er foreslået i Forslag til lov om ændring af lov om social pension (Ophævelse af reglen om tillæg for fiktiv indtægt og ændring af regler for beregning af pensionstillæg til gifte m.v.) – L 111. For folkepensionister, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension, gælder der således et særligt fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for ægtefællen eller samleveren. Fradragsbeløbet udgør halvdelen af ægtefællens/samleverens indtægt op til 150.000 kr. og kan således maksimalt udgøre 75.000 kr.

Til nr. 9

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 10-11

De foreslåede ændringer er en konsekvens af, at bestemmelserne alene skal gælde for folkepensionister.

Til nr. 12-13

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 14

Den foreslåede bestemmelse, der svarer til *stk. 2* i den gældende § 32, er en konsekvens af, at reglerne om beregning og nedsættelse af henholdsvis folkepension og førtidspension behandles i hvert sit kapitel.

Til nr. 15

Jf. bemærkningerne til nr. 6 foreslås det, at reglerne for beregning og nedsættelse af førtidspension be-

F. t. l. vedr. social pension og andre love

handles i et selvstændigt kapitel, der benævnes kapitel 4 a.

Forslagets §§ 32 a - 32 d er udformet med henblik på at opnå:

- En ensartet aftrapning af førtidspension, der består af én samlet ydelse, hvorved samspilproblemerne reduceres.
- En lempelig aftrapning af førtidspension ved supplerende lønindkomst, der skyldes pensionistens eller en eventuel ægtefælles/samlevers arbejdsindsats.
- Fuld ligestilling af samlevende og gifte i forhold til satsen for førtidspension og aftrapning på grund af anden indkomst.
- At pensionister, der er gift eller samlevende, sikres en egenindkomst, således at ægtefællens eller samleverens indtægtsforhold ikke i sig selv kan reducere pensionen med mere end et nærmere fastsat beløb.

Til § 32 a

Indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension opgøres efter reglerne i forslaget til § 32 a.

§ 32 a, stk. 1-3, er identisk med det indtægtsgrundlag, der anvendes til opgørelse af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg, personlige tillæg og helbredstillæg til folkepensionister med undtagelse af § 32 a, stk. 3, nr. 4, der alene gælder for førtidspensionister. Sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp kan være udbetalt i en periode, for hvilken der efterbetales førtidspension. Efter forslaget til § 32 d (jf. § 32 i de gældende regler) skal sådanne udbetalinger fratregkes i efterbetalingen og derfor ligeledes ikke indgå i indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspension.

Dette forslag til opgørelse af indtægtsgrundlaget betyder, at der opgøres et fælles indtægtsgrundlag for henholdsvis gifte og samlevende, som gælder for indtægtsregulering af førtidspensionens fulde beløb.

Udgangspunktet for de følgende bemærkninger om indtægtsregulering m.v., jf. bemærkningerne til nr. 33, er, at satsen for førtidspension til enlige er 152.880 kr., mens den til gifte/samlevende er 129.948 kr. Med en sats for førtidspension på 152.880 for enlige svarer førtidspension til dagpengemaksimum. Niveaet for førtidspension til gifte/samlevende udgør 85 pct. af beløbet til enlige.

I § 32 a, stk. 4, foreslås det, at den del af det samlede indtægtsgrundlag, der kan henføres til en eventuel ægtefælle eller samlevers egen indtægt, skal nedsættes med et fradragsbeløb. Dette fradragsbeløb gælder alene i de tilfælde, hvor ægtefællen/samleveren ikke modtager social pension. Fradragsbeløbet udgør

129.948 kr., hvilket svarer til pensions-satsen for en pensionist, der er gift eller samlevende. Det betyder, at en ægtefælles eller samlevers indtægter op til 129.948 kr. årligt ikke vil indgå i det samlede indtægtsgrundlag for beregning af pensionen.

Efter forslaget § 32 a, stk. 6, nedsættes det samlede indtægtsgrundlag med et fradragsbeløb, der reguleres efter § 49, stk. 1, nr. 10. Fradragsbeløbet udgør 52.000 kr. for enlige og 82.600 kr. for gifte og samlevende. Fradragsbeløbet betyder, at enlige kan have en samlet indtægt inklusiv social pension på 152.880 kr. (satsen for førtidspension til enlige) + 52.000 kr. = 204.880 kr. uden at der sker nedsættelse af førtidspensionen. For to pensionister, der er gift (eller samlevende), betyder fradragsbeløbet, at fx den ene ægtefælle kan have 129.948 kr. (satsen for førtidspension til samlevende eller gifte) + 82.600 kr. = 212.548 kr., uden at det vil få betydning for den anden ægtefælles pension. Tilsvarende gælder det for en pensionist, der er gift (eller samlevende) med en ikke-pensionist, at fx ægtefællen, der ikke er pensionist, kan have 212.548 kr. i indtægt (fradragsbeløbet efter § 32 a, stk. 4, der udgør 129.948 kr. + 82.600 kr.), uden at det vil få konsekvenser for førtidspensionen til pensionisten. For en pensionist, der er samlevende eller gift, vil det således være muligt at have en samlet indtægt (inklusiv ægtefællens eller samleverens) på 342.496 kr. før førtidspensionen nedsættes - uanset om ægtefællen/samleveren ligeledes er pensionist.

Til § 32 b

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at reglerne for beregning af indtægtsgrundlaget er opdelt for henholdsvis folkepension og førtidspension. Bestemmelsen svarer således til lovens § 30 efter ændring nr. 10 i dette lovforslag.

Til § 32 c

Nedsættelsen af pensionen reguleres af bestemmelserne i forslaget til § 32 c. Forslaget betyder, at førtidspension efter § 32 c, stk. 1, nedsættes med 30 pct. af den del af det samlede indtægtsgrundlag, der overstiger fradragsbeløbet på henholdsvis 52.000 kr. for enlige og 82.600 for gifte/samlevende. Nedsættelsen med 30 pct. svarer til reglerne for nedsættelse af såvel folkepensionens grundbeløb som pensionstillæg og gælder i forhold til førtidspensionens fulde beløb, jf. dog bemærkningerne til § 32 c, stk. 2. Førtidspension nedsættes dog med 15 pct., hvis pensionistens ægtefælle/samlever også har ret til pension. Dette gælder også, hvis ægtefællen eller samleveren er folkepensionist.

Da førtidspension efter forslaget ydes med én sam-

let ydelse, vil der være en ensartet afrapning på sammenlagt 30 pct., hvorved samspilsproblemet er reduceret væsentligt.

I § 32 c, stk. 2, foreslås det, at en ægtefælles eller samlevers indtægter højest kan nedsætte pensionen med et fastsat beløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 11. Beløbet er fastsat, så det svarer til 20 pct. af satsen til gifte/samlevende, og udgør 25.980 kr. (efter afrundingsreglen i § 49, stk. 4). Forslaget betyder, en pensionist, der har en ægtefælle/samlever, er sikret en egenindtægt på (129.948 - 25.980=) 103.968 kr. - uanset hvor stor indtægt ægtefællen/samleveren har. Pensionistens egen indtægt kan dog nedsættes førtidspensionen yderligere.

Når ægtefællens indtægt højest kan nedsætte pensionen med 25.980 kr., betyder det, at ægtefællens indtægter over et vist niveau ikke har betydning for pensionsberegningen. Er ægtefællen ligeledes pensionist,

vil indtægter over 255.500 kr. (excl. social pension) ikke medføre nedsættelse af pensionen for den anden ægtefælle. Er ægtefællen ikke pensionist vil indtægter over 299.148 kr. ikke medføre nedsættelse af pensionen. Forskellen i beløbene skyldes det særlige fradragbeløb på 129.948 kr., der gælder for ægtefæller, som ikke modtager social pension, samt det forhold at afrapningsprocenten er henholdsvis 15 pct. og 30 pct. i de to eksempler. Tilsvarende gælder for samlevende.

Endelig foreslås det i § 32 c, stk. 3, at pensionen ikke udbetales, hvis den efter nedsættelse er mindre end et minimumsbeløb, som reguleres efter forslagets § 49, stk. 1, nr. 13. Minimumsbeløbet svarer til 1/40 af førtidspensionen jf. bemærkningerne til nr. 33.

Principperne for indtægtsregulering efter forslaget er sammenfattet i tabel 1, der skitserer reglerne for enlige, samlevende og gifte:

Tabel 1: Eksempler på indtægtsregulering

	Enlig pensionist	Gift/saml. m. Pensionist		Gift/saml. m. ikke-pensionist	
		Pensionist	Pensionist	Pensionist	Ikke Pens.
Pensionssats	152.880	129.948	129.948	129.948	
Indtægt excl. pension	72.000		102.600		232.548
Fradrag for ægtefælle					129.948
Indtægtsgrundlag	72.000	102.600	102.600	102.600	
Fradrag	52.000	82.600	82.600	82.600	
Beregningsgrundlag	20.000	20.000	20.000	20.000	
Aftrapningspct.	30	15	15	30	
Nedsættelse	6.000	3.000	3.000	6.000	
Pensionsudbetaling	146.880	126.948	126.948	123.948	

I alle tre eksempler vil der blive beregnet et samlet indtægtsgrundlag, der overstiger de respektive fradragbeløb med 20.000 kr. Det er i eksemplet for pensionisten, der er gift/samlevende med en ikke-pensionist, forudsat, at sidstnævnte har en indtægt på minimum 129.948 kr., således at det særlige fradrag for ægtefælle/samlever, som ikke modtager social pension, kan udnyttes. Det har ikke betydning, hvordan de 102.600 kr., der indgår i indtægtsgrundlaget for de gifte/samlevende, fordeles sig mellem ægtefællerne/de samlevende. I alle tre eksempler vil der ske en samlet reduktion af pensionen med 6.000 kr.

Der er fuld ligestilling af pensionister, der er gift eller samlevende med en pensionist, med pensionister,

der er gift eller samlevende med en ikke-pensionist, når ægtefællens bidrag til det indtægtsgrundlag, der udgør grundlaget for pensionsberegningen, ikke overstiger en vis grænse. Grænsen, der er 169.200 kr., følger af, at en ægtefælle, som ikke modtager social pension, maksimalt kan bidrage med 299.148 kr. (sikring af egenindtægt til pensionisten), som efter fradrag på 129.948 kr. betyder, at ægtefællens bidrag til indtægtsgrundlaget udgør 169.200 kr.

Ligestillingen er illustreret i tabel 2, hvor pensionistens egen indtægt ud over førtidspension er sat til 0 kr. - men pensionistens egne indtægter op til 255.800 kr. ud over førtidspension vil ikke medføre forskelle mellem de to familier i det samlede rådighedsbeløb.

Tabel 2: Eksempler på indtægtsregulering

	Gift/saml. m. Pensionist		Gift/saml. m. ikke-pensionist	
	Pensionist	Pensionist	Pensionist	Ikke Pens.
Pensionssats	129.948	129.948	129.948	
Indtægt excl. pension	0	169.200	0	299.148
Fradrag for ægtefælle				129.948
Indtægtsgrundlag	169.200	169.200	169.200	
Fradrag	82.600	82.600	82.600	
Aftrappingspct.	15	15	30	
Beregningsgrundlag	86.600	86.600	86.600	
Nedsættelse	12.984	12.984	25.980	
Pensionsudbetaling	116.964	116.964	103.968	

Forslaget om indtægtsregulering sikrer således, at der indenfor visse indtægtsgrænser sker en ensartet af-
trapning af pensionen, uanset om pensionisten er enlig
eller gift/samlevende, og uanset om ægtefællen/sam-
leveren er pensionist eller ej.

Har ægtefællen/samleveren indtægter, der betyder,
at bidraget til indtægtsgrundlaget er større end
169.200 kr., vil aftrappingen for en pensionist, der er
gift eller samlevende med en person, som ikke modta-
ger social pension, være mindre end for en pensionist,
der er gift eller samlevende med en person, der mod-
tager social pension. Det skyldes den tidligere omtalte
forskel i de indtægtsgrænser, der gælder for ægtefæl-
lers/samleveres bidrag til indtægtsgrundlaget, som
sikrer pensionistens egenindtægt.

Til § 32 d

Med henblik på at undgå dobbeltforsørgelse i en pe-
riode, hvor der sker efterbetaling af førtidspension,
foreslås det i § 32 d, at udbetalte sygedagpenge, ar-
bejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp skal fratæk-
kes i efterbetalingen. Bestemmelsen skal ses i sam-
menhæng med, at sådanne udbetalinger ligeledes ikke
indgår i det indtægtsgrundlag, der lægges til grund for
pensionsberegningen.

I stk. 2 foreslås det, at for meget udbetalt pension og
boligstøtte kan fratrækkes pensionen.

§ 32 d svarer til § 32 i de gældende regler.

Til nr. 16

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 17

Ændringen er dels redaktionel dels en konsekvens
af, at de handicapkompenserende ydelser tildeles efter

servicelovens regler.

Til nr. 18-20

Efter den gældende ordning kan førtidspensionister
frit vælge om de vil betale bidrag til ATP-ordningen.
Efter forslaget bliver dette obligatorisk for de kom-
mende førtidspensionister. Samtidig forøges den
statslige andel af finanseringen fra 1/2 til 2/3 af bidra-
get. Personer, der allerede har optjent pensionstilsagn
af en væsentlig størrelse – tilsammen over 20.000 kr.
årligt (grænsebeløbet satsreguleres efter forslaget til
affattelse af pensionslovens § 49, stk. 1, nr. 14) fra det
65. år - fra ATP og andre pensionsordninger, kan blive
fritaget for at betale bidrag til ATP.

Til nr. 21

Bemyndigelsen tænkes brugt til at fastsætte nærmere
regler om opgørelsen af værdien af de pågældendes
pensionsordninger. Det forudsættes, at principperne
fra opgørelsen af værdien af pensionsordninger i ef-
terlønsordningen anvendes så vidt muligt. Opgørelsen
her adskiller sig fra efterlønsordningen ved, at opgø-
relsen typisk foretages på et tidspunkt, der ligger væ-
sentligt flere år forud fra det tidspunkt de omhandlede
pensionsordninger kan komme til udbetaling.

Til nr. 22

Den ny supplerende pensionsopsparing forudsættes
administreret af ATP. Dette skønnes at ville minimere
administrationsomkostningerne. Det skal ske på en
måde, der sikrer individualitet i denne pensionsopspa-
ring, herunder i forbindelse med dødsfald. Der skal så-
ledes ske en særskilt kontoføring af de indbetalte bi-
drag. Ved dødsfald før det fyldte 65. år skal hele op-
sparing (inkl. forrentning af bidragene) udbetales til

boet. Ved det fyldte 65. år forudsættes opsparingen obligatorisk konverteret til en livsvarig alderspension. Bemyndigelsen i stk. 5, vil blive anvendt til at fastsætte regler i overensstemmelse hermed.

Til nr. 23

Forslaget er en konsekvensændring som følge af, at de handicapkompenserende ydelser tildeles efter reglerne i serviceloven.

Til nr. 24-25

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 26

Med forslaget videreføres i *stk. 1* bestemmelsen i den gældende lovs § 59, stk. 3, hvorefter kommunen kan beslutte, at retten til førtidspension skal være hvilende. Det er således fortsat muligt at støtte en førtidspensionists forsøg på at få et arbejde, ved at give den tryghed der ligger i, at der er et stabilt forsørgelsesgrundlag at falde tilbage på, hvis bestræbelserne ikke lykkes. Der er ingen tidsmæssig grænse for, hvor længe pensionen kan være hvilende.

Stk. 2 viderefører bestemmelsen i den gældende lovs § 59, stk. 4, hvorefter kommunen kan bestemme, at ydelsen skal inddrages, hvis pensionisten ikke medvirker til nødvendige undersøgelser, optræning eller andre foranstaltninger, der må antages mere varigt at kunne forbedre arbejdsevnen væsentligt.

Til nr. 27

Det foreslås, at førtidspension skal frakendes, hvis der er sket en væsentlig forbedring af arbejdsevne, som medfører, at pensionisten vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende regel i § 44. I modsætning til den gældende regel, der angiver en beløbsstørrelse for pensionistens personlige indtægt som forudsætning for frakendelse, skal kommunen efter forslaget foretage en helt konkret vurdering af pensionistens arbejdsevne. Det skal med andre ord vurderes, om pågældende er blevet i stand til at udføre konkret specificerede arbejdsfunktioner (fx i et fleksjob) og derved opnå indtægt til selvforsørgelse, jf. bemærkningerne til § 16 under nr. 5.

En pensionist, der mod forventning er blevet i stand til at arbejde i større omfang end forudsat ved tilkendelsen af førtidspension, og som gennem en længere periode derved har vist, at arbejdsevnen er blevet forbedret, kan efter en konkret vurdering få frakendt sin pension. Det afgørende er, om arbejdsevnen er blevet forbedret, således at vedkommende er blevet i stand til at kunne varetage et fleksjob/ordinært job.

Kommunen skal således holde sig underrettet om

pensionistens forhold med henblik på at kontrollere, om der fortsat er ret til den tilkendte førtidspension.

2 pkt. svarer til den gældende § 59, stk. 1, nr. 5.

Efter *stk. 2* skal pensionisten som hidtil selv kunne rejse sag om frakendelse af pension.

Beskyttelsesreglen i *stk. 3*, hvorefter pension ikke kan frakendes efter det fyldte 60. år medmindre pensionisten samtykker, svarer til den gældende bestemmelse i § 14, stk. 7.

Til nr. 28-30

Forslagene er konsekvensændringer som følge af, at handicapkompenserende ydelser foreslås tildelt efter servicelovens regler.

Til nr. 31

Det foreslås, at der i pensionsloven indsættes en bestemmelse svarende til aktivlovens § 95, stk. 1. Ved tilbagebetalingskrav efter lovens § 42 og § 43, stk. 1, vil det således påhvile kommune at fastsætte en afdragsordning ud fra en vurdering af, hvad pensionisten kan betale, uden at den pågældende kommer til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget og familiens underhold.

Til nr. 32

Efter den gældende bestemmelse er der udpantningsret for tilbagebetalingskrav efter lovens § 42 og § 43, stk. 1. Efter forslaget kan kommunen kun benytte retten til udpantning, hvis pensionisten ikke overholder en fastsat betalingsordning, selv om den pågældende er i stand til det, jf. forslaget til § 1, nr. 31.

Til nr. 33

Af § 49 fremgår de satser, der anvendes ved fastsættelsen af henholdsvis folke- og førtidspension. I den gældende lov om social pension er de anførte beløb angivet i 1999-satser. Da de foreslåede satser for førtidspension i § 49 angives med 2001-satser, foreslås beløbene til folkepension konsekvensændret, således at også disse beløb er 2001-satser.

Satserne for førtidspension - herunder fradragsbeløb m.v. - fremgår af forslaget til § 49, stk. 1, nr. 8-11. Førtidspensionssatsen til enlige foreslås i § 49, stk. 1, nr. 8, at udgøre 152.880 kr. årligt, mens den udgør 129.948 kr. for gifte og samlevende.

I § 49, stk. 1, nr. 9, foreslås det, at ægtefæller/samlevende, som ikke modtager social pension, skal have et fradrag på 129.948 kr. årligt. Det betyder, at indtægter op til 129.948 kr. ikke har betydning for indtægtsreguleringen af førtidspension. Fradragsbeløbet på 129.948 kr. svarer til pensionssatsen for en gift eller samlevende pensionist. Da pension ikke indgår i indtægtgrundlaget er fradraget på 129.948 kr. for ægte-

fæller/samlevende, der ikke modtager social pension, derfor et led i at ligestille disse grupper med pensionister, der er gift eller samlevende med en pensionist.

I § 49, stk. 1, nr. 10, foreslås de fradragsbeløb, der gælder for henholdsvis enlige og gifte/samlevende. Fradragsbeløbet for enlige foreslås at udgøre 52.000 kr. årligt og 82.600 kr. årligt for gifte/samlevende. Hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles/samlevers samlede indtægtsgrundlag overstiger de respektive fradragsbeløb, vil førtidspensionen blive reduceret.

Da ægtefælles/samleverens indtægt medregnes i det indtægtsgrundlag, der lægges til grund for pensionsberegningen, vil sådan indtægt i princippet helt kunne bortregulere førtidspensionen. Derfor foreslås det i § 49, stk. 1, nr. 11, at førtidspension højst kan nedsættes med 25.980 kr. årligt på grund af ægtefælles eller samleverens indtægter. Pensionistens egne indtægter vil kunne nedsætte pensionen yderligere.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 15, for så vidt angår selve beregningen af førtidspension.

I § 49, stk. 1, nr. 12-13, foreslås det, at minimumsbeløbet for udbetaling af folke- og førtidspension svarer til 1/40 af henholdsvis folkepensionens grundbeløb og førtidspensionsydelsen.

For så vidt angår forslaget til § 49, stk. 1, nr. 15, om satsen for bidrag til den supplerende pensionsordning, henvises der til bemærkningerne til nr. 22.

Bestemmelsen i § 49, stk. 2, 2. pkt., er sprogligt fornyet. Det fremgår af § 49, stk. 2, 1. pkt., at gifte og samlevende, der ophæver samlivet, betragtes som enlige. Efter 2. pkt. præciseres den almindelige definition på samlevende, dvs. to personer, der lever sammen uden at være gift eller registreret, selv om muligheden foreligger, ikke betragtes som enlige. Dette gælder også for personer, der er gift eller registreret med en anden end samleveren. Samlivet i sig selv skal give sig udslag i fx fælles bolig, fælles husholdning, fælles økonomi, fælles børn osv.

Endelig foretages der en række konsekvensændringer i § 49, stk. 3-5, som ellers svarer til de gældende bestemmelser. Det skal dog bemærkes, at fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 9, der gælder for ægtefælle/samlever, som ikke modtager social pension, afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 12. Derved adskiller fradragsbeløbet sig afrundingsmæssigt fra de andre fradragsbeløb, der afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Årsagen er, at dette fradragsbeløb skal svare til pensionsstatsen, som afrundes til nærmeste beløb, der kan deles med 12.

Til nr. 34-35

Der er tale om en konsekvensændring.

Til nr. 36

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 37

Det foreslås, at § 59 ophæves. Bestemmelsens opregning af visse afgørelseskompetencer er en reminiscens fra den tidligere retstilstand, hvor kompetencen til at træffe afgørelse i visse sager tilkom revaliderings- og pensionsnævnet. Revaliderings- og pensionsnævnets kompetenceområde var af systematiske grunde samlet i én bestemmelse.

Da kompetencen til at træffe afgørelse efter pensionslovens regler nu i alle tilfælde tilkommer opholdskommunen, forekommer den gældende opregning af kompetenceregler i lovens kapitel om administration m.v. ikke hensigtsmæssig.

De af de opregnede kompetencer, som foreslås videreført, og som ikke naturligt kan indfortolkes i de materielle bestemmelser, er indskrevet i de relevante bestemmelser eller indsat som nye bestemmelser. Der henvises herved til forslaget til pensionslovens §§ 18 og 20 under forslaget § 1, nr. 5, nr. 26 og nr. 27.

For så vidt angår bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen afgiver vejledende udtalelser til Helbredsbedømmelsesnævnet i tjenestemandssager, har Personalestyrelsen oplyst, at bestemmelsen ikke længere har indholdsmæssig betydning, og at den derfor kan udelades.

Til nr. 38

Forslaget viderefører den gældende retstilstand, hvorefter reglen om, at en sag først kan behandles som førtidspensionssag, når det er dokumenteret at arbejdsevnen ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige foranstaltninger m.v., ikke finder anvendelse for personer med fast bopæl i udlandet. Baggrunden herfor er, at disse foranstaltninger foretages i personens bopælsland i overensstemmelse med dette lands lovgivning. Endvidere fremgår det af de Fællesskabsretlige regler og de relevante overenskomster med andre stater, at tidspunktet for indgivelse af ansøgning om pension i bopælslandet også skal anses som tidspunkt for indgivelse af ansøgning om dansk pension.

Forslaget viderefører tillige reglen om, at 3 måneders fristen for sagens afgørelse ikke finder anvendelse for personer med fast bopæl i udlandet. Sagsbehandlingen i disse sager er mere kompliceret og tidskrævende som følge af procedurekrav og oversættelse af akterne til dansk.

De opstillede krav til de redegørelser m.v., der skal foreligge forud for en afgørelse om førtidspension, har nøje sammenhæng med mulighederne for at yde

støtte til personer med nedsat arbejdsevne efter den danske lovgivning, herunder især fleksjobordningen.

For personer med bopæl i udlandet vil det være vanskeligt for Sikringsstyrelsen at opfylde disse krav, idet styrelsen må støtte sin afgørelse på oplysninger indhentet fra udenlandske institutioner beroende på de muligheder for revalidering, som foreligger lokalt. Styrelsen vil desuden få svært ved at få det indgående kendskab til den pågældende, som er forudsat, tillige med at samarbejdet med den pågældende ikke kan være som i en dansk kommune.

Det foreslås derfor, at grundlaget for afgørelse om førtidspension til personer med fast bopæl i udlandet skal bestå af redegørelser for de forhold og omstændigheder, som kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder, og at det ved afgørelsen om førtidspension er personens muligheder for at blive selvforsørgende i bopælslandet, der er afgørende.

Efter de Fællesskabsretlige regler er det hovedreglen, at en afgørelse træffes på grundlag af de oplysninger, der ligger til grund for sagsbehandlingen i bopælslandet. Det skal dog bemærkes, at der efter artikel 105 i Rådets forordning nr. 574/72 er mulighed for at foretage »administrativ og lægelig kontrol«, der er nødvendig for at tilkende, udrede eller ændre ydelser. Udgifterne hertil afholdes af den institution, som anmoder herom.

Til nr. 39-42

I den gældende lov om social pension er de anførte beløb angivet i 1999-satser. Da de foreslåede satser for førtidspension i § 49 angives med 2001-satser foreslås disse beløb, som også satsreguleres, konsekvensændret, således at det alene er 2001-satser, der fremgår af lov om social pension.

Til nr. 43

Det foreslås, at bestemmelsen om alderstillæg ophæves. Ifølge oplysninger fra Kommunedata er den sidste modtager af alderstillæg – en pensionist på 111 år – afgået ved døden i august måned 2000.

Til nr. 44-49

Der henvises til bemærkningerne til nr. 39-42, dog indeholder nr. 44, 46 og 48 også redaktionelle ændringer.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i § 83 i service-loven, der ophæver servicebetalingen for førtidspensionister, som tilkendes førtidspension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler. § 83, stk. 1, fastsætter en

særlig servicebetaling for førtidspensionister, der er tilkendt pension i medfør af den gældende pensionslovs § 14, stk. 1 og 2 og som bor i varige botilbud efter § 92 i service-loven. Forslaget er en konsekvens af forslaget om, at førtidspensionen skal være en ren forsørgelsesydelse, således at den enkelte førtidspensionists konkrete behov for supplerende servicetilbud og konstant tilskud, fx. til personlig pleje, hjælpemidler, behandling m.v., fremover skal dækkes via anden lovgivning.

Reglerne om servicebetaling blev indført som betaling for de varige botilbuds særlige tilbud om støtte, bistand og aktiviteter, som andre førtidspensionister med mellemste eller højeste pension, som bor i egen bolig delvis selv skal betale.

Forslaget til § 83, stk. 3, understøtter samtidig bestemmelserne i socialreformen af 1. juli 1998, som ophævede institutionsbegrebet, således at den sociale service ydes uden hensyn til den berettigedes boform, og med særskilt fastsatte regler for egenbetaling for de enkelte ydelser. Der er herefter ikke grundlag for særlige regler for betaling for den service, der gives i et varigt botilbud.

Til nr. 2

Formålet med ydelsen er at medvirke til, at en person med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og dennes eventuelle familie, kan leve så normalt som muligt på trods af den nedsatte funktionsevne.

Personkredsen omfatter personer mellem 18 år og 65 år, som har varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som følge af medfødt handicap eller senere opstået sygdom eller som følge af ulykkesskader. Som eksempler herpå kan nævnes udviklingshæmning, sindslidelser, epilepsi, nedsat bevægelsesfunktion, herunder respirationsinsufficiens, hjerneskade, nedsat talefunktion, manglende eller svagt syn samt manglende eller nedsat hørelse.

Eksemplerne er ikke udtømmende og selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægeligt diagnosticeret lidelse, der angiver en betydelig og varig nedsættelse af kropslige eller kognitive funktioner, er det imidlertid den samlede vurdering af funktionsevnenedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, og de deraf affødte behov for kompensati-on for merudgifter og andre tilbud, der er afgørende for berettigelsen til de særlige kompenserende ydelser. Det er således ikke den lægelige diagnose og ikke arbejdsevnen, der er afgørende, men den pågældendes muligheder for at begå sig i sin daglige tilværelse.

Med forslaget vil forsørgelsesgrundlaget ikke have betydning i forhold til den personkreds, der kan opnå

tilskud til dækning af nødvendige merudgifter, som følge af en nedsat funktionsevne. Den foreslåede bestemmelse omfatter alle voksne under 65 med varigt nedsat funktionsevne, uanset om forsørgelsesgrundlaget er førtidspension, erhvervsindkomst, dagpenge eller andet. Reglerne om, hvem der er berettigede til ydelsen er således gjort så gennemskuelige som muligt, hvilket styrker retssikkerheden.

I stk. 5 foreslås det at undtage personer, der modtager førtidspension tilkendt efter de indtil 1. januar 2003 gældende regler, medmindre de tillige har fået bevilget hjælpeordning. Det vil sige, at personer, der er tilkendt invaliditetsydelse, eller som har fået pensionen gjort hvilende, fortsat vil være berettigede også efter den foreslåede bestemmelse i § 84.

Serviceovens bestemmelser om tilbud og ydelser til personer med behov for midlertidig eller varig støtte:

- Personlig og praktisk hjælp og pleje efter servicelovens § 71 og aflastning efter § 72. Hjælpen kan tildeles alle, der ikke selv kan udføre opgaverne, som følge af varigt eller midlertidig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller særlige sociale problemer. Denne bestemmelse omfatter fx hjælp til den personlige hygiejne, fx bad og pleje, (der ikke er behandling), påklædning, og nødvendig rengøring.
- Tilbud om hjælp, omsorg eller støtte til optræning og udvikling af færdigheder, servicelovens § 73.
- Hjælpeordningen efter servicelovens § 77, om kontant tilskud til at ansætte hjælpere til pleje, overvågning, ledsagelse.
- Ledsageordningen efter § 78, for personer, der ikke kan færdes alene og som ikke har hjælpeordning.
- Støtte- og kontaktpersonordningerne for henholdsvis døvblinde og sindslidende, servicelovens §§ 79 og 80.
- Aktivitets- og beskæftigelsestilbud efter servicelovens §§ 87 og 88, der bl.a. har til formål at give de berettigede et indhold i den daglige tilværelse og medvirke til at undgå isolation.
- Hjælpemidler, efter servicelovens § 97 og forbrugsgoder efter § 98.
- Biler efter § 99.
- Hjælp til boligindretning og boligskitte efter servicelovens § 102.
- Støtte til individuel befordring efter servicelovens § 103
- Botilbud efter servicelovens §§ 91, 92 og 93, samt særlige ældre- eller handicapegnede boliger efter lov om almene boliger.

Kompensation sker enten ved naturalydelser eller ved kontant merudgiftsydelse. Den handicappede skal

afholde udgifter på linie med hvad alle andre har. På den anden side skal personer med handicap ikke selv dække nødvendige merudgifter, der er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Det er en helhedsvurdering af den samlede livssituation for den enkelte og dennes familie, der ligger til grund for både ydelser og samlet støtte.

Merudgiftsydelsen efter forslaget § 84:

Merudgiftsydelsen er et supplement til servicelovens øvrige bestemmelser om støtte.

Merudgiftsydelsen skal sikre, at en person med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan få dækket de nødvendige merudgifter til at få dagligdagen og almindelig livsførelse til at fungere.

Anvendelse af kontantydelsesformen giver modtageren mulighed for at vælge sin egen løsning.

Der kan ikke foretages en udtømmende opregning af, hvilke udgifter, der vil kunne opnås dækning for, idet merudgiftsbehovet vil være forskelligt fra person til person. I vurderingen vil bl.a. indgå pågældendes aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold, personlige forhold etc. Formålet er, at den pågældende kan fortsætte et liv så nær det normale som muligt.

Merudgiftsydelse tildeles ud fra størrelsen af den enkelte ansøgers sandsynliggjorte, nødvendige merudgifter som følge af funktionsevnenedsættelsen, og udmåles med en startydelse på 1.500 kr. pr. måned. For at komme ind i ordningen skal der foreligge sandsynliggjorte merudgifter på mere end 500 kr. pr. måned. Der tages herved højde for en del af de ulemper og ikke specificerbare merudgifter, der måtte være ved at skulle klare sig i dagligdagen med en varig funktionsevnenedsættelse.

Har den pågældende merudgifter udover startydelsen, betinget af funktionsevnenedsættelsen, kan yderligere beløb udbetales i trin på 500 kr. pr. måned.

Merudgiftsydelsen udmåles på grundlag af størrelsen af de sandsynliggjorte merudgifter, den pågældende har som følge af funktionsevnenedsættelsen. Overslaget over merudgifterne fastlægges ud fra kendskabet til niveauet generelt for de omhandlede udgifter.

Administrationen af ordningen forudsættes at blive tilrettelagt efter generelle principper og uden dokumentationskrav for hver enkelt udgift.

Det er her forudsat, at modtageren årligt holder et møde med sagsbehandler/forvaltning om det kommende års forventede udgifter, hvorefter det fastsættes, om der er grundlag for startydelse eller mere. Den kontante del af ydelsen udbetales i månedlige rater. Visse ydelser kan aftales som naturalhjælp, fx taxa-kørsel, der kan afregnes direkte af kommunen.

Opstår der uventede og høje udgifter i årets løb skal

aftalen revideres.

Eksempler på hvilke udgifter merudgiftsydelsen kan dække:

- Bistand til håndsregninger, fx at skifte en elpære, pudse vinduer, købe ind etc.
- Nødvendige håndværkerudgifter.
- Egenbetalingen af tilskudsberettiget medicin, der gives som følge af den nedsatte funktionsevne, og særlige ernæringspræparater ud over det tilskud, der evt. kan ydes efter sygesikringslovens bestemmelser.
- Forhøjede forsikringspræmier vedrørende familieulykkesforsikringer.
- Udgifter til beskæftigelse i fritiden.
- Udgifter til flytning, der er betinget af en nedsat funktionsevne, herunder eventuelt salær til ejendomsmægler, leje af flyttevogn m.v.
- Merudgifter til befordring, hvis disse ikke dækkes af andre ordninger,
- Med flere.

Der kan ydes tilskud til merudgifter til befordring til uddannelse, behandling og fritid. Befordringsydelse efter merudgiftsbestemmelsen er subsidiære i forhold til befordringsydelse efter andre bestemmelser, herunder eventuel støtte, der kan ydes efter § 103 til personer, der på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle befordringsmidler.

Hjælp til anskaffelse af bil til befordring af en person med nedsat funktionsevne kan ydes efter service-lovens § 99. Generelt kan der ikke gives støtte til andre udgifter, som fx forsikring, reparationer m.v. Efter en konkret vurdering kan der ydes tilskud til merudgifter, hvis der er anskaffet en ekstraordinært stor og driftsmæssig kostbar bil - fx en kassebil - som følge af den nedsatte funktionsevne.

Hvis en person på grund af nedsat funktionsevne ikke er i stand til at benytte offentlige transportmidler, kan der ydes tilskud til nødvendige merudgifter til befordring i egen bil i fritiden. Der er ikke bestemte grænser for, hvor meget, der kan ydes i den situation. Det beror på en konkret vurdering af fx hjemmets afstand til fritidsforanstaltninger, venners hjem, mulighederne for almindelig fritidsbeskæftigelse osv.

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter som følge af pågældende og eventuelt pårørendes nødvendige deltagelse i kurser, som tager sigte på at sætte de pågældende i stand til at leve et liv så nær det almindelige som muligt på trods af funktionsevnenedsættelsen.

Det klassiske eksempel er deltagelse i kurser i total kommunikation (tegnsprogsundervisning mv.) for på-

rørende til personer med vidtgående hørehandicap. De udgifter, der kan være tale om, er fx rejseudgifter, merudgifter ved måltider og ophold, kursusafgift, kursusmaterialer, pasning af barn/børn, som ikke skal med på kurset.

Hjælp til hjælpemidler, beklædning og fodtøj og særligt udstyr gives efter bestemmelserne i §§ 97 og 98. Herudover kan der efter § 84 ydes hjælp til personer, som på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning e.l. har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj. Det samme gælder hjælp til beklædning, som er nødvendig på grund af ekstraordinært slid på tøj og sko.

Bagatelgrænse

Lovforslaget indfører en absolut bagatelgrænse på 6.000 kr. i årlige merudgifter, før der kan udbetales tilskud. Begrundelsen er, at det vil give en væsentlig besparelse i administrative udgifter, og der skønnes også at være en mindre besparelse i direkte udgifter. Mange får i dag omkring 150 til 300 kr. om måneden. Personer, der efter en økonomisk transgvurdering ikke har midler til at afholde udgifterne kan få støtte efter bestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik.

Til § 3

Til nr. 1-2

Efter gældende lov udbetales der ordinært børnetilskud, når den, der forsørger barnet, er enlig, og når begge barnets forældre er pensionister.

Som en konsekvens af, at niveauet for førtidspensionen hæves i forbindelse med, at denne gøres til en forsørgelsesydelse, foreslås, at status af førtidspensionist ikke længere skal have betydning for retten til det ordinære børnetilskud.

Til nr. 3-5

Efter gældende lov udbetales særligt børnetilskud bl.a., når den ene af forældrene er berettiget til førtidspension, og der ikke efter lov om børns retsstilling er eller kan fastsættes et bidrag.

Som en konsekvens af, at niveauet for førtidspensionen hæves i forbindelse med, at denne gøres til en forsørgelsesydelse, foreslås, at status af førtidspensionist ikke længere skal have betydning for retten til det særlige børnetilskud.

Til nr. 6-7

Efter gældende lov udbetales særligt børnetilskud, hvis det er pålagt en pensionist at yde bidrag efter lov om børns retsstilling.

Som en konsekvens af, at niveauet for førtidspensionen hæves i forbindelse med, at denne gøres til en

forsørgelsesydelse, foreslås, at status af førtidspensionist ikke længere skal have betydning for retten til det særlige børnetilskud.

Til § 4

Til nr. 1.

Det foreslås, at personer, der modtager førtidspension efter lov om social pension, men som ikke har optjent ret til fuld førtidspension, får adgang til at supplere hjælpen op med kontanthjælp, men at der indlægges en øvre grænse svarende til, hvad de pågældende ville have været berettiget til i tilfælde af fuld optjening. Således svarer kontanthjælpen for forsørgere praktisk talt til satsen for gifte og samlevende førtidspensionister jf. forslaget § 1, nr. 33, til affattelse af § 49, stk. 1, nr. 8.

Persongruppen omfatter personer, der får udbetalt en dansk brøkpension, typisk danskere med mange års ophold i udlandet og udlændinge med få års ophold her i landet - men ikke flygtninge. For personer med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og § 8 (flygtninge) sidestilles bopæl i oprindelseslandet med bopæl her i riget.

Hjælpen ydes efter de normale regler i lov om aktiv socialpolitik. Det betyder eksempelvis, at ansøgeren ikke er berettiget til hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, der kan dække det økonomiske behov. Det betyder endvidere, at der sker fradrag for såvel egne som ægtefælleindtægter, herunder naturligvis de beløb, ansøgeren modtager i pension fra Danmark eller fra udlandet. Ydelse af hjælpen efter denne bestemmelse forudsætter i lighed med andre ydelser efter aktivloven, at modtageren opholder sig her i landet. Såfremt det samlede pensionsbeløb sammen med øvrige indtægter overstiger kontanthjælpen, kan der ikke udbetales hjælp efter denne bestemmelse.

Det bemærkes, at Danmark ikke er internationalt forpligtet til at yde et tillæg til personer med brøkpension.

Til § 5

Til nr. 1, 4 og 7

Som anført i de almindelige bemærkninger er det et led i aftalen om en førtidspensionsreform, at visse særydelser herunder boligydelse afskaffes for førtidspensionister, således at disse fremover i stedet har adgang til boligstøtte i form af boligsikring, som denne ydes til ikke-pensionister.

Efter § 2, stk. 1, i den gældende boligstøttelov kan boligydelse udbetales til personer, der modtager social pension. Bestemmelsen omfatter personer, der modtager folkepension, førtidspension eller invalidi-

tetsydelse.

Andre personer har efter lovens §§ 1 og 3 adgang til boligsikring.

Den foreslåede ændring af boligstøttelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., indebærer, at boligydelse fremover alene kan ydes til modtagere af folkepension og til personer, der inden 1. januar 2003 har fået tilkendt eller påbegyndt sag om førtidspension.

Ved lov nr. 1002 af 23. december 1998 er beregningsreglerne for boligydelse og boligsikring ændret. Den nye boligstøtteberegning - BS 2000 - indføres gradvis over en overgangsperiode fra 1. januar 2000 og har først virkning fuldt ud fra 1. januar 2004.

Boligsikring beregnes i den fuldt gennemførte boligstøtteform som en andel af huslejen minus en andel af indkomsten.

Huslejeandelen er fastsat til 60 pct. Indkomstandelen er fastsat som 18 pct. af indkomsten over en særlig progressionsgrænse. For husstande med indkomst under progressionsgrænsen sker der således ikke noget indkomstafhængigt fradrag i boligsikringen. Progressionsgrænsen udgør 101.200 kr. årligt med tillæg af 26.600 kr. pr. barn for det 2.-4. barn i husstanden. (Beløbene er i 2000-niveau)

Boligsikring beregnes således fra 1. januar 2004 som 60 pct. af boligudgiften minus 18 pct. af indkomsten over progressionsgrænsen, idet boligsikringsmodtageren dog altid selv skal betale mindst 17.000 kr. af sin boligudgift.

Den årlige boligsikring kan som udgangspunkt ikke overstige 29.940 kr., og den årlige boligudgift, hvortil støtte kan ydes, kan som udgangspunkt ikke overstige 56.800 kr. Der kan ydes boligstøtte til et bruttoetageareal på 65 m² for den første person i husstanden og til yderligere 20 m² for hver af de øvrige personer i husstanden.

For boligstøttedagere, der er stærkt bevægelseshæmmede og bor i en bolig, der er egnet herfor, forøges den nævnte maksimale boligstøtte og den maksimale leje med 50 pct. Det samme gælder, hvis en person i husstanden modtager døgnhjælp efter servicelovens § 77. For de nævnte stærkt bevægelseshæmmede forøges det støtteberettigede areal endvidere med 10 m², og for modtagere af døgnhjælp med yderligere 10 m².

Boligsikring til husstande uden børn kan ikke overstige 15 pct. af lejen.

Boligsikring ydes som udgangspunkt til lejere og udbetales som tilskud.

Den i nr. 1 foreslåede ændring af boligstøttelovens § 2, stk. 1, indebærer, at fremtidige førtidspensionister fra ændringens ikrafttræden som udgangspunkt vil få

beregnet individuel boligstøtte i form af boligsikring som ovenfor beskrevet.

For førtidspensionister foreslås dog i nr. 7, at maksimeringen af boligsikringen til 15 pct. af lejen for husstande uden børn ikke skal gælde.

For at stærkt bevægelseshæmmede og modtagere af døgnhjælp uden børn også fremover fuldt ud kan have gavn af de ovenfor nævnte forøgelser af den maksimale leje mv. foreslås endvidere, at maksimeringen af boligsikringen til 15 pct. af lejen for husstande uden børn ikke skal gælde denne persongruppe, uanset, om den stærkt bevægelseshæmmede modtager førtidspension.

Ved bedømmelsen af, om en person kan anses for at være stærkt bevægelseshæmmed i lovens forstand, skal der typisk lægges vægt på, om den pågældende har et handicap af motorisk art, som medfører, at den pågældende kun vanskeligt kan bevæge sig uden hjælpemidler som kørestol eller lignende og derfor kan have behov for en større bolig. En person, der kan bevæge sig uden hjælpemidler, som fx en blind, vil således typisk ikke have behov for en sådan særlig indretning af boligen.

For at førtidspensionister, stærkt bevægelseshæmmede og modtagere af døgnhjælp, som bor i ejer- eller andelsbolig, også fremover skal have mulighed for at få støtte til boligudgifter, foreslås samtidig i nr. 4, at denne personkreds skal kunne få boligsikring til disse boligformer. Boligsikringen til ejer og andelsboliger foreslås i nr. 9 og 11 udbetalt helt eller delvis som lån, ligesom boligydelse til pensionister efter de gældende regler og ligesom boligydelse til folkepensionister efter førtidspensionsreformens ikrafttræden. Det foreslås, at boligsikringslåne ydes på samme vilkår som boligydelseslån.

Boligydelse vil efter den foreslåede overgangsbestemmelse i § 6, stk. 7, fortsat ydes til personer, der inden reformens ikrafttræden 1. januar 2003 modtager førtidspension eller invalidditetsydelse, eller for hvem, der inden dette tidspunkt er påbegyndt sag om førtidspension.

Til nr. 2

Boligydelse ydes efter den gældende § 2, stk. 1, 2. pkt., til modtagere af udenlandsk pension, der er omfattet af EØF Rådets forordning 1408/71, på samme vilkår som boligydelse til modtagere af dansk social pension.

I konsekvens af, at boligydelse fremover alene ydes til folkepensionister, foreslås reglen for udenlandske pensionister ændret tilsvarende.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af den foreslåede § 5, nr. 1. Boligydelse kan herefter alene ydes til folkepensionister. Der kan ikke udbetales forskud på folkepension. I konsekvens heraf foreslås bestemmelsen om boligydelse til modtagere af forskud på pension ophævet.

Til nr. 5

Ændringen er en konsekvens af, at boligstøtte til ejer- og andelsboliger mv. efter forslaget nr. 4, kan ydes til andre end folkepensionister, mens begrebet pensionist i boligstøtteloven efter de foreslåede ændringer alene omfatter folkepensionister, jf. nr. 1.

Til nr. 6

Ændringen er en konsekvens af, at boligsikring efter forslaget nr. 4, i visse tilfælde kan ydes til ejer- og andelsboliger.

Til nr. 8-11

I nr. 9 foreslås, at boligsikring til ejerboliger, jf. forslaget nr. 4, udbetales som lån, ligesom boligydelse til pensionister efter de gældende regler og ligesom boligydelse til folkepensionister efter førtidspensionsreformens ikrafttræden.

Tilsvarende foreslås i nr. 11 at boligsikring til andelsboliger m.v., udbetales som 60 pct. lån og 40 pct. tilskud, ligesom boligydelse.

I nr. 8, 9 og 11 foretages samtidig en redaktionel ændring, således at reglerne om tilskud til lejere samles i § 30, lån til ejere i § 31 og delvis lån til andelshavere m.fl. i § 32. I nr. 10 foretages endvidere en redaktionel ændring.

Til nr. 12-15, 17-18

Det foreslås, at boligsikringslån til ejer- og andelsboliger ydes på samme vilkår som boligydelseslån til pensionister, jf. boligstøttelovens kapitel 7 m.fl.

Det indebærer blandt andet, at lånet forrentes med en årlig rente, der svarer til halvdelen af Nationalbankens diskonto den 1. oktober det foregående år, jf. boligstøttelovens § 35, og at der - bortset fra for andelsboliger - skal tinglyses et skadesløsbrev eller ejerpandebrev på ejendommen til sikkerhed for lånet, jf. § 36.

Til nr. 16 og 23

Ændringerne er en konsekvens af, at også boligsikring efter forslaget kan ydes som lån.

Til nr. 19

Det foreslås, at en modtager af boligsikringslån ligesom modtagere af boligydelseslån kan vælge kun at få udbetalt en del af lånet. En andelshaver kan herunder vælge kun at få udbetalt den del af boligstøtten,

der er tilskud, og fravælg hele lånedelen.

Til nr. 20 og 21

Efter den gældende § 50, stk. 1 og 2, i boligstøttelovens gælder for pensionister, at krav på tilbagebetaling af for meget udbetalt pension og kontanthjælp kan modregnes i boligstøtten.

Da førtidspensionister efter den foreslåede ændring af boligstøttelovens § 2, stk. 1, ikke længere betragtes som pensionister efter denne lov, foreslås præciseret, at bestemmelserne gælder alle modtagere af social pension, uanset om pensionsmodtageren modtager førtidspension og boligsikring eller folkepension og boligydelse.

Til nr. 22

Ændringen er en konsekvens af, at boligstøtte til ejerboliger efter forslaget nr. 4, kan ydes til andre end pensionister.

Til nr. 24

Det foreslås, at staten stiller 50 pct. til rådighed for kommunerne af de midler, der er fornødne til boligsikringslån, ligesom staten efter de gældende regler refunderer 50 pct. af kommunernes udgifter til boligsikring i øvrigt.

Til § 6

Til stk. 1

I stk. 1, foreslås det i overensstemmelse med aftalen om en førtidspensionsreform, at de foreslåede ændringer træder i kraft den 1. januar 2003, jf. dog stk. 3-7.

Til stk. 2

Personer, der er fyldt 60 år inden den 1. juli 1999, overgår til folkepension ved det fyldte 67. år. Som følge heraf kan denne persongruppe tilkendes førtidspension indtil det fyldte 67. år. Fra og med 1. juli 2006 vil alle nye folkepensionister være omfattet af en folkepensionsalder på 65 år.

Til stk. 3

Personer, der inden reformens ikrafttræden den 1. januar 2003 modtager førtidspension, invaliditetsydelse og bistands- og plejetillæg, eller for hvem der er påbegyndt sag herom, vil fortsat være omfattet af de hidtil gældende regler og kan derfor ikke overgå til eller få tilkendt førtidspension efter de nye regler. De relevante bestemmelser fremgår af stk. 3.

Det følger således heraf, at en sag om forhøjelse af førtidspension, der er tilkendt eller påbegyndt før den 1. januar 2003, skal behandles efter de indtil da gældende regler.

Til stk. 4

Førtidspensionister, der er omfattet af stk. 3, kan fra den 1. januar 2003 frivilligt vælge at være omfattet af den forbedrede opsparingsordning (ATP og supplerende pensionsordning). De førtidspensionister, der har valgt at være omfattet af den hidtidige frivillige ATP-ordning, overgår automatisk til at være omfattet af ordningen, jf. forslaget til ændring af pensionslovens § 33 a, med den deri indeholdte forbedrede statslige finansiering af bidraget. Disse pensionister kan dog fortsat vælge at udtræde af ordningen.

Til stk. 5

Personer, der inden reformens ikrafttræden den 1. januar 2003 modtager førtidspension, eller for hvem der er påbegyndt sag herom, vil fortsat være omfattet af de hidtil gældende regler efter børnetilskudsloven. De relevante bestemmelser fremgår af stk. 5.

Til stk. 6

De førtidspensionister, der har fået tilkendt førtidspension efter de før den 1. januar 2003 gældende regler, har ikke adgang til at få supplerende hjælp fra kontanthjælpssystemet, men personlige tillæg efter de tidligere gældende regler i lov om social pension. Denne mulighed ophører for personer, der får tilkendt førtidspension efter de fra den 1. januar 2003 gældende regler. Således finder § 27 a i lov om aktiv socialpolitik udelukkende anvendelse på personer, der er tilkendt førtidspension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler.

Til stk. 7

Personer, der inden reformens ikrafttræden den 1. januar 2003 modtager førtidspension eller invaliditetsydelse, eller for hvem der er påbegyndt sag herom, vil fortsat have ret til boligydelse efter samme regler som for folkepensionister.

Det skal bemærkes, at retten til boligydelse gælder, uanset om den pågældende modtager boligydelse ved udgangen af 2002, eller boligydelse først søges på et senere tidspunkt. Herunder vil boligydelse også kunne ydes efter flytning til en anden bolig.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende lovgivning

Lovforslaget

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 385 af 26. maj 2000, som ændret ved lov nr. 1087 af 13. december 2000, foretages følgende ændringer:

§ 1. Pension efter denne lov er folkepension, førtidspension, invaliditetsydelse og tillæg efter kapitel 2 og 11.

1. I § 1 udgår: », invaliditetsydelse«.

§ 3...

Stk. 5. Retten til at modtage pension i udlandet efter stk. 2, 3 og 4 omfatter pensionens grundbeløb, invaliditets-beløb, erhvervsudygtighedsbeløb, førtidsbeløb, tillæg efter §§ 16, 17 og 69-72 og invaliditetsydelse.

2. § 3, *stk. 5*, affattes således:

»*Stk. 5.* Retten til at modtage pension i udlandet efter stk. 2, 3 og 4 omfatter folkepensionens grundbeløb, førtidspension og tillæg efter §§ 14 og 69-72.«

§ 5...

Stk. 3. Når en førtidspensionist overgår til folkepension fra det fyldte 65. år, udbetales pensionen med samme antal fyrretyvendedele som det, hvorved pensionen hidtil har været udbetalt.

3. I § 5, *stk. 3*, ændres »udbetalt« til: »fastsat«.

§ 7. Ved beregning af pension, der ydes med et antal fyrretyvendedele af fuld pension efter § 5, stk. 2, og § 6, stk. 2, beregnes først en fuld pension ved anvendelse af reglerne i kapitel 4. Det således beregnede pensionsbeløb nedsættes til de beregnede antal fyrretyvendedele. Tillæg efter §§ 17 og 17 a nedsættes dog ikke.

4. I § 7 indsættes efter »kapitel 4« : »og 4 a« og »§§ 17 og 17 a« ændres til: »§§ 14 og 14 a«.

Kapitel 2

Pensionssystemets opbygning

Folkepension og førtidspension

§ 12. Folkepension, der består af grundbeløb og pensionstillæg, kan udbetales til personer, der er fyldt 65 år.

5. Kapitel 2 og kapitel 3 affattes således:

»Kapitel 2

Folkepension

§ 12. Folkepension, der består af grundbeløb og pensionstillæg, kan udbetales til personer, der er fyldt 65 år.

§ 13. Førtdispension kan udbetales til personer i alderen fra 18 til 65 år i form af

- 1) højeste førtdispension, der består af grundbeløb, invaliditetsbeløb, erhvervsudygtighedsbeløb og pensionstillæg,
- 2) mellemste førtdispension, der består af grundbeløb, invaliditetsbeløb og pensionstillæg,
- 3) forhøjet almindelig førtdispension, der består af grundbeløb, førtdisbeløb og pensionstillæg, eller
- 4) almindelig førtdispension, der består af grundbeløb og pensionstillæg.

§ 14. Højeste førtdispension kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 60 år, der i ethvert erhverv må anses for kun at have ubetydelig erhvervsevne i behold.

Stk. 2. Mellemste førtdispension kan tilkendes

- 1) personer i alderen fra 18 til 60 år, hvis erhvervsevne er nedsat med omkring 2/3, og
- 2) personer i alderen fra 60 til 65 år, hvis erhvervsevne er nedsat i det omfang, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Forhøjet almindelig førtdispension eller almindelig førtdispension kan tilkendes

- 1) personer i alderen fra 18 til 65 år, hvis erhvervsevne er nedsat på grund af helbredsmæssige forhold med mindst halvdelen,
- 2) personer i alderen fra 18 til 65 år, hvis erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, uden at nedsættelsen alene skyldes helbredsmæssige forhold, og
- 3) personer i alderen fra 50 til 65 år, når sociale og helbredsmæssige forhold taler for det.

Stk. 4. Pension efter stk. 3 tilkendes som forhøjet almindelig førtdispension til personer under 60 år og som almindelig førtdispension til personer over denne alder.

Stk. 5. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om tilkendelse af pension efter stk. 3, nr. 2 og 3.

Stk. 6. Alderen på det tidspunkt, hvor en førtdispensionssag påbegyndes, eller hvor der er ansøgt om pension efter §§ 16 og 18, er afgørende for, hvilken pension der kan tilkendes. Er de øvrige betingelser for tilkendelse først opfyldt på et senere tidspunkt, er det alderen på dette tidspunkt, der er afgørende for, hvilken pension der kan tilkendes.

Stk. 7. Efter det fyldte 60. år kan pension uden pensionistens samtykke hverken frakendes eller nedsættes til lavere form for pension, jf. § 13. Dette gælder dog ikke for invaliditetsydelse og bistands- og plejetillæg.

§ 13. Ansøgning om folkepension indgives til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal sende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende fylder 65 år.

Personligt tillæg og helbredstillæg

§ 14. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Stk. 2. Der ydes personligt tillæg til betaling af varmeudgifter. Socialministeren fastsætter regler herom, herunder om egenbetaling. Socialministeren fastsætter endvidere regler om, at kommunalbestyrelsen kan yde varmetillæg med et højere beløb end fastsat i reglerne efter 2. pkt.

Stk. 3. Ud over personligt tillæg efter stk. 2 ydes der til folkepensionister uanset deres økonomiske forhold et tillæg til udgifter til petroleum, når anvendelsen af petroleum i dunke på højst 10 l er en nødvendig opvarmningsform i deres bolig. Tillægget svarer til afgiften på petroleum i henhold til lov om energifgift af mineralolieprodukter m.v. og lov om kuldi-oxidafgift af visse olieprodukter med tillæg af merværdiafgift og kan højst ydes for 2.000 l petroleum i dunk om året pr. husstand.

Stk. 4. Personligt tillæg efter stk. 1-3 kan tidligst ydes med virkning fra det tidspunkt, hvor folkepensionen er tilkendt, jf. § 12.

§ 15. Tilkendelse af pension efter § 14, stk. 1-2 og stk. 3, nr. 1 og 2, er betinget af, at erhvervsevnen varigt er nedsat på grund af fysisk eller psykisk invaliditet. Med henblik på pension efter § 14, stk. 3, nr. 2, skal der dog også lægges afgørende vægt på andre omstændigheder, der klart viser, at erhvervsevnen hos en ansøger, som ikke har andre forsørgelsesmuligheder, er varigt nedsat. Der kan i helt ekstraordinære tilfælde tilkendes pension efter § 14, stk. 3, nr. 2, uden at nedsættelsen af erhvervsevnen skyldes helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilkendelse af førtidspension efter § 14 forudsætter, at alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger, der kan forbedre erhvervsevnen, har været afprøvet, og at erhvervsevnen ikke varigt kan forbedres.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af, i hvilket omfang erhvervsevnen er nedsat, skal der foretages en sammenligning mellem den indtægt, som den pågældende skønnes at kunne opnå ved et arbejde, der svarer til pågældendes kræfter og færdigheder, og som under hensyn til uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af den pågældende, og den indtægt, som personer med lignende uddannelse normalt opnår i samme egn. Der skal endvidere tages hensyn til alder, livsstilling, bopæl og beskæftigelsesmuligheder og til sådanne andre omstændigheder, der i det enkelte tilfælde findes at burde tillægges vægt.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter nærmere regler om vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen for personer, der ikke kan anses for hidtil at have været fuldtidsbeskæftigede.

§ 14 a. Der ydes helbredstillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som den offentlige sygesikring yder tilskud til efter lov om offentlig sygesikring, jf. dog stk. 2. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Stk. 2. Helbredstillæg ydes ikke til betaling af pensionistens egen udgift til ydelser efter § 6, stk. 4, § 8 a og § 17 i lov om offentlig sygesikring.

Stk. 3. Til pensionister, der har valgt sikringsform 2 (gruppe 2-sikrede) efter lov om offentlig sygesikring, ydes helbredstillægget til betaling af udgifter til ydelser efter §§ 8 og 9 i lov om offentlig sygesikring svarende til det beløb, der ville blive ydet, hvis pensionisten havde valgt sikringsform 1 (gruppe 1-sikret).

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om helbredstillæg.

§ 14 b. Helbredstillæg efter § 14 a udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 7.

Stk. 2. Ved opgørelsen af likvid formue indgår

- 1) indestående i pengeinstitutter m.v.,
- 2) kursværdien af obligationer,
- 3) pantebreve i depot,
- 4) kursværdien af deponerede børsnoterede aktier,
- 5) kursværdien af investeringsforeningsbeviser,
- 6) kontant beholdning og
- 7) andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet.

Stk. 3. Ved opgørelsen af formuen efter stk. 2 beregnes først summen af værdierne efter stk. 2, nr. 1-5. Hvis summen heraf ikke overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 7, indgår desuden formue efter stk. 2, nr. 6 og 7.

Særlige tillæg

§ 16. Bistandsstillæg kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år sammen med pension. Tillæg kan tilkendes personer, der er blinde eller stærkt svagsynde, eller hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre.

Stk. 2. Plejetillæg kan tilkendes i stedet for bistandsstillæg, hvis invaliditeten kræver vedvarende pleje eller tilsyn, der gør det nødvendigt, at der stadig er en anden person til stede.

§ 17. Der ydes personligt tillæg til betaling af varmeudgifter. Socialministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om egenbetaling. Socialministeren fastsætter endvidere regler om, at kommunalbestyrelsen kan yde varmetillæg med et højere beløb end fastsat i reglerne efter 2. pkt.

Stk. 2. Personligt tillæg kan udbetales til pensionister, hvis økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Stk. 3. Ud over personligt tillæg efter stk. 1 ydes der til pensionister uanset deres økonomiske forhold et tillæg til udgifter til petroleum, når anvendelse af petroleum i dunke på højst 10 l er en nødvendig opvarmningsform i deres bolig. Tillægget svarer til afgiften på petroleum i henhold til lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. og lov om kuldi oxidafgift af visse olieprodukter med tillæg af merværdiafgift og kan højst ydes for 2.000 l petroleum i dunk om året pr. husstand.

Stk. 5. Personligt tillæg efter stk. 1-3 kan tidligst ydes med virkning fra det tidspunkt, hvor pensionen efter §§ 12, 14 og 16 er tilkendt.

§ 14 c. Ved opgørelse af formue efter § 14 b bortses fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om sikring mod følger af arbejdsskade,
- 4) lov om erstatning for vaccinationsskader,
- 5) lov om patientforsikring,
- 6) lov om lægemiddelskader,
- 7) cirkulære om statens erstatningsordninger for deltagere i praktisk erhvervsorientering,
- 8) lov om erstatning for skadelidte værnepligtige m.fl. eller
- 9) bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredsskabskorpset i forbindelse med humanitært hjælpearbejde.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade.

Stk. 3. Endvidere bortses fra godtgørelse og afkastet af godtgørelse til hiv-smittede blødere m.fl. og hiv-positive transfusionssmittede samt fra erstatning og afkastet af erstatning, jf. lov om erstatning for skader ved lsd-behandling.

Stk. 4. Endelig bortses fra udenlandske erstatninger, der svarer til de i stk. 1-3 nævnte.

Indtægtsregulering

§ 15. Grundbeløb til folkepensionister nedsættes ikke på grund af indtægt, dog bortset fra indtægt ved personligt arbejde, jf. § 27.

Stk. 2. Pensionstillæg, personligt tillæg efter § 14, stk. 2 og helbredstillæg efter § 14 a, nedsættes på grund af indtægt, jf. § 29.

*Kapitel 3**Førtidspension*

§ 16. Førtidspension kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension,

- 1) at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og
- 2) at nedsættelsen er af et sådant omfang, at pågældende, uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

§ 17 a. Der ydes helbredstillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som den offentlige sygesikring yder tilskud til efter lov om offentlig sygesikring, jf. dog stk. 2. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Stk. 2. Helbredstillæg ydes ikke til betaling af pensionistens egen udgift til ydelser efter § 6, stk. 4, § 8 a og § 17 i lov om offentlig sygesikring.

Stk. 3. Til pensionister, der har valgt sikringsform 2 (gruppe 2-sikrede) efter lov om offentlig sygesikring, ydes helbredstillægget til betaling af udgifter til ydelser efter §§ 8 og 9 i lov om offentlig sygesikring svarende til det beløb, der ville blive ydet, hvis pensionisten havde valgt sikringsform 1 (gruppe 1-sikret).

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om helbredstillæg.

§ 17 b. Helbredstillæg efter § 17 a udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 12.

Stk. 2. Ved opgørelsen af likvid formue indgår

- 1) indestående i pengeinstitutter m.v.,
- 2) kursværdien af obligationer,
- 3) pantebreve i depot,
- 4) kursværdien af deponerede børsnoterede aktier,
- 5) kursværdien af investeringsforeningsbeviser,
- 6) kontant beholdning og
- 7) andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet.

Stk. 3. Ved opgørelsen af formuen efter stk. 2 beregnes først summen af værdierne efter stk. 2, nr. 1-5. Hvis summen heraf ikke overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 12, indgår desuden formue efter stk. 2, nr. 6 og 7.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal behandle en henvendelse om førtidspension i forhold til alle de muligheder, der findes for at yde hjælp efter den sociale lovgivning, jf. § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Personer, som ønsker at kommunalbestyrelsen alene tager stilling til spørgsmålet om førtidspension, kan dog anmode herom. I sådanne tilfælde træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, at sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension til en person, der ikke selv har rettet henvendelse herom.

§ 18. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension, når det er dokumenteret, eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at pågældendes arbejdsevne ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger.

§ 19. Grundlaget for en afgørelse om førtidspension skal bestå af

- 1) en redegørelse for at arbejdsevnen ikke kan forbedres,
- 2) en redegørelse for den pågældendes ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem. Redegørelsen skal udarbejdes i samarbejde med den pågældende, og dennes egen opfattelse af forholdene skal udtrykkelig være anført,
- 3) den faglige forklaring på, hvorfor pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat,
- 4) den faglige forklaring på, at arbejdsevnen ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, eller
- 5) angivelse af en eller flere konkrete arbejdsfunktioner den pågældende med sin nedsatte arbejdsevne anses for at kunne udføre.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler om krav til undersøgelse af arbejdsevne samt om sagsbehandling og fremgangsmåde i forbindelse med påbegyndelse og behandling af sager om førtidspension.

Bilag til f. t. l. vedr. social pension og andre love

§ 17 c. Ved opgørelse af formue efter § 17 b bortses fra erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om sikring mod følger af arbejdsskade,
- 4) lov om erstatning for vaccinationsskader,
- 5) lov om patientforsikring,
- 6) lov om lægemiddelskader,
- 7) cirkulære om statens erstatningsordninger for deltagere i praktisk erhvervsorientering,
- 8) lov om erstatning for skadelidte værnepligtige m.fl. eller
- 9) bestemmelser for ansættelse og aflønning af personel ansat på kontrakt i Beredsskabskorpset i forbindelse med humanitært hjælpearbejde.

Stk. 2. Der ses desuden bort fra formue, som skyldes beløb, der er udbetalt som godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade.

Stk. 3. Endvidere bortses fra godtgørelse og afkastet af godtgørelse til hiv-smittede blødere m.fl. og hiv-positive transfusionssmittede samt fra erstatning og afkastet af erstatning, jf. lov om erstatning for skader ved lsd-behandling.

Stk. 4. Endelig bortses fra udenlandske erstatninger, der svarer til de i stk. 1-3 nævnte.

Invaliditetsydelse

§ 18. Invaliditetsydelse kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år, der ikke modtager anden pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde, jf. § 15. Invaliditetsydelse kan også tilkendes personer, der på grund af alvorlig høreskade har svært kontaktvanskeligheder.

§ 20. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ikke kan blive selvforsørgende, jf. § 16. Kommunalbestyrelsen kan samtidig beslutte, at en sag skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om afslag på førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ved konkret angivne arbejdsfunktioner enten umiddelbart eller ved en nærmere angivet indsats, jf. § 16, kan blive selvforsørgende.

Stk. 3. Inden der træffes afgørelse om førtidspension, skal den person, som afgørelsen vedrører, have tilbud om i et møde at udtale sig over for den eller de personer, der skal træffe afgørelsen.

§ 21. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse senest 3 måneder efter tidspunktet for sagens overgang til behandling efter reglerne om førtidspension, jf. § 17, stk. 1, 3. pkt., og § 18. Dette tidspunkt skal fremgå af sagen og meddeles den pågældende. Hvis fristen i særlige tilfælde ikke kan overholdes, skal pågældende have en redegørelse for, hvad der er årsag til den forlængede sagsbehandlingstid, og besked om, hvornår sagen forventes afgjort.

Indtægtsregulering

§ 19. Grundbeløb til folkepensionister nedsættes ikke på grund af indtægt, dog bortset fra indtægt ved personligt arbejde, jf. § 27.

Stk. 2. Grundbeløb til førtidspensionister nedsættes på grund af indtægt efter § 28.

Stk. 3. Pensionstillæg, personligt tillæg efter § 17, stk. 1, og helbredstillæg efter § 17 a nedsættes på grund af indtægt efter § 29.

Stk. 4. Invaliditetsbeløb, erhvervsudygtighedsbeløb, førtidsbeløb, bistands- og plejetillæg og invaliditetsydelse nedsættes ikke på grund af modtagerens økonomiske forhold.

Kapitel 3

Ansøgning, sagsbehandling m.v.

§ 20. Ansøgning om pension indgives til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udsende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende fylder 65 år.

§ 20 a. Kommunalbestyrelsen skal behandle en ansøgning om førtidspension i forhold til alle de muligheder, der findes for at yde hjælp efter den sociale lovgivning.

Stk. 2. Behandlingen af en sag om førtidspension kan først påbegyndes på det tidspunkt, hvor det konstateres, at alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet, jf. § 15, stk. 2. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor det vurderes, jf. stk. 1, at erhvervsevnen er ubetydelig og ikke kan forbedres efter de nævnte foranstaltninger i 1. pkt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal som hovedregel træffe afgørelse senest 3 måneder efter tidspunktet for sagens påbegyndelse, jf. stk. 2. Kan afgørelsen i særlige tilfælde ikke træffes, inden der er forløbet 3 måneder, skal ansøgeren have en nærmere redegørelse for, hvad der er årsag til den forlængede sagsbehandlingstid, og meddelelse om, hvornår sagen forventes afgjort.

§ 21. Kommunalbestyrelsen kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension til en person, der ikke selv har søgt herom.

§§ 22-26. (Ophævet med virkning fra 1. juli 1998 ved lov nr. 456 af 10. juni 1997).

Indtægtsregulering

§ 21 a. Førtidspension nedsættes på grund af indtægt efter § 32 a.«

Kapitel 4
Beregning
Indtægtsgrundlag

§ 28. For førtidspensionister opgøres indtægtsgrundlaget for grundbeløb således:

1) Personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, samt aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra udbytteindkomst op til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytte-skat.

2) Opgørelsesperioden for indtægtsgrundlaget efter nr. 1 er det senest afsluttede indkomstår. Indtægtsgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

3) Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter nr. 1 og 2 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indtægtsgrundlaget, efter samme regler, som gælder for den forskudsregistrering, der sker på grundlag af den seneste slutligning efter lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m.v. (kilde-skat).

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler for, hvorledes indkomster efter stk. 1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Stk. 3. Til indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 2 foretages følgende fradrag og tillæg:

1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension.

2) Socialministeren fastsætter nærmere regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i nr. 1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages.

3) Pension udbetalt efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension fradrages.

4) Tillæg for fiktiv indtægt af beløb, hvormed pensionisten har forringet sin økonomiske stilling ved bortgivelse eller lignende dispositioner i løbet af de seneste 10 år. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

6. Overskriften til § 27 affattes således:

»Beregning af folkepension

Indtægtsgrundlag«

7. § 28 ophæves.

5) Ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere fradrages.

6) Sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode, hvori der foretages efterbetaling af pension, jf. § 32, stk. 1, fradrages.

7) Efterlevelseshjælp efter § 85 a i lov om aktiv socialpolitik fradrages.

Stk. 4. Indtægten afrundes nedad til nærmeste beløb, der er deleligt med 100.

Stk. 5. Den opgjorte indtægt nedsættes med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 2

§ 29. Indtægtsgrundlaget for pensionstillæg, personligt tillæg efter § 17, stk. 1, og helbredstillæg efter § 17 a opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. Indtægten opgøres efter § 28, stk. 1-4. Ved opgørelsen efter § 28, stk. 3, foretages ikke fradrag efter nr. 3, og bestemmelsen i § 28, stk. 3, nr. 4, anvendes for begge ægtefæller eller samlevende.

Stk. 2. For en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension, ses der ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg bort fra ægtefællens eller samleverens indtægter op til 10.000 kr., hvis disse indtægter hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn, eller overgangsydelse. Overstiger ægtefællens eller samleverens indtægter, jf. 1. pkt., herefter 135.000 kr., ses der bort fra indtægter, der overstiger dette beløb op til en indtægt på 170.000 kr.

Stk. 3. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af pensionstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 4.

Stk. 4. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af personligt tillæg og helbredstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 5.

8. § 29 affattes således:

»**§ 29.** Indtægtsgrundlaget for pensionstillæg, personlige tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. Indtægtsgrundlaget opgøres således:

1) Personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før det deri nævnte bundfradrag, samt aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytteskat.

2) Opgørelsesperioden for indtægtsgrundlaget efter nr. 1 er det senest afsluttede indkomstår. Indtægtsgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

3) Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter nr. 1 og 2 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indtægtsgrundlaget, efter samme regler, som gælder for den forskudsregistrering, der sker på grundlag af den seneste slutligning efter lov om opkrævning af indkomstskat samt kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat for personer m.v. (kildeskat).

Stk. 2. Personer, der lever i et samlivsforhold, hvor den ene eller begge har modtaget pension fra før den 1. marts 1999, betragtes som enlige i forhold til opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter stk. 1, medmindre de indleder et nyt samlivsforhold efter den 1. marts 1999.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes indkomster efter stk. 1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Stk. 4. I indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 3 foretages følgende fradrag:

1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i 1. pkt., der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages.

2) Fradrag for ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere.

3) Fradrag for efterlevelseshjælp efter § 85 a i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 5. Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg for en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension efter denne lov, nedsættes ægtefællens eller samleverens indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, med et fradragsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 4. Fradraget efter 1. pkt. skal dog som minimum svare til ægtefællens eller samleverens indtægter, der hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse, efterløn, overgangsydelse eller fleksydelse, på op til 10.000 kr.

Stk. 6. Den opgjorte indtægt afrundes nedad til nærmeste beløb, der er deleligt med 100.

Stk. 7. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af pensionstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 5.

Stk. 8. Den opgjorte indtægt nedsættes ved beregning af personligt tillæg og helbredstillæg med et fradrag, jf. § 49, stk. 1, nr. 6.«

§ 29 a. Formue efter §§ 17 b og 17 c opgøres ved ansøgning om helbredstillæg efter § 17 a.

Stk. 2. Formue efter § 17 b, stk. 2, nr. 1-5, opgøres på ansøgningstidspunktet på grundlag af de oplysninger, der efter skattekontrollovens afsnit II senest er indberettet til skattemyndighederne. Er der indtrådt væsentlige ændringer, som vil have betydning for udbetalingen af helbredstillægget, opgøres formuen på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers oplysninger om den aktuelle formue.

Stk. 3. Formue efter § 17 b, stk. 2, nr. 6 og 7, opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers oplysninger om formuen på ansøgningstidspunktet.

9. I § 29 a, ændres »17 a« til »14 a«, »17 c« ændres til: »14 c« og »17 b« ændres til: »14 b« 3 steder.

§ 30. Den første beregning af pension sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt opgjort efter §§ 27-29.

§ 31. Grundbeløb til folkepensionister nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 27. Grundbeløb til førtidspensionister nedsættes med 60 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 28.

Stk. 2...

Stk. 3. Personligt tillæg efter § 17, stk. 1, og helbredstillæg efter § 17 a nedsættes afhængig af den personlige tillægsprocent. Den personlige tillægsprocent beregnes på grundlag af indtægten efter § 29. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 5.

Stk. 4. Pensionen udbetales ikke, hvis den bliver mindre end et minimumsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 13.

§ 32. I pension, der er tilkendt efter § 14, og som efterbetales for en periode, der ligger forud for tilkendelsen, jf. § 33, stk. 2, fratrækkes sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode.

Stk. 2. For meget udbetalt pension eller boligstøtte kan fratrækkes pensionen.

10. I § 30 ændres »27-29« til: »27 og 29«.

11. I § 31, *stk. 1*, ophæves 2. pkt.

12. § 31, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Personligt tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a nedsættes afhængig af den personlige tillægsprocent. Den personlige tillægsprocent beregnes på grundlag af indtægten efter § 29. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1-4, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6.«

13. I § 31, *stk. 4*, ændres »den bliver« til: »den udgør« og »§ 49, stk. 1, nr. 13« ændres til: »§ 49, stk. 1, nr. 12«.

14. § 32 affattes således:

»§ 32. For meget udbetalt pension og boligstøtte kan fratrækkes i pensionen.«

15. Efter § 32 indsættes før *kapitel 5*:

»Kapitel 4 a

*Beregning af førtidspension
Indtægtsgrundlag*

§ 32 a. Indtægtsgrundlaget for førtidspension opgøres på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. Indtægtsgrundlaget opgøres således:

1) Personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før det deri nævnte bundfradrag, samt aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 1 og 2, bortset fra aktieudbytte på til 5.000 kr., hvori der er indeholdt endelig udbytteskat.

2) Opgørelsesperioden for indtægtsgrundlaget efter nr. 1 er det senest afsluttede indkomstår. Indtægtsgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

3) Ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter nr. 1 og 2 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indtægtsgrundlaget, efter samme regler, som gælder for den forskudsregistrering, der sker på grundlag af den seneste slutligning efter lov om opkrævning af indkomstskat samt kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat for personer m.v. (kildeskat).

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes indkomster efter stk. 1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal indgå i indtægtsgrundlaget.

Stk. 3. I indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 2 foretages følgende fradrag:

1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en anden EU/EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Socialministeren fastsætter regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i 1. pkt., der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages:

2) Fradrag for ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere.

3) Fradrag for efterlevelseshjælp efter § 85 a i lov om aktiv socialpolitik.

4) Fradrag for sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode, hvori der foretages efterbetaling af pension, jf. § 32 d, stk. 1.

Stk. 4. For en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension efter denne lov, nedsættes ægtefællens eller samleverens indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, med et fradragsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 9.

Stk. 5. Den samlede opgjorte indtægt efter stk. 1-4 afrundes nedad til nærmeste beløb, der er deleligt med 100.

Stk. 6. Den opgjorte indtægt efter stk. 5 nedsættes med et fradrag, jf. § 49 stk. 1, nr. 10.

§ 32 b. Den første beregning af pension sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt opgjort efter § 32 a.

Nedsættelse af pensionen

§ 32 c. Før tidspension nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget jf. § 32 a, stk. 6, dog med 15 pct. hvis før tidspensionistens ægtefælle eller samlever også har ret til pension.

Stk. 2. En ægtefælles eller samlevers indtægter, der indgår i indtægtsgrundlaget, kan højest nedsætte pensionen med et bestemt beløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 11.

Stk. 3. Pensionen udbetales ikke, hvis den udgør mindre end et minimumsbeløb, jf. § 49, stk. 1, nr. 13.

§ 32 d. I før tidspension, som efterbetales for en periode, der ligger forud for tilkendelsen, jf. § 33, stk. 2, fratrækkes sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ledighedsydelse og kontanthjælp, der er udbetalt for den samme periode.

Stk. 2. For meget udbetalt pension og boligstøtte kan fratrækkes pensionen.«

§ 33. Pension udbetales månedsvist bagud fra den 1. i måneden efter, at der er ansøgt om pension, og at lovens betingelser er opfyldt.

Stk. 2. Pension tilkendt efter §§ 14, 16 og 18 udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er truffet afgørelse om pension, dog senest med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder, fra behandlingen af før tidspensionssagen er påbegyndt eller der er ansøgt om pension efter §§ 16 eller 18. Pensionen, jf. 1. pkt., udbetales tidligst fra den 1. i måneden efter at betingelserne for tilkendelse af pension efter §§ 14, 16 og 18 er opfyldt.

Stk. 3...

§ 33 a. For personer, der modtager før tidspension efter § 14, jf. § 13, kan der efter modtagerens ønske indbetales ATP-bidrag, jf. § 2 b, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. ATP-bidraget udgør det i § 15, stk. 1, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsatte bidrag, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Der kan ikke indbetales ATP-bidrag, hvis pensionen, jf. stk. 1, månedsvist udgør mindre end 1.000 kr.

16. I § 33, *stk. 1*, ændres »pension« 2 steder til: »folkepension«.

17. § 33, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Før tidspension udbetales månedsvist bagud med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er truffet afgørelse om før tidspension. Træffes afgørelse om før tidspension efter udløbet af den fastsatte frist i § 21, udbetales før tidspension med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder, fra behandlingen af før tidspensionssagen er påbegyndt. Før tidspension, jf. 1. og 2. pkt., udbetales tidligst fra den 1. i måneden efter at betingelserne for tilkendelse af før tidspension er opfyldt.«

18. I § 33 a, *stk. 1*, udgår: »efter § 14, jf. § 13, kan der efter modtagerens ønske« og »§ 2 b« ændres til: »§ 2 a«.

19. I § 33 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Før tidspensionister med pensionstilslagn fra ATP og andre pensionsordninger, der tilsammen overstiger grænsebeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 14, kan efter anmodning blive fritaget for betaling af ATP-bidrag.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

Stk. 3. Modtageren af førtidspension betaler halvdelen af ATP-bidraget, mens den anden halvdel betales af kommunen. Hver bidragsandel for en måned nedrundes til nærmeste hele kronebeløb.

Stk. 4. ATP-bidraget fra modtageren af førtidspension indeholdes månedsvist ved udbetalingen af førtidspensionen.

Stk. 5. Staten afholder kommunens udgifter til ATP-bidrag efter denne lov.

Stk. 6. De nærmere regler om bidragsbetaling efter stk. 1-4, herunder betingelser for ophør af bidragsbetaling, fastsættes af socialministeren efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

20. I § 33 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »betaler halvdelen« til: »betaler 1/3« og »anden halvdel« ændres til: »2/3 af bidraget«.

21. I § 33 a, stk. 6, der bliver stk. 7, indsættes efter sidste pkt.: »Socialministeren fastsætter regler om opgørelse af pensionstilsagn og fritagelse for indbetaling af ATP-bidrag efter stk. 3.«

22. Efter § 33 a indsættes:

»Supplerende pensionsordning

§ 33 b. Personer, der modtager førtidspension, kan betale bidrag til en supplerende pensionsordning. Bidraget udgør summen af det i § 15, stk. 1, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsatte beløb og 1 pct. af førtidspension efter § 16 for en enlig, jf. § 49, stk. 1, nr. 8.

Stk. 2. Modtageren af førtidspension betaler 1/3 af bidraget efter stk. 1, mens 2/3 betales af kommunen.

Stk. 3. Kommunen fratrækker modtagerens bidrag ved den månedlige udbetaling af pensionen med henblik på indbetaling af beløbet til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 4. Staten afholder kommunens udgifter til det supplerende pensionsbidrag efter denne lov.

Stk. 5. Socialministeren kan fastsætte regler om den konkrete udformning og administrative tilrettelæggelse af den supplerende pensionsordning.«

§ 37. Personer, der har ret til førtidspension eller invaliditetsydelse, overgår uden ansøgning fra den 1. i måneden efter det fyldte 65. år til at modtage folkepension. Personer, der ved overgangen modtog bistands- eller plejetillæg, bevarer disse tillæg.

§ 39. Pensionen fastsættes hver 1. januar på grundlag af indtægten opgjort efter §§ 27-29.

Stk. 2...

23. I § 37 udgår: »eller invaliditetsydelse«, og 2. pkt. ophæves.

24. I § 39, stk. 1, ændres »27-29« til: »27, 29 og 32 a«.

§ 39 a. Formue efter § 17 b, stk. 2, nr. 1-5, opgøres hver 1. januar på grundlag af de oplysninger, der senest foreligger indberettet til skattemyndighederne efter skattekontrollovens afsnit II. Er der indtrådt væsentlige ændringer, som vil have betydning for udbetalingen af helbrestillægget, opgøres formuen på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers oplysninger om den aktuelle formue.

Stk. 2. Formue efter § 17 b, stk. 2, nr. 6 og 7, opgøres hver 1. januar på grundlag af de senest modtagne oplysninger fra pensionisten og en eventuel ægtefælle eller samlever.

Stk. 3. Formuen opgøres på ny i løbet af året, hvis pensionisten anmoder herom og kan dokumentere, at den samlede likvide formue ikke overstiger formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 12. Udbetaling af helbrestillæg efter § 17 a kan ske med virkning fra tidspunktet for anmodningen og ikke med tilbagevirkende kraft, selv om formuen er reduceret til under formuegrænsen på et tidligere tidspunkt.

25. I § 39 a ændres »17 a« til: »14 a«, »17 b« ændres 2 steder til: »14 b« og »§ 49, stk. 1, nr. 12« ændres til: »§ 49, stk. 1, nr. 7«.

26. Efter § 43 indsættes:

»§ 43 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at retten til førtidspension efter § 16 skal være hvilende.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at førtidspensionen inddrages i tilfælde, hvor pensionisten ikke medvirker til de nødvendige undersøgelser, jf. kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, optræning eller andre foranstaltninger, der må antages mere varigt at kunne forbedre arbejdsevnen væsentligt.«

27. § 44 affattes således:

»§ 44. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om frakendelse af førtidspension, hvis der er sket en væsentlig forbedring af arbejdsevnen, som medfører, at pensionisten vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. I den forbindelse træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, hvorvidt pensionen skal bevares i indtil 3 måneder efter det tidspunkt, fra hvilket frakendelse efter 1. pkt. kan ske.

Stk. 2. Pensionisten kan selv rejse sag om frakendelse af pension.

Stk. 3. Efter det fyldte 60. år kan pension uden pensionistens samtykke ikke frakendes.«

§ 44. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om frakendelse eller overflytning til anden pension,

1) hvis der er sket en væsentlig forbedring eller forringelse af erhvervsevnen, jf. § 15,

2) hvis den personlige arbejdsindtægt for en pensionist, der har fået tilkendt pension efter § 14, stk. 1-2 og stk. 3, nr. 1 og 2, vedvarende overstiger et beløb svarende til det dobbelte af grundbeløbet, jf. dog § 15, stk. 3, eller

3) hvis betingelserne for pension efter § 14, stk. 3, nr. 2 og 3, i øvrigt ikke længere er opfyldt. Tilsvarende gælder for bistands- og plejetillæg og invaliditetsydelse, jf. § 16 og § 18.

Stk. 2. Pensionen kan bevares i indtil 3 måneder efter det tidspunkt, fra hvilket frakendelse efter stk. 1 kan ske.

Stk. 3. Pensionisten kan selv rejse sag om frakendelse eller ændring af pension.

§ 46. Indsættes en person til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen, herunder bistands- og plejetillæg, indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor strafafsoningen påbegyndes. Dette gælder også varetægtsfængsling. Er der rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan den pågældende dog af pensionen få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Under varetægtsfængsling kan perioden nævnt i 3. pkt. forlænges. Efterfølges varetægtsfængslingen ikke af en domfældelse, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Stk. 2. Får en person varigt ophold i boformer m.v. efter §§ 92-94 eller § 140 i lov om social service, udbetales et eventuelt bistands- eller plejetillæg indtil udgangen af den måned, der følger efter indflytningssmåneden.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om

- 1) udbetaling af pension, herunder bistands- eller plejetillæg til personer, der har ophold i de institutioner m.v., der er nævnt i stk. 1 og 2,
- 2) udbetaling af pension, herunder bistands- eller plejetillæg, til personer, der er anbragt i pleje i private hjem eller har ophold i et bofællesskab, jf. § 91 i lov om social service,
- 3) udbetaling af pension til personer, der har ophold i boformer omfattet af lov om social service, men for hvilke der ikke er fastsat regler om pensionens udbetaling, og
- 4) udbetaling af pension ydet efter lovgivning i et andet land.

§ 47. Krav på pension kan ikke gøres til genstand for udlæg eller andre former for retsforfølgning, medmindre der er forløbet tre måneder fra den dag, beløbet kunne kræves udbetalt. Aftaler om sådanne krav er ugyldige.

Stk. 2. Der er udpantningsret for tilbagebetalingskrav efter § 42 og § 43, stk. 1.

28. I § 46, stk. 1, 1. pkt., udgår: », herunder bistands- og plejetillæg,«.

29. § 46, stk. 2, ophæves.

30. I § 46, stk. 3, der herefter bliver stk. 2, udgår i nr. 1 og 2: », herunder bistands- og plejetillæg«.

31. I § 47 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal gennemføre tilbagebetalingskrav efter §§ 42 og 43, stk. 1, ved en betalingsordning, som fastsættes under hensyn til, hvad pensionisten kan betale uden at komme til at mangle det nødvendige til sit eget eller familiens underhold.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

32. I § 47, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »stk. 1«: », hvis en pensionist, som har betalingsevne, ikke overholder en betalingsordning efter stk. 2.«

§ 49. Ved fastsættelse af pension anvendes følgende beløb:

1) Grundbeløb efter §§ 12 og 13 udgør 48.024 kr. årlig.

2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, stk. 5, udgør 204.100 kr. Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 28, stk. 5, udgør 204.100 kr. for enlige og 138.400 kr. for gifte.

3) Pensionstillæg efter §§ 12 og 13 udgør for enlige, jf. stk. 2, 2. pkt., 48.236 kr. årlig og for andre 22.188 kr. årlig.

4) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for pensionstillæg efter § 29, stk. 3, udgør 45.000 kr. for enlige, 90.300 kr. for gifte og samlevende.

5) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for personligt tillæg og helbredstillæg efter § 29, stk. 4, udgør 13.000 kr. for enlige og 25.800 kr. for gifte og samlevende.

6) Invaliditetsbeløb efter § 13, nr. 1 og 2, udgør 23.364 kr. årlig, dog 19.896 kr., hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1 eller 2, eller invaliditetsydelse.

7) Invaliditetsydelse efter § 18 udgør 23.496 kr. årlig, dog 19.080 kr. årlig, hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1 eller 2, eller invaliditetsydelse.

8) Erhvervsudygtighedsbeløb efter § 13, nr. 1, udgør 32.244 kr. årlig, dog 23.328 kr., hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1.

9) Førtidsbeløb efter § 13, nr. 3, udgør 12.204 kr. årlig.

10) Bistandstillæg efter § 16, stk. 1, udgør 24.408 kr. årlig.

11) Plejetillæg efter § 16, stk. 2, udgør 48.696 kr. årlig.

12) Formuegrænsen for tildeling af helbredstillæg efter 17 a udgør 47.000 kr.

13) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 31, stk. 4, udgør 1/40 af grundbeløbet.

33. § 49 affattes således:

»§ 49. Ved fastsættelse af pension anvendes følgende beløb:

1) Grundbeløb efter § 12 udgør 51.144 kr. årlig.

2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, stk. 5, udgør 217.300 kr.

3) Pensionstillæg efter § 12 udgør for enlige 51.480 kr. årlig og for gifte og samlevende 24.024 kr. årlig.

4) Fradragsbeløbet i den opgjorte indtægt for en ægtefælle eller samlever, som ikke modtager social pension, jf. § 29, stk. 5, 1. pkt., udgør halvdelen af dennes indtægt op til 150.000 kr.

5) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for pensionstillæg efter § 29, stk. 7, udgør 47.900 kr. for enlige, og 96.200 kr. for gifte og samlevende.

6) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for personligt tillæg og helbredstillæg efter § 29, stk. 8, udgør 13.800 kr. for enlige og 27.500 kr. for gifte og samlevende.

7) Formuegrænsen for tildeling af helbredstillæg efter § 14 a udgør 50.100 kr.

8) Førtidspension efter § 16 udgør for enlige 152.880 kr. årlig og for gifte og samlevende 129.948 kr. årlig.

9) Fradragsbeløbet i den opgjorte indtægt for ægtefælle eller samlever, som ikke modtager social pension jf. § 32 a, stk. 4, udgør 129.948 kr.

10) Fradragsbeløbet i det samlede indtægtsgrundlag for førtidspension efter § 32 a, stk. 6, udgør 52.000 kr. for enlige og 82.600 kr. for gifte eller samlevende.

11) Førtidspension kan højst nedsættes med 25.980 kr. årlig på grund af ægtefællens eller samleverens indtægter, jf. § 32 c, stk. 2.

12) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 31, stk. 4, udgør 1/40 af grundbeløbet.

13) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 32 c, stk. 3, udgør 1/40 af førtidspensionen.

14) Grænsebeløbet for obligatorisk bidragsbetaling til ATP, jf. § 33 a, stk. 3, udgør 20.000 kr. årlig.

15) Bidraget til den supplerende pensionsordning, jf. § 33 b, udgør 4.212 kr. årlig.

Stk. 2 Ved fastsættelse af pensionen anses gifte og samlevende som enlige, hvis samlivet mellem parterne er ophævet. Personer, der lever i et samlivsforhold, betragtes ikke som enlige ved udbetaling af pensionstillæg, jf. stk. 1, nr. 3, ved opgørelse af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg, personligt tillæg og helbredstillæg, jf. § 29, og ved fradrag i den opgjorte indtægt efter stk. 1, nr. 4 og 5.

Stk. 3. De beløb, der er nævnt i stk. 1, samt §§ 69-72, reguleres een gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Reguleringen sker 1. gang den 1. januar 2000.

Stk. 4. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 1, 3, 6-11 og 13, samt §§ 69-72, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, 4, 5 og 12, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Stk. 5. Det beløb, der medfører, at personligt tillæg efter § 17, stk. 1, og helbredstillæg efter § 17 a ned sættes med 1 pct., jf. § 31, stk. 3, beregnes som differencen mellem fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 4, og fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 5, divideret med 100. Der beregnes et beløb for enlige og et beløb for gifte og samlevende.

Stk. 6. Pensionstillæg til andre, jf. stk. 1, nr. 3, forhøjes den 1. januar 2000 med 360 kr. Beløbet i 1. pkt. reguleres med satsreguleringsprocenten, jf. stk. 3, 1. pkt., og reguleres første gang den 1. januar 1999.

§ 52. Staten afholder kommunernes udgifter til pension efter §§ 12 og 16 til personer, der er fyldt 65 år. Kommunernes udgifter til pension efter §§ 14, 16 og 18 til personer under 65 år afholdes af staten med 35 pct.

Stk. 2. Kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 17, stk. 2, og helbredstillæg efter § 17 a afholdes af staten med 50 pct. Kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 17, stk. 1 og 3, afholdes af staten med 75 pct.

Stk. 3...

§ 57. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen varetager administrationen af denne lov, jf. kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Skatteministeren stiller oplysninger til rådighed til brug for beregning af indtægtsgrundlaget efter § 28, stk. 1.

Stk. 3. Skatteministeren træffer bestemmelse om, hvilke myndigheder der skal opgøre indtægtsgrundlaget efter § 28, stk. 1

Stk. 2. Ved fastsættelse af pensionen anses gifte og samlevende som enlige, hvis samlivet mellem parterne er ophævet. En person betragtes ikke som enlig, hvis pågældende efter samlivets ophævelse, jf. 1. pkt., samlever med en anden person end ægtefællen eller partneren.

Stk. 3. De beløb, der er nævnt i stk. 1, samt §§ 69-72, reguleres een gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Reguleringen sker 1. gang den 1. januar 2002.

Stk. 4. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 1, 3, 8, 9, 11-13 og 15 samt §§ 69-72, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, 4-7, 10 og 14, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Stk. 5. Det beløb, der medfører, at personligt tillæg efter § 14, stk. 2, og helbredstillæg efter § 14 a ned sættes med 1 pct., jf. § 31, stk. 3, beregnes som differencen mellem fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 5, og fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6, divideret med 100. Der beregnes et beløb for enlige og et beløb for gifte og samlevende.«

34. § 52, stk. 1, affattes således:

»§ 52. Staten afholder kommunernes udgifter til pension efter § 12. Kommunernes udgifter til pension efter § 16 afholdes af staten med 35 pct.«

35. § 52, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 14, stk. 1, og helbredstillæg efter § 14 a, afholdes af staten med 50 pct. Kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 14, stk. 2 og 3, afholdes af statens med 75 pct.«

36. I § 57, stk. 2 og stk. 3, ændres »§ 28, stk. 1« til: »§ 29, stk. 1, og § 32 a, stk. 1«.

§ 59. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse og udbetaling af ydelser efter denne lov, herunder

- 1) fra hvilket tidspunkt en sag er påbegyndt,
- 2) om betingelserne er opfyldt for tilkendelse, ændring eller frakendelse af førtidspension, invaliditetsydelse og tillæg efter §§ 16, 17 og 17 a,
- 3) fra hvilket tidspunkt betingelserne for tilkendelse, ændring eller frakendelse er opfyldt,
- 4) om en sag skal genoptages til undersøgelse på et senere tidspunkt, der fastsættes af kommunalbestyrelsen, eller
- 5) om pension skal bevares i indtil 3 måneder efter det tidspunkt, fra hvilket frakendelse kan ske.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen afgør, om betingelserne for tilkendelse af pension er opfyldt ved afgørelse om fortsat ret til dagpenge, jf. dagpengelovens § 23, stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at retten til pension efter § 14 skal være hvilende. En eventuel fastsat frist for genoptagelse af sagen efter lovens § 59, stk. 1, nr. 4, gælder uafhængigt af afgørelsen om hvilende pension.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at sagen bortfalder, eller at ydelsen inddrages i de tilfælde, hvor en person ikke medvirker til de nødvendige undersøgelser, jf. kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, optræning eller andre foranstaltninger, der må antages mere varigt at kunne forbedre erhvervsevnen væsentligt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen afgiver vejledende udtalelser til Helbredsbedømmelsesnævnet i tjenestemandssager.

§ 62...

Stk. 2. Ved udøvelse af de beføjelser, der er nævnt i stk. 1, finder § 20 a, stk. 2 og 3, ikke anvendelse på personer med bopæl i udlandet.

37. § 59 ophæves.

38. § 62, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Ved udøvelsen af de beføjelser, der er nævnt i stk. 1, finder §§ 18 og 21 ikke anvendelse på personer med bopæl i udlandet. Grundlaget for afgørelsen om førtidspension, jf. § 19, skal bestå af redegørelser for de forhold og omstændigheder, som kan oplyses af de udenlandske pensionsmyndigheder. Det er mulighederne for at blive selvforsørgende i bopælslandet, der er afgørende for afgørelsen efter § 20.«

§ 69. For enlige kvinder, der den 30. juni 1975 har opsat begæring om folkepension, udbetales ventetillæg med følgende beløb, jf. § 49:

Ved opsættelse til det fyldte 65. år 864 kr. årlig.

Ved opsættelse til det fyldte 67. år 1.860 kr. årlig.

For enlige kvinder, som inden 1. april 1960 har modtaget ventetillæg, eller som ville have ret til ventetillæg, hvis begæring om ventetillæg var fremsat inden 1. april 1960, er aldersgrænserne dog henholdsvis det 67. år og det 70. år.

For enlige kvinder, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da hun begyndte at modtage folkepension.

Stk. 2. For andre personer, der har opsat begæring om folkepension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 1, udbetales ventetillæg med følgende beløb, jf. § 49:

Ved opsættelse til det fyldte 70. år 2.616 kr. årlig.

Ved opsættelse til det fyldte 72. år 3.780 kr. årlig.

For personer, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da pågældende begyndte at modtage folkepension. For ægtepar regnes dog med den ældste ægtefælles alder, da ægtefællerne eller en af dem begyndte at modtage folkepension.

Er pensionen begæret før 1. april 1960, erstattes nævnte aldersgrænser med opsættelse i henholdsvis 2 og 5 år.

§ 70. Alderstillæg udbetales til pensionister, der er fyldt 80 år før den 1. april 1971. Tillægget udgør 3.648 kr. årlig, jf. § 49.

§ 71. Invaliditetstillæg udbetales til folkepensionister, som har ret til tillægget den 1. oktober 1984. Tillægget udgør 5.184 kr. årlig, jf. § 49, og indtægtsreguleres efter § 28 og § 31, stk. 1.

§ 72. Husligt bistanstillæg udbetales til folkepensionister og invaliditetsydelsesmodtagere, som har ret til tillægget den 1. oktober 1984. Tillægget udgør 8.616 kr. årlig, jf. § 49.

39. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »864« til: »912«.

40. I § 69, stk. 1, 3. pkt., ændres »1.860« til: »1.980«.

41. I § 69, stk. 2, 2. pkt., ændres »2.616« til: »2.784«.

42. I § 69, stk. 2, 3. pkt., ændres »3.780« til: »4.020«.

43. § 70 ophæves.

44. I § 71, 2. pkt., ændres »5.184« til: »5.520« og efter »§ 31, stk. 1« indsættes: », som gældende indtil den 1. januar 2003«.

45. I § 72, stk. 1, 2. pkt., ændres »8.616« til: »9.180«.

§ 72 b. Til enlige personer, der i december 1993 modtog invaliditetsydelse samt bistands- eller plejetillæg efter § 18, jf. §§ 16 og 49, stk. 2, 2. pkt., udbetales et tillæg, der årligt udgør 26.508 kr. Tillægget reguleres efter reglerne i § 49, stk. 3, jf. stk. 4, og udgiften hertil afholdes efter reglerne i § 52, stk. 1, jf. § 14 i lov nr. 399 af 6. juni 1991 om ændring af den sociale styrelseslov og lov om social pension m.v. (Omlægninger af regler om tilkendelse af førtidspension, refusionssatser og ankestrukturen m.v.).

§ 72 c. Til pensionister, som den 1. januar er bosiddende i kommuner, hvor summen af kommune, amts- og kirkeskatteprocenten overstiger 32,2 pct., udbetales et tillæg, der årligt udgør 59 kr. for enlige og 34 kr. for andre for hver 0,1 procentpoint, som summen af de nævnte skatteprocenter efter afrunding til en decimal overstiger 32,2 pct. Tillæg oprundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 50. Tillæg udbetales ikke, hvis det før oprunding udgør mindre end 250 kr. for enlige og 150 kr. for andre.

Stk. 2. De procenter, der er nævnt i stk. 1, forhøjes pr. 1. januar 2000 til 32,6 pct. og herefter årligt pr. 1. januar med yderligere 0,4 procentpoint.

Stk. 3. Beløbene i stk. 1 reguleres ikke efter reglerne i § 49, stk. 3, jf. stk. 4. Udgiften til tillæg afholdes af staten.

§ 83. Personer, der har ophold i boformer efter § 92, og som får pension efter § 14, stk. 1 eller 2, i lov om social pension, betaler henholdsvis 15.204 kr. og 7.596 kr. om året for den særlige service m.v., som følger af opholdet.

Stk. 2. For personer, der på grund af nedsat funktionsevne har nødvendige udgifter i forbindelse med individuelle aktiviteter, som ikke dækkes af opholdet i boformen, nedsættes eller bortfalder betalingen efter stk. 1.

§ 84. Kommunen yder dækning af de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen til personer med betydelige og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvor merudgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne.

46. I § 72 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »49, stk. 2, 2. pkt.,«: »som gældende indtil 1. januar 2003,« og »26.508« ændres til: »28.236«.

47. I § 72 c, stk. 1, 1. pkt. ændres »pensionister« til: »folkepensionister« og »32,2 pct.« ændres 2 steder til: »33,0 pct.«.

48. I § 72 c, stk. 1, 1. og 3. pkt. ændres »andre« til: »gifte og samlevende«.

49. I § 72 c, stk. 2, ændres »2000 til 32,6 pct.« til: »2002 med 0,4 procentpoint«.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 944 af 16. oktober 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 83, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:
»Stk. 3. Personer, der er tilkendt førtidspension efter de fra 1. januar 2003 gældende regler, er ikke omfattet af bestemmelsen om servicebetaling efter § 83, stk. 1.«

2. § 84 affattes således:

»§ 84. Kommunen yder dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når merudgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne, og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

Bilag til f. t. l. vedr. social pension og andre love

Stk. 2. Personer, der modtager social pension, kan ikke samtidig få hjælp efter denne bestemmelse, medmindre det drejer sig om personer, der har hjælpeordning efter § 77.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om afgrænsningen af den personkreds, der har ret til hjælp efter denne bestemmelse.

Stk. 2. Udmålingen af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, fx merudgifter til individuel befordring, håndsrækninger, og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.000 kr. pr. år, svarende til 500 kr. pr. måned. Tilskuddet beregnes med et basisbeløb på 1.500 kr. pr. måned. Basisbeløbet øges første gang med 500 kr. pr. måned til 2.000 kr. pr. måned, når de skønnede merudgifter overstiger 21.000 kr. pr. år, svarende til 1.750 kr. pr. måned. Herefter øges basisbeløbet med 500 kr. pr. måned, hver gang merudgifterne stiger henholdsvis 6.000 kr. pr. år og 500 kr. pr. måned. Tilskuddet afrundes til nærmeste hele beløb, der er deleligt med 500.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til og betingelserne herfor.

Stk. 5. Personer, der modtager førtidspension tilkendt efter de før 1. januar 2003 gældende regler, er ikke berettigede til ydelser efter denne bestemmelse, medmindre de tillige er bevilget personlig hjælpeordning efter § 77.«

§ 3

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 1017 af 17. november 2000, foretages følgende ændringer:

§ 2. Ordinært børnetilskud udgør 3.692 kr. årlig for hvert barn. Det ydes:

1) når den, der alene har forældremyndigheden, eller som har del i forældremyndigheden over et barn, er enlig forsørger,

2) når begge eller kun den ene af indehaverne af forældremyndigheden er enlig og barnet opholder sig lige meget hos begge, medmindre barnet er tilmeldt folkeregistret hos den, der ikke er enlig,

3) når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder og den anden ægtefælle er enlig,

4) når begge et barns forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension, eller

5) når folkepension eller førtidspension til en eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

1. I § 2, *stk. 1, nr. 4*, udgår »eller førtidspension«.

2. § 2, *stk. 1, nr. 5*, affattes således:

»5) når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.«

§ 4...

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årlig,

- 1) når faderskabet til barnet ikke er fastslået,
- 2) når kun en af barnets forældre lever,
- 3) når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person,
- 4) når en af eller begge barnets forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension,
- 5) når folkepension eller førtidspension til en eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, eller
- 6) når der ifølge overenskomst med andre stater ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Stk. 4...

Stk. 5. Der ydes et tillæg, som udgør 1.224 kr. årlig, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, nr. 1, 2, 3 og 6, samt, når begge forældre modtager pension efter lov om social pension, nr. 4, og, når folkepension eller førtidspension til én eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, nr. 5.

§ 5...

Stk. 2. Retten til at modtage særligt børnetilskud for pensionister er betinget af, at der ikke efter lov om børns retsstilling er fastsat eller kan fastsættes bidrag. Hvis det er pålagt en pensionist at betale bidrag efter den nævnte lov, ydes særligt børnetilskud dog til hel eller delvis dækning af pågældendes forpligtelse. Særligt børnetilskud kan også ydes til opfyldelse af en pensionists bidragsforpligtelse, når den bidragsberettigede og barnet opholder sig i udlandet.

3. I § 4, stk. 3, nr. 4, udgår »eller førtidspension«.

4. § 4, stk. 3, nr. 5, affattes således:

»5) når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.«

5. § 4, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Der ydes et tillæg, som udgør 1.260 kr. årligt, til det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, nr. 1, 2, 3 og 6, samt, når begge forældre modtager folkepension efter lov om social pension, nr. 4, og, når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, nr. 5.«

6. I § 5, stk. 2, 2. pkt., ændres »pensionist« til: »folkepensionist«.

7. I § 5, stk. 2, 3. pkt., ændres »pensionists« til: »folkepensionists«.

§ 4

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 266 af 12. april 2000, foretages følgende ændring:

1. Efter § 27 indsættes:

»§ 27 a. Hjælpen til personer, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening, kan pr. måned højst udgøre det beløb, der ville kunne udbetales, hvis ansøgeren havde været berettiget til fuld førtidspension.«

§ 5

I lov om individuel boligstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 25. november 1999, som ændret ved § 3 i lov nr. 404 af 31. maj 2000, § 5 i lov nr. 406 af 31. maj 2000 og § 5 i lov nr. 424 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

§ 2. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der modtager eller får forskud på social pension, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter reglerne i denne lov. Retten omfatter tillige personer, der har bopæl i Danmark, og som modtager en udenlandsk pension, som Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 finder anvendelse på.

Stk. 2. Personer, som modtager eller får forskud på de i stk. 1 omhandlede ydelser, og som har husstandsfællesskab med en lejer, en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov.

Stk. 3. Personer, som modtager eller får forskud på de i stk. 1 omhandlede ydelser, og som er berettigede til boligstøtte efter § 1 og § 2, stk. 1 og 2, betegnes i denne lov pensionister.

§ 2 a. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der er fyldt 55 år og bor i et kollektivt bofællesskab, jf. kapitel 4 a, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter reglerne i denne lov.

1. I § 2, stk. 1, 1. pkt., ændres »der modtager eller får forskud på social pension« til: »der modtager folkepension«.

2. I § 2, stk. 1, 2. pkt., ændres »og som modtager en udenlandsk pension« til: »og som modtager en tilsvarende udenlandsk alderspension«.

3. I § 2, stk. 2 og 3, udgår »eller får forskud på«.

4. § 2 a, affattes således:

»§ 2 a. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der modtager førtidspension, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der modtager førtidspension, og som har husstandsfællesskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening.

Stk. 2. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der er stærkt bevægelseshæmmede, og hvis bolig er egnet herfor, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der er stærkt bevægelseshæmmede, der har husstandsfællesskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening, og som bor i en bolig, der er egnet for stærkt bevægelseshæmmede.

§ 18. By- og boligministeren kan fastsætte regler om opgørelse af boligudgift for

- 1) en pensionist, der bor i et enfamilieshus eller en ejerlejlighed, hvori pensionisten har andpart,
- 2) en pensionist, der bor i en af boligerne i et tofamilieshus, som pensionisten ejer, eller hvori pensionisten har andpart,
- 3) en pensionist, der bor i en af boligerne i et hus med mere end 2 lejligheder, som pensionisten ejer, eller hvori pensionisten har andpart,
- 4) en pensionist, der bor i et stuehus til en landbrugsjendom, som pensionisten ejer, og for en pensionist, hvis bolig i øvrigt anvendes til erhvervsformål, og
- 5) en pensionist, der bor i enfamilieshus eller to- eller flerfamilieshus, som ejes af et aktieselskab, anpartselskab eller lignende, hvori pensionisten ejer aktier, anparter eller lignende.

§ 22. Boligsikring beregnes som forskellen mellem på den ene side 60 pct. af den årlige boligudgift, jf. kapitel 2, og på den anden side 18 pct. af husstandssindkomsten efter § 8 over en indkomstgrænse på 95.000 kr., jf. § 72, stk. 1, nr. 11. Er der mere end ét barn i husstanden, forøges indkomstgrænsen efter 1. pkt. med 25.000 kr., jf. § 72, stk. 1, nr. 12, for hvert barn ud over ét barn op til og med fire børn.

Stk. 2...

Stk. 3. For husstande uden børn kan boligsikringen ikke overstige 15 pct. af boligudgiften, jf. kapitel 2.

§ 22 a. Boligsikring beregnes i årene 2000- 2003 efter stk. 4 som en procentdel af forskellen mellem den årlige boligudgift, jf. kapitel 2, og et grænsebeløb opgjort efter stk. 2 og 3, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 3...

Stk. 6. For husstande uden børn kan boligsikringen ikke overstige 15 pct. af boligudgiften, jf. kapitel 2.

Stk. 3. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov. Det samme gælder personer, der modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service, og som har husstandsfølleskab med en ejer eller en andelshaver i en privat andelsboligforening.

Stk. 4. Ejere eller andelshavere i private andelsboligforeninger, der er fyldt 55 år og bor i et kollektivt bølleskab, jf. kapitel 4 a, har efter ansøgning ret til boligstøtte efter denne lov.«

5. I § 18, indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for personer omfattet af § 2 a, stk. 1-3.«

6. I § 22, stk. 1, 1. pkt. og § 22 a, stk. 1, indsættes efter »boligudgift, jf. kapitel 2«: »og 3«.

7. I § 22, stk. 3, og § 22 a, stk. 6, indsættes som 2. punktum: »Dette gælder dog ikke, hvis

- 1) et husstandsmedlem modtager førtidspension,
- 2) et husstandsmedlem er stærkt bevægelseshæmmet, og boligen er egnet herfor, eller
- 3) et husstandsmedlem modtager døgnhjælp efter § 77 i lov om social service.«.

§ 30. Den beregnede boligsikring udbetales som tilskud.

§ 31. Den beregnede boligydelse for lejere udbetales som tilskud.

Stk. 2. Den beregnede boligydelse for ejere, herunder en pensionist, der bor i enfamilieshus eller ejerlejlighed, hvori pensionisten har anpart, og hvor alle ejerne bor i ejendommen, og en pensionist, der bor i en af boligerne i et tofamilieshus, som pensionisten ejer, udbetales som lån.

§ 32...

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, omfatter ikke pensionister, der bor til leje i ejendomme, som ejes af almene boligorganisationer, jf. § 1 i lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v.

§ 34. Der kan ikke udbetales boligydelse i form af lån, hvis det beregnede lånebeløb er mindre end 2.064 kr., jf. § 72, stk. 1, nr. 19.

Kapitel 7

Særregler om boligydelse i form af lån

§ 35. Boligyldelse i form af lån forrentes med en årlig rente, der svarer til halvdelen af Nationalbankens diskonto den 1. oktober det foregående år. Renten tilskrives hver måned, og det samlede lånebeløbs størrelse og den tilskrevne rente meddeles pensionisten hvert år i løbet af januar måned.

8. § 30 affattes således:

»§ 30. Den beregnede boligydelse for lejere udbetales som tilskud.

Stk. 2. Den beregnede boligsikring for lejere udbetales som tilskud.«.

9. § 31 affattes således:

»§ 31. Den beregnede boligydelse for ejere, herunder en pensionist, der bor i enfamilieshus eller ejerlejlighed, hvori pensionisten har anpart, og hvor alle ejerne bor i ejendommen, og en pensionist, der bor i en af boligerne i et tofamilieshus, som pensionisten ejer, udbetales som lån.

Stk. 2. Den beregnede boligsikring til ejere omfattet af § 2 a, stk. 1-3, udbetales som lån.«.

10. I § 32, stk. 2, ændres »nr. 4« til: »nr. 6«.

11. I § 32 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For boliger som nævnt i stk. 1, udbetales den beregnede boligsikring som 40 pct. tilskud og 60 pct. lån til personer omfattet af § 2 a, stk. 1 - 3.«

12. I § 34 indsættes efter »boligyldelse«: »og boligsikring«.

13. Overskriften til *kapitel 7* affattes således:

»Kapitel 7

Særregler om boligydelse i form af lån og boligsikring i form af lån«

14. I § 35, 1. pkt., indsættes efter »boligyldelse«: »og boligsikring«.

§ 36. Det er en betingelse for udbetaling af lån, at ansøgeren har underskrevet en gældserklæring vedrørende lånet. Ejers boligen ikke af ansøgeren, jf. § 2, stk. 2, er det tillige en betingelse, at ejeren af boligen har underskrevet en gældserklæring.

Stk. 2. Som betingelse for lån efter § 31, stk. 2, og § 32, stk. 1, nr. 2-6, tinglyses på ejendommen et skadesløsbrev eller et ejerpantebrev med oprykkende prioritet til sikkerhed for tilbagebetaling af lånet med påløbne renter.

§ 37. Såfremt pensionisten ikke har afviklet forfalden gæld vedrørende et tidligere modtaget boligydelseslån, kan kommunalbestyrelsen afslå at udbetale den del af den beregnede boligydelse, der kan ydes som lån.

§ 39 a. Bliver kommunalbestyrelsen vedrørende lån ydet efter § 31, stk. 2, eller § 32, stk. 1, nr. 2-6, anmodet om, at frafalde panteretten uden fuld dækning for det ydede lån, eller begæres ejendommen solgt på tvangsauktion, giver kommunalbestyrelsen straks meddelelse herom til Finansstyrelsen. Finansstyrelsen varetager herefter såvel kommunalbestyrelsens som statskassens interesser for lånet.

Stk. 2...

Stk. 3. En boligstøttmodtager, som er berettiget til lån efter § 24 g, § 31, stk. 2, og § 32, kan søge om hel eller delvis udbetaling af det beregnede lån. Ansøgning kan ud over de i stk. 1 nævnte tilfælde kun ske med virkning fra den 1. januar i det følgende år.

§ 40...

Stk. 3. En boligstøttmodtager, som er berettiget til lån efter § 24 g, § 31, stk. 2, og § 32, kan søge om hel eller delvis udbetaling af det beregnede lån. Ansøgning kan ud over de i stk. 1 nævnte tilfælde kun ske med virkning fra den 1. januar i det følgende år.

§ 50. For pensionister gælder, at krav på for meget udbetalt pension kan modregnes i boligstøtten.

Stk. 2. Krav på tilbagebetaling af kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik kan modregnes i den boligstøtte, som vedrører perioden mellem det tidspunkt, hvor ansøgning indgives, og det tidspunkt, hvor pensionisten tilkendes pension.

15. § 36, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Som betingelse for lån efter § 31 tinglyses på ejendommen et skadesløsbrev eller et ejerpantebrev med oprykkende prioritet til sikkerhed for tilbagebetaling af lånet med påløbne renter. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse for lån efter § 32, stk. 1, nr. 2-6, og § 32, stk. 3, jf. § 32, stk. 1, nr. 2-6.«

16. § 37 affattes således:

»**§ 37.** Hvis ansøgeren ikke har afviklet forfalden gæld vedrørende et tidligere modtaget boligydelseslån eller boligsikringslån, kan kommunalbestyrelsen afslå at udbetale den del af den beregnede boligydelse eller boligsikring, der kan ydes som lån.«

17. I § 39 a ændres »lån ydet efter § 31, stk. 2, eller § 32, stk. 1, nr. 2-6,« til: »lån ydet efter § 31«.

18. I § 39 a indsættes som stk. 2:

»*Stk. 2.* Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for lån efter § 32, stk. 1, nr. 2-6, og § 32, stk. 3, jf. § 32, stk. 1, nr. 2-6.«.

19. I § 40, stk. 3, ændres »§ 31, stk. 2,« til: »§ 31«.

20. § 50, stk. 1, affattes således:»For modtagere af social pension kan for meget udbetalt pension modregnes i boligstøtten.«

21. I § 50, stk. 2, ændres »hvor pensionisten tilkendes pension« til: »hvor pension tilkendes«.

Stk. 3. Krav på betaling af ejendomsskatter vedrørende den ejendom, som pensionisten bebor, kan modregnes i boligstøtten.

§ 72. Følgende beløb reguleres en gang årligt med 2 pct. tillagt en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent:

19) Minimumsbeløbet for boligydelse i form af lån på 2.064 kr., jf. § 34.

§ 75. ...

Stk. 2. Af de udlånsmidler, der er fornødne til boligydelseslån, stilles 75 pct. til kommunernes rådighed af staten. Kommunerne indbetaler til staten de afdrag og renter, der er modtaget som tilbagebetaling af sådanne lån. Af de udlånsmidler, der er fornødne til boligsikringslån, jf. § 24 g, stk. 2, stilles 50 pct. til kommunernes rådighed af staten. Kommunerne indbetaler til staten 50 pct. af de renter og afdrag, der er modtaget som tilbagebetaling af boligsikringslåene.

22. I § 50, *stk. 3*, ændres »pensionisten« til: »boligstøttemodtageren«.

23. I § 72, *stk. 1, nr. 19*, indsættes efter »boligydel-se«: »og for boligsikring«.

24. I § 75, *stk. 2, 3. pkt.*, indsættes efter »§ 24 g, stk. 2,«: »§ 31, stk. 2, og § 32, stk. 3,«.

Til lovforslag nr. L 137. Skriftlig fremsættelse (15. december 2000)

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension og andre love (Førtidspensionsreform)
(Lovforslag nr. L 137).

Lovforslaget er et led i aftalen mellem Regeringen og satspuljepartierne om en førtidspensionsreform og det rummelige arbejdsmarked. Lovforslaget skal derfor også ses i sammenhæng med de samtidig fremsatte lovforslag om ændring af reglerne om fleksjob, ledighedsydelse og sagsbehandling m.v. og fleksydelse.

Formålet med lovforslaget er at styrke den aktivrettede indsats, at sikre personer, der ikke er i stand til at blive selvforsørgende, en forsørgelsesydelse, der kompenserer for den manglende arbejdsevne og at styrke retssikkerheden i sagsbehandlingen.

Der stilles forslag om:

- at førtidspension tilkendes efter arbejdsevnekriteriet,
- at antallet af ydelsesniveauer reduceres til én ydelse på dagpengeniveau (152.880 kr. i 2001),
- at ydelsesstrukturen forenkles via bruttoficering og afskaffelse af særydelser,
- at handicapkompensation ydes efter service-loven,

- at retssikkerheden styrkes, bl.a. via indførelse af en obligatorisk sagsbehandlingsmetode, og
- at der indføres en opsparingsordning for både nuværende og kommende førtidspensionister.

Med lovforslaget understreges vigtigheden af at prioritere en aktivrettet indsats frem for en passiv forsørgelse. Der skal fokuseres på borgernes ressourcer frem for begrænsninger, således at borgeren, så vidt det er muligt, hjælpes til en aktiv tilværelse på arbejdsmarkedet. Kun hvis det ikke er muligt at hjælpe personen til at blive fastholdt eller bringe personen tilbage på arbejdsmarkedet på normale vilkår eller i støttet beskæftigelse, tilkendes der førtidspension. Herved får den aktivrettede indsats i alle henseender fortrinsret frem for den passive forsørgelse.

Lovforslaget er hermed også med til at skabe en større sammenhæng i reglerne, idet det igennem hele sagsbehandlingsforløbet vil være personens evne til at kunne udføre opgaver på arbejdsmarkedet med henblik på at kunne blive selvforsørgende, der lægges til grund for sagsbehandlingen.

Jeg skal i øvrigt tillade mig at henvise til lovforslagets bemærkninger.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.